

ఆంధ్రమేధావి

31/7/34

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

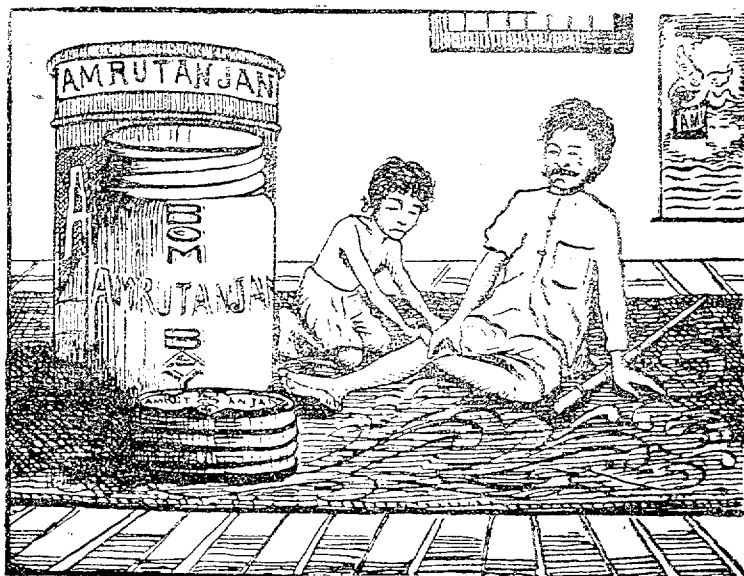
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 21-వ తేది గురువారము } No. 17
సంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవనామసంవత్సర ఛైత్రమాస బహుళ చవతి. } సంచిక ౧౭

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
శలనోవ్వులమామ్రును, వాయు పోట్ల
బాపును, పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును,
పోట్లబొగ్గొట్టును, బెఱుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును చుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నోవ్వులకు వంజీవనవంటిది.
పంచభాష చిట్టి చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డజ్జ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు
లేక
249, ఫ్రేరింగ్స్, ఫోర్ట్, బాంబాయి.

ది మద్రాసు అండు సదరక్షమరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇండ్లాండు లో ఇంకా కొంత య బడినది)

నోటీసు

1927 సం॥ 1 వ తారీఖునుండి గుంటూరు చిన్న గంజాం స్టేషనులకు మధ్యపోవుచున్న బండ్ల
రాకపోకలందు ఈ దిగువ తెలుపబడిన మార్పులుండును

సెం 187 రు ప్యాసంజరు	తెనాలినుండి బయలుదేరట	పగలు ౫ం 9-5	ని గుంటూరుచేరట	పగలు ౫ం 10-0	ని
సెం 189 రు మిక్సెడ్ రివ తరగతి	"	"	10-25	"	11-35 ని
సెం 148 రు ప్యాసంజరు	"	మధ్యాహ్నము	1-10	మధ్యాహ్నం	2-5
సెం 147 రు మిక్సెడ్	"	సాయంత్రము	4-35	సాయంత్రం	5-45
సెం 188 రు ప్యాసంజరు	గుంటూరునుండి	"	పగలు 10-55	తెనాలిచేరట	పగలు 11-53
సెం 156 రు	"	"	1-80	"	2-27
"	తెనాలినుండి	"	2-45	చిన్న గంజాం చేరట	సాయంత్రం 5-5

- ప్రస్తుతము గుంటూరునుండి తెనాలికి పగలు 11-40 కు పోవుచున్న సెం 140 రు బండి రద్దుచేయబడును.
2. ప్రస్తుతము పెరంబూరునుండి ఉదయం 7 గం 15 ని బయలుదేరుచున్న సెం 268 రు లోకోట్ బండి యికమునుపు
విల్లివాకమునుండి ఉదయం 7 గం 15 నిమిషములకు బయలుదేరి టీన్ స్టేషను 7 గం 46 నిమిషములకు చేరును.
3. 2 క్రొత్తలోకలు సెం 268 రు మద్రాసు నీచినుండి ఉదయం 7 గం 52 నిమిషములకు బయలుదేరి రాయపురము
7 గం 58 నిలకు చేరును.
4. మద్రాసు నీచి రాయపురము స్టేషనులకు మధ్యపోవుచున్న సెం 68. 48 రుల బండ్లు ఆదివారమునాడు పోవు.

ఆటంకపరచుటకుదురువుట

ఒకసారి } ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి } దీని
దీనిని } లోకామయహరకస్తూరిమాత్రాలు } నిజమును
కవయోగించి } గ్రహింపుడు.

Kegd TradeMark అమృతమైన శీవధులు, కస్తూరి కంఠమపువ్వు మొదలగునవిచేర్చి శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేయబడినవి.

పాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అశీర్ణము, పిల్లలపడికము, ప్రక్కల, తొవ్వు, అశీర్ణ
శేడి, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము, అశీర్ణచే గలుగు కడుపునొప్పి మొద
లగువాటికి వైద్యాయుధము నంటిది. అనుపాన పత్రముకూడ పంపబడును. కాల, నేత, లింగ నయమును భేదము
లేక అనేక సం॥ రములనుండి వాడబడి, ప్రశంసించబడుచున్నది. పసిబిడ్డలకు, బాలింతలకు అమృతమువంటిది.
250-800 మాత్రలుగల బుడి 1 కి ధర 0 4 0, పొట్టుబుడ్లు 0 4 0, పొట్టుబుడ్లుతో సహా 6 కి రు 3 3 0.
12 కి 2 13 0, 25 కి రు 5 3 0.

ముఖ్యగమనింపు:— మా కస్తూరి మాత్రలను గిలుగుచున్న ఆమృతమైన సుగంధము చూచి
బహుశా అనేక కష్టాలను కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది
మోసపోకుండుటకై మా వర్తక గుణులునుమాని తీయుడు. ప్రతివూరిలోన ప్రతి దుకాణమునందలం దొంగిలినా.
వివేకరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల సంఘిటాలు, ప్రాప్తిటరు,
శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

WANTED

3168
Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full Particulars and Railway
Fare Certificate on 2 annas stamp.
Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE.
DELHI.

ప్రశ్న

2598

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులువ్రాయుటకు
రు. 1-0-0. వై ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. వి. పి. భర్తలు 0-4-0
అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. 1275
హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి.

పుట్టుచెముడును కుది ర్చెదము.

వివరములకు 1 అణావిశ్వసంపవలెను.
యాయవరం అగ స్టేషన్ రోడ్డు, హెచ్. సి. అండు
పీస్ డిస్పెన్సరీ. బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా.)

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నానళి రు. 2, భస్మరత్నానళి రు. 1
(2046) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తికాశ్రమి, బెజవాడ.

మహాసూర్యవర్తి

ప్రశస్తమైన యోగము. ప్రతివారికి అనుసరమయినది.
తలతిరుగుట, నోటిసీరూరుట, కాళ్ళచేతులు మంటలు, నోటి
పూత, గుండెలలోమంట, మొదలగు వైద్యవికారమునకు వైద్య
యోధము. శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున తియారయ
నది-నెల రు 1-కి రు 5/-.
2126

ఆరరసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా).

ఆంధ్రనటప్రకాశిక నిర్ణేతలకు

బ్రలి పసుమరి యజ్ఞ సాహిత్యశాస్త్రీగారి
“సావిత్రి” (6 అంకముల నాటకము)
నెల రు 1-0-0 మాత్రమే. వాస్తవ ప్రశ్నకము. వర్తకులు
ప్రశ్నకధరలు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును. 2505
కార్యదర్శి, విద్యుత్తాపనగర్, బొంబాయి.

(మా ప్రత్యేక విలేజ్)

ఇట్లు నా త్వరమొసంగిరి. “నేనా నెల్లూరుకొత్తూరునుండిను. గత ఐదారు సంవత్సరములనుండి విల్లివాక మందుంటిని. పీ. డబ్లియూ. డి. వర్క్కు-సాపు ఆఫీసునందువోల్గిగ నున్నాను. రెండుమూడు సంవత్సరములనుండి విల్లివాకంట్లో 1-వ ముద్దయి ను బ్బారావు నెరుంగుదును. సుబ్బారావుకు నాకు దూరబాంధవ్యముగలదు. విశ్వాసం సుందరరామయ్యగారిసోదరి నాప్రథమభార్య. 2-వ ముద్దయిని, ఆతనిభార్య కామమ్మను, నెంకటకృష్ణయ్యను, నెనెరుంగుదును. 1926 సంలి జూలై మాసమునుండి పిరందరు విల్లివాకంట్లో నివసించుచుండిరి. సెప్టెంబరుమాసములో నెంకటకృష్ణయ్య విల్లివాకమును విడిచిపెట్టెను. 1, 2 ముద్దయిలు చాల అన్యోన్యమైత్రి గలిగియుండిరి. 1-వ ముద్దయి పూజచేయుచుండునాడు. 1926 డిసెంబరు 6-వ లేదీ యందు నుమ్మ పూజకాహ్వనించగి నేను, నాభార్య, నాకూతురు, నా భార్యసోదరికూతురును సాయంత్రము 7 గంటలకు సుబ్బారావు ఇంటికి వెల్లి మేమందరము రాత్రి 11-30 గంట వరకు అచటనే యుంటిమి. వారియుంటనే భుజించితిమి. ఆదినము పూజచేయ లేదు. ఇదివరకు జేయుచున్న పూజ అంత్యమగుచున్నందున బ్రాహ్మణులకు, ముత్తయినపులకు భోజనము పెట్టులెనని 1-వ ముద్దయి చెప్పెను. తులకమ్మ అన్ని పదార్థములను వడ్డించెను. పాయిసముమాత్రము 1-వ ముద్దయి అట్లును వడ్డించెను. మరుసటిదినము 7-వ లేదీ మరల నారియుంటికి వెల్లితిమి. ఆరాత్రి నా భార్య మొదలగువారు ఇంటికివెల్లి న పదప నేను చాలవరకు వేచియుంటిని. సుబ్బారావు తుదకు క్రిందికి దిగివచ్చి దేవతలు కనుపించినవియు, కాని మీ ఆడవారిని పంపింపాలిరే నా ప్రయాసయంతయు పునరాయెననియు చెప్పి మరుసటిదినమైనను పిలుచుకొని రావలసినదిగ కోరెను. భోజనమునకుమాత్రము రారనియు, పూజకు పిలుచుకొని వత్తుననియు నేను తెల్పితిని. సుందరరామయ్య భార్య సుబ్బమ్మను కూతురు రాజేశ్వరిని విల్లివాకంట్లో డిసెంబరు 11-వ లేదీ సుబ్బారావింటిలో

సాహిత్య వార్తలు

శివాజీ జయంతి:—జయంత్యుత్సవ సన్నాహకార్య సంఘమువారిసభ ఈనెల 22 తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు గోవిందప్పనాయకబీధిలో జరుగును.

పచ్చయప్ప ధర్మాదాయ ధర్మకర్త ఎన్నిక
డి॥ బి॥ వి. తిరుమలై పిల్లగారు ధర్మకర్త గా తిరిగియొస్తు కోబడిరి.

మూడవ రెడ్డి యానాది మహాసభ
గుంటూరు జిల్లా రెడ్డియానాది సభ మనవిపలు తెల్లబరి హాలులో ఈ నెల 23 తేదీ సాయంత్రం 5 గం. లకు సజింపబడి వెంకట లక్ష్మీ సరసింహారావుగారి యాధిపత్యమున జరుగును. కాసన సభా ప్రతికూనాయకు లగు సామి వెంకటాచలం డెట్టి గారుమాడా సభకు విచ్చేసెదరు.

రాకపోకలు:—గో॥ ఏ. రంగనాథ మొదలియారు గారు గతరాత్రి ఉదకమండలం వెళ్లిరి. గో॥ బాల్కరుగారు మద్రాసు నేటిఉదయము వచ్చిరి. రాత్రి ఉదకమండలం వెళ్లెను. యస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు జిల్లాపోలీసు నూ పరింటెండెంబు) మేజరు శాస్త్రిగారు పాటిడిగారు బట్లరు గారు జిల్లాజడ్జి) నేటి ఉదయం మద్రాసువచ్చిరి.

దక్షిణాంధ్ర పత్రిక
ఈపత్రికయొక్క ఆంగ్లాంధ్రభాషలలోని వ్యాసముల తో కూడిన ప్రథమ ప్రయరణము వెలువడినది. ఆంధ్రము నేర్చుకొనగోరు అరవవారికి ఆంధ్రపదములు అరవ అక్షరములలో వ్రాయబడినవి. దీనికి తెనుగుదేశములోని పండితులు తరుచు వ్యాసము లును పంపవలసినదిగా సాధు ఘరరాజంపంతులుగారు (సంపాదకులు) గోరుచున్నారు. 9 శ్రీనివాసశిల్పిబిధి ఎన్నుక, మద్రాసు అని వారిపేర్ వ్రాయవలెను.

మద్రాసు హైకోర్టు వార్తలు
పై శిర్డి క్రింద, గత శనివారపు పత్రికలో మాలిశీ ఖరి యిటుల వ్రాసెను.
“హైకోర్టు రిజిస్ట్రారు హెచ్.పి.గారు మాడ రెండు నెలలు నెలపు దీసికొనుటచే ప్రస్తుతము అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగ నున్న దుర్రీటి అప్పారావుగారు రిజిస్ట్రారుగ నియమించబడు దురని ప్రబలవంతులు మోగుచున్నవి”
పైవార్త సరిగాదనియు, అప్పారావుగారు ఆర్టింగు రిజిస్ట్రారుగ నియమింపబడలేదనియు, హైకోర్టు నెలపుదినము లలో మాత్రము వెకేషన్ ఆఫీసరుగ నియమితులై రిజిస్ట్రారు పనిని జూచెదరనియు, హైకోర్టు ఆఫీసరు లీపనిని వంతులెం బడి నెలపు దినములలో నిర్వహించుట యాచారమనియు, మాకు తెలిసెను.

ఘోరమరణవరంపరలు
1. తిరువల్లి క్లెన్సి పార్లమెంటు కోవల ఉత్సవములకు వచ్చినజనములో కొందరు పిల్లలు కొలమవద్ద అడుగునుండ గా నొకపిల్ల వాడు నీటిలోదిగి లోతు అందక మృతినందెను. కశీబరము నీటిలో తేయాడినవీరవ తలదండలు గు రించిరి.
2. జార్జిటవునులో నొక దేవాలయపు కొలనులో 40 ఏండ్ల వయస్సుగల స్త్రీశవము నేటి ఉదయము లేలుచుండెను.
3. 17 ఏండ్లు హిం దూ యువతి పెరియ మెట్టువద్ద నొక యింటిలో ఉరిపోసికొని మృతినంది (వేలాడు మండెను.

సర్ టి. విజయరాఘవాచారిగారికి
విందుగౌరవము
మైలాపూరులోని ఇండియన్ కల్చరలు అసోసియేషన్ నువ్వారు పబ్లికు సర్వీసు కమిషను సభ్యులగు విజయరాఘవా చారిగారికి గతబుధవారము సాయంత్రము విందుసేసెరి.
డి॥ బి॥ ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారు, టి. ఆర్. వెంకట్రామశాస్త్రిగారు, రా॥ బి॥ గోపాలస్వామి అయ్యంగారు, న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు విందునకు విచ్చేసిరి.

హిందీ పరీక్షాఫలములు

(13 వ మార్చి 1927)

“హిందీ ప్రచారక”

8 వ తరగతి:—1 కం. చంద్రశేఖరశాస్త్రి (బెజవాడ)
2. ఎం. నరేంద్ర భిషగ్వర్ (మద్రాసు)
“రాష్ట్రభాష”

1 వ తరగతి:—1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

“ప్రవేశికా పరీక్ష”

1 వ తరగతి:—18, 39, 47 కాత (బహువేపులు సీతా శరణం (ఆంధ్రదేశములో మొదటి) 69, 71, 72, 74, 75, 76, 77, 90, 92, (కామశాస్త్రి అయ్యంగార్ భారద్వాజ బెంగళూరు) (కర్ణాటక మందున్న దక్షిణహిందూదేశమందు మొదటి) 98 వి. గోపాలఅయ్యంగారు త్రివిణాపల్లి (తమిళప్రాంతములో మొదటి)
2 వ తరగతి:—3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 25, 39, 49, 51, 52, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 73, 82, 85, 86, 87, 88, 99, 101, 104, 106, 107,
3 వ తరగతి:—1, 2, 6, 12, 17, 19, 22, 24, 28, 30, 31, 37, 42, 48, 44, 45, 50, 58, 63, 68, 79, 81, 97, 100, 102, 103, 105,

“సాధమిక పరీక్ష”

1 వ తరగతి:—4, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 24, 56, 61, 72, 84:—సి. పప్పిదేవి (కేరళప్రాంతమందు మొదటి) 83, 91, 95, 96, 113, 114, 115, 116, 119, 121, 126, 137, 138, 139, 141, 142, 198, 212:—చ. వెంకటయ్య మైసూరు. (కర్ణాటక ప్రాంతమందు మొదటి) 252, 254, 255, 275, 281, 290, 291, 295, 296:—టి. యస్. స్వామినాథన్ (త్రివిణాపల్లి. (తమిళప్రాంతమందు మొదటి) 297, 299, 302, 319, 320:—ఓయ్యంగారి వెంకాయమ్మదేవి కాకేనాడ (ఆంధ్రదేశములోను దక్షిణహిందూ దేశములోను మొదటి) 344, 380.
2 వ తరగతి:—1, 5, 7, 10, 22, 85, 42, 51, 57, 63, 66, 71, 71, 83, 87, 89, 90, 92, 93, 98, 100, 107, 112, 118, 120, 121, 127, 130, 148, 159, 182, 191, 195, 197, 199, 218, 222, 230, 262, 266, 272, 278, 287, 288, 292, 293, 298, 315, 327, 334, 335, 337, 345, 346, 350, 353, 354, 357, 359, 369, 377, 378, 381.
3 వ తరగతి:—2, 18, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 36, 38, 43, 59, 64, 65, 68, 70, 73, 75, 79, 81, 85, 97, 101, 103, 104, 105, 117, 122, 123, 135, 147, 150, 158, 155, 157, 158, 161, 170, 177, 178, 180, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 191, 193, 196, 198, 210, 219, 225, 229, 230, 233, 237, 238, 239, 240, 245, 246, 247, 253, 257, 260, 261, 263, 264, 267, 300, 301, 303, 304, 305, 307, 311, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 328, 330, 338, 342, 347, 349, 351, 355, 356, 358, 364, 365, 366, 371, 374, 376, 385, 386, 388, 390.

సూచన

(1) రాష్ట్రభాష, ప్రవేశిక, ప్రాథమికపరీక్షలయందు మొదటితరగతిలో ప్రతిప్రాంతమునుండి మొదటిగా కృతార్థులైన పరీక్షార్థులకు క్రమముగా 20, 15, 10 రూ. బహుమతి నీయబడును.
(2) రాజ్యోత్త అట్టిబరు పరీక్షలయొక్క పాఠ్యపుస్తకములయందు ఏమి మార్పులేదు. ప్రవేశికపరీక్షలో ‘తీసరి పుస్తక’ యొక్క (కొత్తముద్రణము తయారుగానున్నది.
(3) కడపిన మార్చి పరీక్షలయందు తీర్చిదిద్దిన పరీక్షార్థులకు తీర్చిదిద్దిన బహుమతి వగైరాలు ఒక మాసములోపుగ ఆయా కేంద్రముల వ్యవస్థాపకులచేర్చి పంపబడును.
హృదయ కేశవరెడ్డి,
పరీక్షాసూచి.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీసభ:—వైకాం గ్రామముకి వర్గీకరించుకొనిన మే నెల 5 తేదీని బొంబాయి లో సమావేశమయ్యెదరు.
అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీసభ:—మే నెల 5 తేదీని బొంబాయికివచ్చు సభ్యులలో భోజనసమయము కావలసి నవారు ముందుగా రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుకమిటీ సెక్రటరీగారికి 414 సి.రాంబాల్ రోడ్డు బొంబాయి అని వ్రాయవలెను.

నూజివీడు

17-4-27 తేదీన శ్రీశయ్యూరురాజుగారు ఆంధ్ర మహాసభాదక్షులు నగు శ్రీరాజా వెంకటాద్రి ఆస్పారావు బహదుర్ గారిచే ఆంధ్రోద్యమ ప్రచారమువిషయమై పురజ నలసభయొకటి సమావేశమయ్యెను.
ఆసభకు. మ. రా. రా. శ్రీ ఇనుగంటి గోపాలరావు బహదుర్ గారు అగ్రాసనాధిపత్యమునహించిరి. శ్రీ శయ్యూరురాజుగారును, ఇతరవస్తులు నాంధ్రోద్యమ ఆవశ్యకత, దాని చలన గలుగు లాభములును, యూ ఉద్యమముయొక్క చరిత్రయు మొదలునుండి తెలిపిరి. ఆంధ్రసభాపుద్యమము లన్ని జిల్లాల యందు డెలుపుటగాను, మంచికలపాటి కుటుంబరావుగారిని ప్రచారకులుగా నియమించిరి. ఈ గ్రామమునకు 13 స్వరూపాయి సంఘసభ్యులును, 10 మంది భటసంఘపెద్దలును ఎన్నుకొనబడిరి. సాయిసంఘమునకు మ. రా. రా. శ్రీ. ఇనుగంటి గోపాలరావు బహదుర్ గారు అధ్యక్షులుగానుండుటకు అంగీకరించిరి. భటసంఘమునకు మ. రా. రా. శ్రీ, శ్రీరాజా శ్రీ నివాస ఆస్పారావు బహదుర్ గారు అధ్యక్షులుగాను, యం. రంగాచార్యగారును, యం. కుటుంబరావుగారును ముఖ్యబోధకులుగాను ఎన్నుకొనబడిరి. భటసంఘపెద్దలొక్కొక్కరు. 10 మందిభటులను దేశసేవకు తయారుచేయుటకు ప్రయత్నించుదురు.

(ఒకవిలేఖరి)

గుంటూరుమండల వేదప్రవర్ధక విద్య త్రవీక్షాసభ

తృతీయ సభాసమావేశము
స్వస్తి శ్రీ ప్రభవనామసం॥ వైశాఖ శు ౫ శుక్రవారం (6-5-27) ప్రభృతి గుంటూరు బ్రాహ్మసంఘమువారి ఆహ్వానముక్రింద గుంటూరు రామచంద్రపురము అగ్రహారములో వేం చేసియున్న శ్రీ మల్లేశ్వరస్వామివారి ఆలయములో శ్రీశంకర జయంతి మహోత్సవసందర్భమున యేతత్సభాసమావేశము జరుపబడును. వైశాఖ శు ౫, ౬ లన దివభాస్తు పెట్టుకొనిన వేదవిద్యార్థుల పరీక్షలుజరుగును. శు ౭ లన గుంటూరు మండలమునకు చెందిన వేదాధ్యయనపరులకు ఋక్, కృష్ణయజు, శుక్లయజు, స్నానువేదములలో సగంహిత, పద్యక్రమ, ఘన, జబు వాక్, గ్రంథము మున్నగుభాగములకు ప్రత్యేక వివృత్యవ్యాసము లొసంగబడును. కావున వేదవిద్యార్థులును అభిమాను తెల్లరును దయచేయ ప్రార్థితులు.

నేతి సీతారామయ్య,
కొల్లూరు కార్యదర్శి.

కవితానమితి-విశాఖపట్టణము
ఈనెల 29 తేదీని ఉదయము బ్రా॥ శ్రీ పండిత మారకపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారి గృహమునకు వచ్చుకొన్నాము. హిందూ పతన మందిరమునకు వైసమితియొక్క సాధారణసభ సమావేశమగును. అతి ముఖ్యవిషయములగుమార్చి చర్చజరుగును. వ్యాస పతనమును ఉపవ్యాసములును జరుగును. కావున సభ్యులెల్లరు తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థితులు. వైసమితియొక్క ముందుగా నాకుడెడిసిన బసలుమాత్ర మేర్పటుపబడును.

పురిపండా అప్పలస్వామి,
కార్యదర్శి.

నిడదవోలులో గ్రామోద్యోగుల సభ
1927 సం॥ మార్చి నెల ౭జులలో గ్రామోద్యోగుల జితములు యాదీశవ వివరించిన విధమున సవరణచేయబడునని ప్రకటించిరి. అందును నురించిన్ని యింకా గ్రామోద్యోగుల యితర కష్టములను నురించిన్ని ప్రభుత్వమువారికి వివరములొక్కముగా విన్నవించుకొనటకు 1927 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 24 తేదీ ఆదివారం పగలు 10 గంటలకు నిడదవోలులో మ. రా. రా. డండు సారాయరాజుగారు (ఎం. ఎల్. సి.) యాధిపత్యముక్రింద జిల్లామహాసభ జరుపబడును. కాన జిల్లాలోని గ్రామోద్యోగులందరు దయచేయ కోరుతాను.
ఆచంట సుబ్బారావు,
కార్యదర్శి.

తిరుచనాపల్లి శ్రీరంగారెడ్డి

తిరుచనాపల్లి, ఏప్రిల్ 20:—చక్షిణి ఇండియా రైల్వే వారు తిరుచనాపల్లి శ్రీరంగారెడ్డి మే 31వ తేదీ అర్ధరాత్రి నుండి నడపింపని శిక్షించిరి. (అ. ప్రె.)

గుమ్మినది వరదలు

కోమిల్లా, ఏప్రిల్ 20:—ఈ మధ్యగలిగిన అతివర్షము వలన కోమిల్లానగరము ప్రక్కనుండి పారుచున్న గుమ్మినది నీరు లందున్నది. గట్టులు తెగుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 20:—చెల్లాము ధార్యారు నీజ పూరు కనరాజిల్లాలలోని 824 గ్రామములను క్రొత్త 86 గ్రామములలోను ఏప్రిల్ 10 తేదీతో ఆఖరయ్యేవారముందు 1765 మందికి కలరాతగులుటయు 789 మంది మరణించినదియు ప్రకటించబడినది. నీజపూరుందు కలరా వ్యాపించుచున్నది. సంతలు ఉత్సవములు ఆపివేయబడినవి. (అ. ప్రె.)

తేనెటీగల బాధచే నదిలో దుముకుట

జబ్బులపూరు, ఏప్రిల్ 20:—శ్రీరాఘవమునకు మాల్వి అబ్దుల్ సలాముగారి మేనల్లుడును మమారుడును పోయిరి. తేనెటీగలు కుట్టగా మేనల్లుడు నర్మదలోపడి మృతినొందెను. శవము గనుపడలేదు. కుమారుడు స్వృతితప్పి పడిపోయెను. తరువాత వెదకరెను. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

శివాజి మహారాజ్ జయంతి

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 20:—శివాజి త్రిశతవర్షోత్సవసంఘపు అధ్యక్షుడగు ఎం. ఆర్. జయకరుగారు బొంబాయి నందు సభ లో యిట్లు చెలిపిరి. జాతీయపునరుద్ధరణమునకు శివాజి మహారాజు చరిత్ర ఆదర్శప్రాయమునది. 300 సంవత్సరముల క్రింద దుర్బలులగు భారతీయులందరిని ఏకముజేసి జాత్యుద్ధరణమునకును, స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకును పిరుగావించిన సేవ నిరుపమానమైనది.

మేనెల 8 వ తేదీ శివాజి ఉత్సవములు ప్రారంభించుట కు అన్ని యేర్పాటులు జేయబడుచున్నవి. ఈ సందర్భమున జి. ఎన్. సర్దేశిగారు శివాజి జీవితచరిత్రను ప్రకటించెదరు. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ఘోరమరణము

రంగూను, ఏప్రిల్ 20:—ఖాన్ ముహమ్మదు పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు తేనెరుత్రానుమండ ఎవరో సహాయముకొరకు కేక లిడినట్లు వివరించెను. బైటపపోగా ఒక బర్మీయుడు ఆయుధము తో పారిపోవుచుండెను. వాని వెంటబడగా యాతగాక త్తితో ఖానుగారిని పొట్టలో పొడిచెను. తుపాకి ప్రేత్సనగాని గురి తప్పెను తిరిగి ద్రోహి కత్తితో పొడిచెను. ఖాను క్రిందపడి రివాల్వరుతో కొట్టెను. ద్రోహి మరణించెను. రక్తప్రావము కాగా ఖానుగారు మరణించిరి. కొలది నేపటికి ఈ రెంటికిని దోడు మరొక శవము కనుపడెను. దానిని ఆ ద్రోహియే ంపెను. సైనిక గౌరవములతో అంత్యక్రియలు జరిగెను. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

కలకత్తా శాసనసభ ఎన్నికలు

సర్ అబ్దురహీంగారికి పోటీ

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 21:—పోనబహుదూరు పోలీసు వారు తుపాకుల ప్రేచ్ఛినందున ప్రభుత్వవైఖరి ఖండించుచు సర్ అబ్దురహీంగారు తన శాసన సభ్యత్వమునకు రాజీనామా ఇచ్చియుండిరి. ఈ ఖాళికి సర్ అబ్దురహీంగారు ఆబ్దులవా హుబుగారు యూసుఫ్ సి. అంబేగారు అభ్యర్థించుచున్నారు. ఈమువ్వరి నామినేషను కాకితములను ప్రధానరాజధాని మా జస్టిస్టు అంగీకరించెను. (అ. ప్రె.)

బెంగాలులో తుపాను

కుస్తియా గ్రామమున 19 వ తేదీ సాయంత్రము 5 1/2 గ. పెద్దతుపాను గాలివచ్చి కొన్ని యిండ్లను పడగొట్టెను. స్త్రీ మహిళలు 25 పడవలు తిరుగబడినవి. కొన్ని పడవలలోను వో తెలియలేదు. కుస్తియానుండి బోయూరికి బోవుచున్న 48 రుగల బోటు తలక్రిందులయ్యెను. చెట్లన్నియు రైలుకమ్ములక డ్డుముగపడుటచే రైల్వే ఆలస్యముగ వచ్చినవి.

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 20:—సెలవుదినమున పికారు కుపోయిన పార్సీలు మువ్వరు భోర్లాటునందు మోటారుక్రింద పడి గాయపడి ఇప్పుడు నైద్యాలయమున అవసానదశయందు న్నారు. (అ. ప్రె.)

లజపతిరాయిగారు యానెల 28వ తేదీ మొదలు 6 దిన ములు సింధునందు పర్యటనమొనర్చి శ్రద్ధానందస్వామినిధికి ధన ము ప్రోగుచేయుదురు.

పద్మప్రసాదు విచారణ

రాజకుమారి యపహరణము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 20:—రాజకుమారి మాయనలప హరించి హీరాలాలను మార్వాడీకి 1800 రూపాయల కమ్మిన సందర్భమున పద్మప్రసాదు నేడు విచారించబడెను కేసు మే 4-వ తేదీకి వాయిదావేయబడెను. ఏదోపత్రిక తమ్ము నిందిం చినదని పద్మప్రసాదు తెలుపగా పట్టుప్రాసిహూటరుకు తెలుపమనెను.

పిల్ల లెవరివద్ద నుండవలెను ?

ఈ కేసు చేపట్టక పూర్వము తన కుమార్తె లేజకుమారి హీరాలాలుగార్లకు జనించినవిడ్డల తన కిష్టించవలసినదిగ పద్మ ప్రసాదుకు కోరవలసినదనికోర్టువారికి రాజీ అమరుకుమారగారు పిటిషను చేసిరి. ముంసర సివిలుకోర్టునందు తీర్పుచేయించుకొన వలసినదిగగోరుచు న్యాయాధికారి కొట్టివేసెను. (అ. ప్రె.)

భోలాలో హిందూ మహమ్మదీయ

సంఘర్షణము

భోలా ; ఏప్రిల్ 18:—సాంఘిక విభేదములు తీవ్రరూ పములు దాల్చుచున్నవి. జిల్లామేజిస్ట్రేటు యిచ్చటికి వచ్చి ఉభయ సంఘముల నాయకులను సందర్శించి యీ విభేదము తేర్చుటకు కారణములనుగూర్చి విచారణ జేసిరి. రెండు సంఘ ములవారు ఏదోయోధాధమున రాజీపడకున్న 144 సెక్షను నుడహరించి ఉత్తరువులు ప్రకటించబడునని మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పిరి. మహమ్మదీయులు హిందూ న్యాయవాదుల బహిష్కరింపవలెనని ఉద్దేశించున్నారు.

144 సెక్షను

144 సెక్షను క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడుననుసరించి ఉత్తరువులు ప్రకటించబడినవి. అసిస్టెంటు సూపర్ టెంటుగారి నచ్చటకు పంపిరి.

* * *

ఆర్థిఫరులో యిటీవల జరిగిన అల్లరులనుసరించి 17 హిందువులమీదను 17 మంది మహమ్మదీయులమీదను రాజీకు దుర్బులై రెండుపక్షములవారును ప్రయత్నముజేయుచున్నారు.

* * *

లాథీచార్జీలో మహమ్మదీయులు హిందువులపట్ల దౌర్జన్యము జేయుచున్నారు. ఒక హిందువుని చావగొట్టిరి. మరియొక హిందువుని కాల్చిజంపిరి. ప్రభుత్వమువారు యీవిషయమై శ్రద్ధవహించి హిందువుల ప్రాణముల సంరక్షింపవలెనని లాథీ చార్జీ పంచాయతీవారు తంతివార్తనంపిరి.

కొచ్చిన శాసనసభ

కొచ్చిన, ఏప్రిల్ 20:—శాసనసభయందు అభివృద్ధి పక్షమునకు చేరిన 18 మంది అసభిచారసభ్యులతో సభ్యురాలి తో సహా యెక్కువ రాజకీయ సంస్కరణములకొరకై ఆందోళనముల సమన్వయమున తీర్మానించుకొనిరి. ఒక్కొక్క సభ్యుడును తన నియోజకవర్గమునందు సభలు జరుపవలెనని తీర్మానింపబడెను. పక్షము కార్యదర్శియగు కె. టి. మాత్యూస్ ప్రకటన శాఖాధికారిగ నియమింపబడిరి.

పంజాబు శాసనసభ్యుల రాజీనామా

శిక్కుశైలీల విడువకపోవుటయే కారణము

గురుద్వారా సంఘతీర్థానము ననుసరించుట

అమృతసరు, ఏప్రిల్ 20:—గురుద్వారా ప్రబంధక సంఘమువారి తీర్మానము ననుసరించి శాసనసభయందలి శిక్కు సభ్యులు సర్దారు ప్రతాప్ సింగు, కరారుసింగు, హీరాసింగు, శాంతిసింగు, హరిసింగుగార్లు తమ సభ్యత్వములకు రాజీనామానిచ్చిరి. గవర్నరుగారికి పంపిన రాజీనామా లేఖయందు గురుద్వారా చట్టము ఆమోదింపబడినను శిక్కు శైలీలను విడువలచేయకుండుటయే యీ రాజీనామాలకు కారణమని నూచింపబడెను.

గురుద్వారా చట్టము ననుసరించి యేర్పడిన కేంద్రసంఘ మువారు 1926 సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెలలో జరిగిన ప్రథమ సమావేశమున గురుద్వారా శైలీల విడువలజేసినగాని రాష్ట్ర మునందు శాంతియేర్పడవని తీర్మానము గావించిరి. ఇట్టి తీర్మానమే శాసనసభయందు గూడ గావించబడెను. రాష్ట్ర ప్రజలందరూ యీ విషయమున యేకగ్రీవముగ నిట్టి యభిప్రాయమునే చెలిపియున్నారు. కాని ప్రభుత్వము వారు ప్రజలముఖే ప్రాయమును ఆచరించుచుండలేదు. అందుచే శాసనసభయందలి శిక్కుసభ్యులు తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామాలు యివ్వవలెనని శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక సంఘమువారు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించుచుండిరి.

ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు నిర్లక్ష్యభావము ప్రకటించుటచే మాసభ్యత్వమునకు రాజీనామానిచ్చి నియోజకపక్షములపట్ల మాధర్మముల నెరవేర్చవలసిన ధర్మము ఏర్పడినది. ఇవే కారణములను చెల్పుచు సర్దారు బూతాసింగుగారు సర్దారు నారాయణసింగుగారు గూడ తమసభ్యత్వములకు రాజీనామా నొసంగిరి. (అ. ప్రె.)

హిందూమహాసభ

నూతన సంవత్సరోద్యోగులు

పాట్నా, ఏప్రిల్ 20:—హిందూమహాసభ నూతన సంవత్సర ఉద్యోగుల ఎన్నిక నిన్న సాయంత్రము జరిగినది. జయ రామదాసు దొలతరాము లాలారామప్రసాదు సెహిరాముశర్మ పద్మరాజుజీగార్లు కార్యదర్శులుగ నెన్నుకొనబడిరి. వీహారు రాష్ట్రీయ హిందూసభకు కుమారగంగానంద సిన్హాగారు అధ్యక్షులుగను జగతనారాయణలాలగారు కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనబడిరి.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు

సంఘసమావేశము

25వ తేదీన తాడేపల్లిగూడెముందు

సమావేశ మగుట

భీమవరం, ఏప్రిల్ 21:—సంఘకార్యదర్శి శ్రీయుత దండునారాయణరాజుగారిట్లు తంతునంపిరి—కార్యనిర్వాహక వర్గసభ్యులను, రాష్ట్రసభ్యులను ఎన్నుకొనుటయు ఇతర ముఖ్య విషయముల చర్చించుటకు పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము 25వ తేదీ మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు తాడేపల్లిగూడెమునందు సమావేశము నానున్నది. సభ్యులందరూ విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

ఉచిత సహకార బోధనాతరగతులు

ఈనెల 23, 24, 25, తేదీలందు యీదిగువ తెల్పిన సెంట్రలుందు సహకార పరపతిసంఘ పంచాయతీదార్లకు యితర సహకారాభిమానులకు కృష్ణా పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కోఆపరేటివు ఫెడరేషన్ వారు సహకార బోధనాతరగతులు ఏర్పరచి వారు గాన అనువనట్లు ఆయా సెంట్రులకు సభ్యులపంచాయతీ దార్లు సహకారాభిమానులు దయచేసి బోధనాతరగతులకు జయ ప్రథముగా జర్నలు సవరు అంశములను తమతమసంఘములలో ఆచరణలో పెట్టగలందులకు కోరుచున్నాను.

1. అననికడ్డు, 2. బందరు, 2 గుడివాడ 4, బెజవాడ, 5 నందిగామ, 6 నూజివీడు, 7 ఏలూరు, 8 నిడదవోలు, 9 నర్సాపూరు, 10 తణుకు.

చూచితిని. సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులను విందునకై మాయంటికి పిలుచుకొని రాగలగులను గాను సుబ్బారావు ఇంటికివెళ్ళితిని. ఆరాత్రి సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులు మాయంటి భుజింపలేదు. సుబ్బారావు బలవంతపరచి వండున ఆరాత్రి వారింటనే భుజించి మరుసటి ఉదయము మాయంటికి వస్తునని చెప్పెను. మరుసటి ఉదయము సుబ్బారావు ఇంటికి వెళ్ళి రాజేశ్వరిని సుబ్బమ్మను భోజనమునకు పిలువ వచ్చితినిని సుబ్బారావుతో చెప్పితిని. సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులను ఇంటిలో చూడలేదు. వారిరువురను వెంట్రులు వేయమన్న విడచి వచ్చితినిని సుబ్బారావు చెప్పెను. తరువాత సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులను విల్లివాకంలో చూడలేదు. సుందరరామయ్య 13 వ తేదీ నాకొక తంతి పంపెను. తంతి ఆఫీసుకురాగ 14 వ తేదీ మా ఆఫీసు గుమాస్తా యొక్కరు నాకు తెచ్చియిచ్చెను. “సుబ్బారావు చెప్పినట్లు తంతికి బదులివ్వవలసినదని కామయ్య వచ్చి నాతో చెప్పెను. సుబ్బారావుకు తెలుపుటకు కాలహరణ మననని తలంచి నేను రైలువేగమున “వెళ్ళి” కనుపించుటలేదు. వెంటనే రైలుదేరి రా రానలసని” అనుమాలులు వ్రాసితిని. ఇంతలో ఆదివారాయణ వచ్చి ఈవిధముగ జవాబు ఇవ్వరావని అనెను. ఇంతలో నేను సుబ్బారావునకు పంపిన పిల్లవాడువచ్చి “నెల్లూరుకు పంపబడిరి” అని వ్రాయవలసినదిగ సుబ్బారావు చెప్పిననిపెట్టెను. ఆవిధముననే వ్రాయవలసినదని ఆదివారాయణ అనుమతై మాటలకు తోడు “ఇట్లు సుబ్బారావు చెప్పుచున్నాడు” అను మాటలు గూడ చేర్చి తంతివ్రాసెను. నేను సంతకం పెట్టితిని. అందులో “త్వరగ రైలుదేరి రావలెను” అని చేర్చదలచితిని కాని అట్లు వ్రాయవలసినదేదు. వారిపని వారెవరునురులే. యని ఆదివారాయణచెప్పెను. 14 వ తేదీ సుందరరామయ్యకు నేను ఉత్తరము వ్రాసితిని. 15 వ తేదీ సుందరరామయ్య కామయ్య ఉదయము 10 గంటలకు మాయంటికివచ్చి అడుగగ నాకేమియు తెలియదు. సుబ్బారావును అడుగవలెనని చెప్పి వారితోబాటు సుబ్బారావు ఇంటివరకు వెళ్ళితిని. సుబ్బారావు ఇంటికివచ్చుచు నేను చూచితిని. సుందరరామయ్య కృష్ణారావులు సుబ్బారావు ఇంటిలోనికి వెళ్ళిరి. నేనింటికి జేరినపుడు ఆదివారాయణరావు మాపంపలో కూర్చుండెను. “మీమామ మీ అత్తగారిని వెంట్రులకై వచ్చెనని నేనాతనితో చెప్పితిని.” మామామ నన్నేమైన అనుమానించెనా? లేక మీరేమైన నన్ను మామామతో అనుమానముగ చెప్పితిరా?” అని అడిగెను. లేదని నేను చెప్పితిని. పిదప ఆతడు పోలీసువేదమునకు వెళ్ళెను.

16 వ తేదీ గోపాల్, బానకిరామయ్యర్ అను నల్వరు నావద్దకువచ్చి ఏదైన వివరములు తెలిసినవామని అలుగగ వెంగలపల్లె నూపరింటెం డెంబును కనుకొనవలసినదిగ చెప్పితిని. 16 వ తేదీ నేను రెండవముద్రయని పిలుపించి అడుగగ సుబ్బమ్మ సుగూర్చి అపవాదులచెప్పెను. 19 వ తేదీ నెల్లూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును, వెంకట్రావును మాయంటికివచ్చిరి. 23 వ తేదీవరకు విల్లివాకంలోనుండిరి. 23 వ తేదీ సుబ్బారావు ఇంటియందు శవములు రెండు చైటికి తీయబడెను. రెండుగోతులు తీయబడెను. ఇప్పుడు త్రవ్వడని సుబ్బారావు స్థలమును చూపించెను. శవములను సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులవిగ నేను గుర్తించితిని.

నవంబరు కడపటిభాగమున వెంకటకృష్ణయ్యను, చంద్రమతిని విల్లివాకం వైదములో పదిగంటలకు చూచితిని వారితోబాటు 1 వ ముద్రయి అల్లుడుండెను. ఉదయము భోజనము చేయుకుండ ఎందుకు వెళ్ళుతున్నారని నేను వారినడిగితిని. ఆదివారాయణరావు నన్ను నిందించి ఇంటిలోనికి రానివ్వకపోయెను. ఆదివారాయణరావు నన్ను నేకవిధముల మోసగించెను. అందుచే నేడే పోలీసువారికి ఆతనిపై రిపోర్టుచేసెనని చెప్పెను. దిక్కులేనివానిని దరిజేర్చితినినియు, అందుచే మంచిపై ఆతనిని భానుదేయవలసినదిగ సలహా నొసంగితిని గాని అట్లు సాధ్యముగాదని నాతోచెప్పెను. ఆసాయంత్రము ఆదివారాయణరావు మా ఆఫీసుకువచ్చి వెంకటకృష్ణయ్య ఎక్కడకువెళ్ళిరిని అడిగెను. నవంబరు 30 వ తేదీకి పిమ్మట వెంకటకృష్ణయ్యను నేను చూడలేదు.

డిసంబరు 13 వ తేదీ ఉదయము సుబ్బారావు ఇంటి పంప అరుగుపై వెంకట కృష్ణయ్య శవమును చూచితిని. చంద్రమతి ప్రక్కనే ఏడ్చుచుండెను. శవముపై గుడ్డ కప్పబడియుండెనుకానికాళ్ళు, చేతులు మాత్రము కన్నదునుండెను. శవము వెల్లకిల పరుండబెట్టియుండెను. చేతులు చాపబడియుండెను. వెంకట కృష్ణయ్య ఆదివారాయణ విల్లివాకం లోనుండగ వారింటి కప్పుడప్పుడు వెళ్ళుచుంటిని. ఆదివారాయణ చేతులు కాళ్ళనొప్పిగలిగియున్నట్లు నాకు తెల్పుచుండెను. తన అత్త చేతపడి చేసిననియు

శ్రీ శివాజీమహారాజు త్రిశతాబ్దోత్సవము

ఈ జాతీయమహోత్సవమును 1927 ఏప్రిలు 27-వ తేది నుండి మేనెల 3-వ తేది వఱకును భక్తిపూర్వకముగ నెఱవేర్చుడు

ఎవరోయొక్కరు మరణింపవలెననియు తాను ఆస్త్రియాకు వెళ్ళదలచియున్నాననియు తెల్పెను.

1926 సంవత్సరముందు సుబ్బారావు స్ట్రోక్స్ లో సామానులు గైకొని ప్రానోటు వ్రాసియిచ్చెను. సుబ్బారావు ఇంటి యజమానుడును విదారు మాసములకు సుబ్బారావు ఇంటి అద్దె బాకీపడియుండెనని చెప్పెను. సుబ్బారావు అర్ధరసు పోషింపవలసి యుండెను.

క్రాసుపరీక్ష

యందు సాక్షి ఇట్లు జెప్పెను. “సుందరరామయ్య తన భార్యవిషయమై అడిగెను. అంతకుమించి నాకేమియు తెలియదని చెప్పితిని.”

వకీలు:—“నాకేమియు తెలియదని క్రిందికోర్టులో చెప్పి లేదా?—“అంతకు పూర్వము కొంతసమాచారమును వ్రాసి యుంటిని. దానికి మించి, ఏమియు తెలియదని నా యభిప్రాయము. సుబ్బారావు ఇంటివరకు వెళ్ళి సుబ్బారావు ఇంటికి మరలివచ్చుట చూచి కృష్ణారావు “సుందరరామయ్యలను సుబ్బారావు ఇంటికి వెళ్ళనలసినదిగ చెప్పి నేను మాయంటికి వెళ్ళితిని. ఆ ఉదయము ముక్కోటి యంటలవలన దేవునితోతిరిగి శ్రమగనుండుటవలన విక్రాంతి గైకొనుటకై ఇంటికి వెళ్ళితిని. ఆదినము నాకు సెలవుదినము. పొందువుల కాదినము ఉపవాస దినము. శనివారము రాత్రి సుబ్బారావు కూతురు, కనకమ్మ యున్న అల్లుడు శైరవరును కృష్ణారావును రాత్రి 8 గంటలకు నెల్లూరు వెళ్ళిరి. వారు ఆరాత్రి సుబ్బారావు ఇంటిలో భుజించిన విషయము నేనెరుంగను. డిసంబరు 11 వ తేదీ సుబ్బారావు ఇంటిలో సుబ్బమ్మను చూచితిని. రాత్రి ఎనిమిది గంటలవరకు వారితో మాట్లాడుచుంటిని. ఆదివారము ఉదయము ఏడెనిమిది గంటలలోపల సుబ్బారావు యింటికి వెళ్ళి సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరుల విషయముడిగితిని. వెంకటకృష్ణయ్య ఇంటికి పోవుటకుగాను వెంట్రులవేయమన్న విడచివచ్చితినిని సుబ్బారావు చెప్పెను. ఆదివారము రాత్రి వెంకటకృష్ణయ్య మరణించెననువార్త నాకెరింగింపబడలేదు. ఆరాత్రి 12 ముద్రయి ఇంటికి నేను వెళ్ళలేదు. సోమవారము ఉదయము ఏడెనిమిది గంటలకు 1 వ ముద్రయి ఇంటికివెళ్ళి సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరుల తేల్చి రని ఏడ్చుచున్న చంద్రమతిని ప్రక్కనేయున్న తులశమ్మను అడుగగ పట్టుచునుంచి ఇంకా రాలేదని చెప్పిరి.

వెంకటకృష్ణయ్య శవముపట్టు చాలమంద్రప్రజలు గుంపు జేరియుండిరి. ఆదివారాయణ జబ్బునుగూర్చి (చేతులు కాళ్ళు నొప్పులు) నే నెవ్వరికిని తెలుపలేదు. ఆదివారాయణకు నాకు 15 తేదీనజరిగిన సంభాషణనుగూర్చి ఉత్తరమునందు వ్రాసితి నేమోగాని ఎవరితోగాని చెప్పినట్లు జ్ఞాపకములేదు. ఆదివారాయణ నేను వ్రాసిన తంతిని మార్చుటనుగూర్చి నే నెవ్వరికిని తెలుపలేదు.

నెల్లూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు వచ్చినపిదప ఆతడు మాయంటిలోనేయుండి గ్రామములో విచారణలు గావించుచుండెను. మాయంటిలోను విల్లివాక మంతటనుగూడ విచారణ జరిగెను. వారాయణరావు నన్ను నేకవిధముల మోసగించెను. అన్ని విషయములను పోలీసువారి కెరింగుతునని వెంకటకృష్ణయ్య నాతో నవంబరు మాసంతమున తెల్పెను. ఆదివారాయణ ఈ విషయమై ప్రశ్నింపగ చంద్రమతి వెంకటకృష్ణయ్యను అచ్చమ్మగల లను తీసుకొని వెళ్ళి లేకపోయిరినియు అందుచే వారిని ఇంటి లోనికి రానివ్వకుంటినినియు తెల్పెను.

పిదప కోర్టువారు ఫలాహారములకు లేచిరి.—

ఫలాహారాంతరము

సాక్షి ఇట్లు జెప్పెను. ఒకప్పుడు కామయ్యను నాకుమారున కిచ్చి పెండ్లిజేయుటకు మాట్లాడియుంటిమి. 11 వ తేదీ సుబ్బమ్మతో మాట్లాడినపుడు మరుసటి దినము వెంకట కృష్ణయ్యను చూచి, దశావతారమునకు వెళ్ళి పిదప నెల్లూరుకు వెళ్ళదనని సుబ్బమ్మ చెప్పెను. ఆదివారాయణ తంతివార్తలోని విషయమును మార్చ బూనినపుడు అట్లు జేయవలదని నేను చెప్ప

లేదు. నెల్లూరుపోలీసువారు వచ్చినపిదప 1 వ ముద్రయి సుబ్బారావు నాయంటిలో చూడుదినములు నిలుపబడలేదు. 13 వ తేదీ ఆఫీసునుండి వచ్చి వెంకటకృష్ణయ్య దహనసంస్కారములను చూచుటకై వెళ్ళితిని. కాని “చేరాక” శ్మశానస్థలమునకు వెళ్ళినందున శవదహనమును చూడలేదు.

కోర్టువారు అడిగిన ప్రశ్నల సమాధానమునందు వెంకట కృష్ణయ్య శవమును చూచుటకై సుబ్బారావు ఇంటికి వెళ్ళినపుడు సుబ్బారావు ఇంటిలోలేడు. సుబ్బారావు భార్య యుండెను. భోజనముచేసి తెరలనుప్పి చనిపోయెనని చంద్రమతి నాతో జెప్పెను” అనిరి.

భారతమ్మ సాక్ష్యము

వెంకటరమణయ్య భార్య భారతమ్మ ఇట్లు జెప్పెను. “నెల్లూరులో విశ్వాసం సుబ్బమ్మను మాతరు రాజేశ్వరిని నే నెరుంగుదును. నేను వెంకటరమణయ్య భార్యను. శనివారము మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సుబ్బమ్మ, రాజేశ్వరులు విల్లివాకం మా యింటికివచ్చి యింటిలో ఒకగంటపేపు ఉండిరి.

“నామాతరుకు అల్లులను పొరాలుముజరిగెనని సుబ్బారావుచెప్పి నన్ను నెల్లూరునుండి సుబ్బారావు తీసుకవచ్చెను. నీకేమైన తెలియునా?” అని నన్నడిగెను. వారికేమియు జగడములేదు. వారనోన్యముగనున్నారని నేనుచెప్పితిని. నాకును అట్లే తోచుచున్నది. నన్ను మోసముచేసి పిలుచుకొని వచ్చినట్లున్నారని అనుచెప్పెను. సుబ్బారావుతనను తీసుకవచ్చెననియు, వారియింటియందే ఉంటున్నాననియు, మాతరుయింటికి వెళ్ళివచ్చితినినియు, మాతరునగలన్నియు అమ్మివేసినందున అల్లునిముఖముచూడ బుద్ధిభ్రష్టలేననియు, మాతరునుచూచిన జాలివేయుమండెననియు నాతోచెప్పెను. నెల్లూరునుండి వచ్చినపుడు నన్ను చాల తొందరపెట్టి నాకు నగలు ధరించిరమ్మని చెప్పినాడు. విల్లివాకం వచ్చునకు నాకు చాలభయముచేసినది నిన్ను చూచినపిదప కొంచెము దైర్యముకలిగినది అనిగూడచెప్పెను. రాజేశ్వరిగూడ అమెతోవచ్చెను ఒకగంట మాట్లాడిన పిదప కామయ్య పిలుచుకొనిరమ్మని మనిసిని మా వద్దకు పంపగ మాతరు ఇంటికివెళ్ళెను.

“నా అల్లుడు ఇంటిలో ఉండుటకును, సుబ్బారావు ఇంటిలో ఉండుటకును నాకనుమానముగ నున్నది. సుబ్బారావు ఎందుకు పిలుచుకొని వచ్చెనో నాకు తెలయకున్నది.” అని అమె అనగా “మాయంటిలో భోజనముచేయవలసినదిగ నేను కోరితిని. రాత్రికి వారియింటికి నీభర్తను పంపవలసినది. నేను వస్తునని చెప్పెను. నాభర్తనంపితిని. కాని ఆరాత్రి వారు బలవంతపరచినందున మరుసటి ఉదయము వస్తుననిచెప్పి అంపెను. మరుసటి ఉదయము (ఆదివారము) మరల పంపగ “సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులు కనుపించలేదు. పట్టుకు పంపిరిని జెప్పిరి నాకు తెల్పిరి.” మాయంటికి వచ్చినపుడు సుబ్బమ్మ చెవులకు తెల్ల రాళ్ళ కమ్మలజత, ముక్కుకు రెండురాళ్ళ ముక్కుపుడకలు, మెడలో బంగరగజ్జలు, బంగరగజ్జలపై పోగడముల తావరము, చేతులకు ఒక జత బంగర “గ్లాసు” మురుగులు, రెండు జతలు నుంగురారు గాజులు, వ్రేలికి ఉంగరము, ధరించియుండెను. రాజేశ్వరికి చేవులకు బంగరలోలక్కులు, మెడలో బంగర కంపె, చేతులకు గట్టి మురుగులు, గొలుసులు, వ్రేలికి ఉంగరము, కాళ్ళకు వెండి కడియములు గొలుసులు ధరించియుండెను.

క్రాసుపరీక్ష

యందు సాక్షి ఇట్లు చెప్పెను. “సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులు మాయంటికి వచ్చినపుడు ఏమిసగలుపెట్టికొనియుండిరో నేను బాగుగ నేచూచితిని.

వకీలు:—అంతబాగుగ ఎందుకుచూచితిరి?

“ఆడవారి స్వభావము!”

సాక్షి:—సాహారముగ ఎవరైన ఆడవారు ఇంటికివస్తే ఏమిసగలుపెట్టుకొనిఉండేది చూచుటకు మాకు అడవారికి స్వభావము (నవ్వు).

ప్రశ్న:—పొగడములందఱకు బంగరుతీగెమట్టబడెనని ఎట్లు తెలియును.

సాక్షి:—తీగె బంగరుతో ఇత్రడిదోయని సందేహించి నేనేచూచితిని. బంగరు తీగెయని సుబ్బమ్మ చెప్పెను. నేనున్న చూచి తెలిసికొంటిని. నాకు తెలిసినంతవరకు ఆదివారాయణరావు కామమ్మ ఇరువురు ఆశ్రయముగనుండిరి. సుబ్బమ్మ తనకు సందేహముగలిగినట్లు జెప్పినపుడు “నీకు సందేహముగనుండిన మాయింట్లో ఉండవలసినదని చెప్పితిని. కాని సుబ్బారావు ఇంటికి పోవలదని చెప్పలేదు. మాయింటియందేయుండి నేరుగ నెల్లూరు వెళ్లవలసినదని నేను సుబ్బమ్మతో చెప్పలేదు.

ఆదివారాయణరావుకు సుబ్బమ్మకు పోరాటములు గలవని సుబ్బమ్మ చెప్పటవలన కాక నాకు స్వయముగ తెలియును. నాసమక్షమున వారు తగవుపడలేదు. సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులకుగాను శనివారమురాత్రి వంటచేసియుంటిని.

సుబ్బమ్మ మాయిల్లు విడచి వెళ్లవలసినపుడు తప్పక మగల మాయింటికి వత్తునని తెలిపెను. కాని ఆరాత్రి మాయింటికి వారు రానేలేదు. సుబ్బమ్మ తనకు అనుమానముగ నున్నదని నాతో చెప్పిన విషయము నాభర్తతో నేను తెలుపలేదు. ఆదివారమునాడు సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులను పిలువటకు నేను వెళ్లలేదు. నాభర్తయే వెళ్లెను.

పి. కె. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్

గారిల్లు సాక్షిమొసంగిరి. “పట్టణములో లింగచెట్టి వీధియందు నానివాసము. రెండు సంవత్సరముల కాలము మాయింటియందు వెంకటకృష్ణయ్య, చంద్రమతియను వారిరువురు అద్దెను ఉంటూవచ్చిరి. వెంకటకృష్ణయ్య నాకు నూరు రూప్యములు బాకీ యుండెను. మాయింటి నుండి వెళ్లిపోయిన నది పనే వారు నా వద్ద ఈ రూమును గైకొనిరి. వెంకటకృష్ణయ్య చనిపోవుటకు నాలుది నములకుముందు వెంకటకృష్ణయ్య నావద్దకువచ్చెను. నాబాకీ కొరకు వారిని పిలువనంపితిని. చంద్రమతిగూడ వెంటబచ్చెను. వెంకటకృష్ణయ్య తనతో కొన్ని కట్టలకాగితములను తెచ్చి నన్ను నడువమని కోరెను. నేను నాలుగు ఉత్తరములచదివి ఇంకను చదువుటకు సమయము లేదని చెప్పితిని. వానిలో దివ్యజ్ఞాన సమాజముందలి కొందరు గౌరవనీయులు వ్రాసిన జాబులును, ఒక చెక్క-విషయమును ఉండెను. ఆదివారాయణరావు నలన అనేక మందినర్తకులును గైకొంటిననియు, ఆతడు తన్ను మోసగించెననియు, అందుచే ఆదివారాయణరావు క్రిమినల్ చర్య గైకొనవలెననియు తనవద్ద జెబుటలేనందున ఇటీవలు శిక్షార్హుడైయువలసి నదిగ కోరెను. ఆదివారాయణ ఎవరని నేకుగ వెంకటకృష్ణయ్య విలపించి తనసోదరుని పుత్రుడని చెప్పెను. వెంకటకృష్ణయ్య విశ్వాసముతో వినినందునండునని నాకు తెలియును.

కాసు పరీక్ష

యందు సాక్షి ఇట్లు జెప్పెను. “వెంకటకృష్ణయ్య తన బాకీని చెల్లించుటకై రెండుమాసముల వాయిదాలువేయుచు వచ్చెను. 1926 నవంబరుమాసముందొక కుక్రవారము నావద్దకు వచ్చి 5 సంవత్సర బంగరుతీగెను నడిగెను. కుక్రవారమైనందున నగలనొసంగుటకు నేను నిరాకరించితిని. శనివారము తిరుగవచ్చి నగను అడిగెను. ఆసమయమున అంతకు పూర్వము చంద్రమతి చెవులకు వేసుకొని యుండిన నగలు లేనట్లు నేను కనిపెట్టితిని. ఆదినమున నగను ఇవ్వలేదు. వెంకటకృష్ణయ్య వాయిదాలు వేయుచువచ్చి తుదకు మరొకరిపై త్రోసివేయ జూచినపుడు అది నెపముగ నాకు కనిపింపలేదు. వెంకటకృష్ణయ్య విశ్వకణియును గావున నేనట్లు తలంపలేదు. ఇంతకుపూర్వము వెంకటకృష్ణయ్యతో నాకెట్టి ఆర్థిక వ్యాపారములు లేకుండెను. వెంకటకృష్ణయ్య ఆదివారాయణరావుపై చెప్పినపుడు ఆదివారాయణరావు కీ విషయమును వ్రాయలేదు. వెంకటకృష్ణయ్య నయగ 65 లేక 70 సం॥ లు ఉండును.

నేల్లూరు మునిసామి

ఇట్లు జెప్పెను. నెల్లూరులో నేను నగలవ్యాపారిని. విశ్వాసం సుబ్బమ్మకుగ రెలలక్రిందట ఒకజత తెల్ల రాళ్ల కమ్మల నిచ్చితిని. (సాక్షికోర్టువారి వద్దనన్న కమ్మలు తానొసంగినవేయని నుర్తించెను) రు 20 లకు కమ్మలను అమ్మితిని.”

కాసు పరీక్ష

లో సాక్షి సమాధాన మొసంగుచు కమ్మలు తాను చేయలేనియు ప్రత్యేక నుర్త లేమియు కమ్మలపై లేననియు ఈ ఆమ్మ క ము న కు జ మా ఖ ర్చు ప్ప క ము ల లో వ్రాయ లేదనియు ఇంకెవరును సుబ్బమ్మకు

మరేనగలనుకాని అన్యులేదనియు ఈ కమ్మలను ఎవరివద్ద ఎప్పుడు కొనినది లెక్కలేదనియు తెల్పెను.

సుబ్బమ్మ కమ్మలకొన్నపుడు తానొక్కరితయేవచ్చెను. ఈ కమ్మలు క్రొత్తకమ్మలు సుమారు ఆరుమాసములు కమ్మలు నావద్దనేయుండెను. కావున నగను బాగుగ నుర్తించగలను. రెండు కమ్మలకు 14 రాళ్లుగలవు.

యు. కృష్ణరావు

సాక్షిమొసంగుచు తిరువల్లికేళియందు 1½ మాసము లనుముందు ఆఫీసు వెంకటాచలమొదలి వీధియంగుంటిమనియు, నగల వ్యాపారులమనియు చెప్పెను. 2-వ ముద్దయి ఆదివారాయణను గత రెండుసంవత్సరములుగ నేనెగుంగుదును. గతడిసెంబరు 12-వ తేదీ ఒకతాళపు ఉంగరమునుకొనిరి. ఆదిన మే రు 18లకు ఒక కమ్మలజతను అమ్మిరి. 18 దినములు ఆకమ్మలు నావద్దనుండెను. పిదప పెరంబూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు వానిని తీసికొనివెళ్లెను. (సాక్షి కమ్మలజతను నుర్తించెను) గుమాస్తా పద్దులు(వ్రాయును. నూయజూచి చంతకముపెట్టును. యజమానిలేనందున ఈ ఆమ్మ క ము ను గూర్చిన పద్దు నేనే వ్రాసితిని. కమ్మలు కొనినందులకు ఆదివారాయణరావు సంతకమును తీసుకొనలేదు. నగలను కొనుగొనుటకు సంతకము తీసుకొనుట మామూలులేదు.

కాసు పరీక్ష

యందు సాక్షి ఇట్లు జెప్పెను. “మాకంపెనీ వ్యాపారము ప్రారంభించి ఆరేడు మాసములైనది. ప్రారంభమునంచి నేనచ్చటనే వసితేయుచుంటిని. కంపెనీ లాభములో సగము భాగముడను. నేను ప్రత్యేక హపు పెట్టినపుడు ఆదివారాయణరావు నా వద్దవ్యాపారము చేయుచుండెను. వానికి లెక్కలేదు. ఇప్పుడున్న కంపెనీలో నగలు కుదునకు గైకొనుటలేదు. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు ఆదివారాయణరావును 25 వ తేదీ మా అంగడికి గొనివచ్చిరి. కమ్మలకు ప్రత్యేక నుర్త లేమియులేవు. కమ్మలు నా వద్దకును బెట్టుబడినవని నేను చెప్పలేదు. మూజరును సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు వ్రాసినేగాని నేను చెప్పలేదు. కమ్మలుకును బెట్టుబడినని నేనే చెప్పలేదు. పోలీసువారు వచ్చి “గలాటా పెట్టెనపుడు నేనేమియు చెప్పలేకుంటిని భీతి జెందితిని. రాళ్లకమ్మలు సాధారణముగ తూకము వేయువాడుకలేదు.” అనెను.

పిదప కోర్టువారు నేటికి విచారణ ముగించిరి.

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 20:— హిందూసంఘ పత్రికాధిపతి సంఘద్వేషము నుడ్రేకించినందులకు నూరురూపాయల జరిమానా విధించిరి. (ఆ. ప్రె)

కావలెను

మా ‘ప్యాప్’ కుట్టు మిషనుల విక్రయించుటకు చెన్నరాజధానియందు దంతటను ఏజంట్లు. కావలెను. ప్రస్తుత మమ్మభివృద్ధివానికన్నిటికంటెను చాలా మేలైనవి, దృఢమైనవి. వివరములకు వ్రాయుడు. బెల్ అండు కో (లిమిటెడ్) 1/186 మాంటుకోడ్డు, మద్రాసు.

కావలయును

ఈతాలూకాబోర్డున 5 గురు సర్వేయర్లు కావలసియున్నది. నెలకు జీతము రు 20 లును ట్రావిలింగు అలవెన్సు రు 10 లును, సర్వేసంబంధించిన పరీక్షలలో నుత్తీర్ణులయి యున్నవారు మా త్రమే దరఖాస్తులు 1927 ఏప్రిల్ 30 వ తేదీలోగా పంపవలెను. అదివరకు సర్వేసంబంధమైన పనిచేసి తగు అర్హతలుకలవారల కెక్కువ అవకాశముండును.

రాజమండ్రి తాలూకా } (సం.) మారిననరసన్న, బోర్డు ఆఫీసు, 13-4-27 } రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు.

భారత కాంగ్రెసు స్థానిక సంఘసభ

1927 మే నెల 5 వ తేదీని బొంబాయిలో జరుగును

కార్యక్రమము

- (1) గౌహతి కాంగ్రెసు 9 వ తీర్మానము ప్రకారము హిందూమహమ్మదీయ కలహములను నివారించుటకు గూర్చి కార్యసంఘమువారు సమర్పించును నివేదికపై చర్చ.
- (2) దేశములోను శాసనసభలలోను జరుగవచ్చు పనిని నిర్ణయించుట, భిన్నపక్షముల యొకమత్యమునుగూర్చి యోచించుట (నీలకంఠదాసుగారి లేఖ (సభ్యులకంద చేయబడెను) భారత శాసనసభ స్టేటుకాన్సిలు సభ్యులలేఖ, సకలత్వాలాగారి నూనలు, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయసంఘమువారు చేసిన తీర్మానము.)
- (3) అస్సత్తుడను శ్రీనివాసయ్యగారు కన్వెన్షను పార్లమెంటును జరుపుటనుగూర్చి కార్యసంఘమువారు చేసిన తీర్మానము.
- (4) బ్రుసెల్సులో జరిగిన పరాధీనజాతులసభనుగూర్చి పండిత జవహర్లాలుగారు పంపిన నివేదిక. (ఇది సభ్యులకంద చేయబడును)
- (5) హిందూమహమ్మదీయమైత్రి, బ్రిటిషు చరుకుల బహిష్కరణము మున్నగు విషయ గురించి గూర్చి బులుసు సాంబూర్తి టి. విశ్వనాథంగార్లు పంపిన తీర్మానములు (సభ్యులకంద చేయబడెను.)
- (6) రాజకీయభేదాలను ప్రవాసకీటులను గూర్చి కరుణా నందస్వామి తీర్మానము.
- (7) 1927 మార్చి 2 వ తేదీని జరిగిన వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘసభను గూర్చి పి. సి. గుహారాయి, ఎన్. ఎన్. దత్తాగార్లు పంపిన తీర్మానము.
- (8) పట్టుఖాళీ సత్యాగ్రహమును గూర్చి రామకుమార్ త్రిపాఠిగారు పంపిన తీర్మానము.
- (9) భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు కలకత్తా కార్పొరేషను ఎన్నికల విషయమున వొకబోర్డు నేర్పరుచుటను గూర్చి బి. కె. ముజందారుగారు పంపిన తీర్మానము.
- (10) చెన్నపురి శాసనసభ్యులను కాంగ్రెసుపక్షమువారి పద్ధతిని గూర్చి ఆత్మహరి గోవిందాచారిగారి తీర్మానము. (చెన్నపురి శాసనసంఘసభ్యులను కాంగ్రెసువారిలేఖ)
- (11) కేరళమున అస్పృశ్యతా నిర్మూలనమునకు సహాయమును కోరుదు కే. కుమారుగారు వ్రాసిన లేఖ

అన్యక్షుని అనుమతితో కార్యదర్శి లుపపాదించెడు యితరవిషయములు.

చెన్నపురి } (సం) ఏ. రంగసామయ్యంగారు, 18-4-27 } ప్రధానకార్యదర్శి.
పైకిలు ప్రపంచయూత్రికులు
కలకత్తా, ఏప్రిల్ 20—4 గురు బెంగాలీప్రపంచపైకి లుయాత్రికులు కలకత్తాలో బయలుదేరి బ్రహ్మ ఏప్రిల్ 7 వ తేదీన తేరిరి. బాగ్దాదు మోసలు అంగోరా కాన్ఫెరెన్స్లో పులు కోపకాపాగాను, స్టాకాం బెర్లినులచేరరు. సముద్రముదాటి ఎడిలబరోనుండి లండనుచేరదరు (ప్రీ. ప్రెసు)

నెల స్వల్పము! ధుల సుధి కము!

ఆంధ్రలోకోక్తి ముక్తావళి

మొదటి భాగము
ప్రస్తుతకాలమున మిక్కిలి వాడుకలో నుండు సామెత లిందు గలవు. పెక్కింటికి వివరములు నైతికము(వ్రాయబడి యున్నవి. ఇయ్యది ఉపన్యాసములకును వ్యాసరచయితలకును గ్రంథకర్తలకును అత్యంతోపయుక్తముగ నుండును.
నెల నాలుగణాలు. పి. పి. ఖర్చు చేసు
బుక్క-పట్టణము - రామానుజయ్య, 24, సోలైయప్పకో పిడి, దేవాంగపురము, పాతచాకలపేట, మద్రాస్.

కాసుబంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిత్ దాసు, బంగారు వెండినగల

వర్తకులు 437/3 లంకనాలపిడి, సాహుకారుపేట మద్రాసు. 3137

దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

కలపపన్నుల మోసములు

ఉపసంఘనివేదికపై చర్చ

చెన్నపురి కార్పొరేషను సభవారు నిన్నసాంత్రిము సమావేశమైనపుడు, "కలపపన్నుల మోసమును" గురించి విచారణ జరిగిన ఉపసంఘమువారి నివేదికపై దీర్ఘమగుచర్చ జరిగెను. ముఖ్యముగా మూడుగుంటలసేపు చర్చజరిగినతరువాత ఇందునుంచి ఏకగ్రీవముగనే నివేదిక మంగీకరింపబడెను.

సభా కార్యక్రమమునందు మొదటియంశము ప్రశ్నోత్తరముల ముద్రణ మింకను కాలేదని తెలుపుటచే, ఆయంశము రాబోవు సమావేశమునకు నిలిపియుంచబడెను.

జి. వి. సంఘమునకు ఎన్నికలు

పిమ్మట జిల్లాఎడ్యుకేషనుల కౌన్సిలను కిర్యూరు ప్రతినిధుల సెన్సుకొనుటకు ఎన్నికలు జరిగెను. రెండు స్థానములకును ఎ. రామస్వామి మొదలియారు, పి. టి. కుమారస్వామిచెట్టి, అబ్దుల్ హమీదుఖాన్ గార్లు ముగ్గురు అభ్యర్థులు నిలుచుటచే, ఎన్నికలు జరుగ వలసి వచ్చెను. ఎన్నికలు ముగిసిన పిమ్మట ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారికి 21, పి. టి. కుమారస్వామిచెట్టిగారికి 20, హమీదుఖాన్ గారికి 11 వోటులు వచ్చెననియు అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను.

హాజీరుహాజరుగారు:—సభలో హాజరైన సభ్యుల సంఖ్యకును, రికార్డెన వోటులకును వ్యత్యాసమున్నటుల కనిపించుచున్నది. ఎంతవఱకు సభ్యులు వోటులనిచ్చిరి?

అధ్యక్షుడు:—ఈదినమున హాజరైన సభ్యులసంఖ్య 84 గురు. వోటింగు పేపరులసంఖ్య 84. అందు 8 పేపర్లు రద్దైనవి. క్రమమున వోటులసంఖ్య 81. ఎ. రామస్వామిగారికి 21, పి. టి. కుమారస్వామిచెట్టిగారికి 20, హమీదుఖాన్ గారికి 11 వోటులు వచ్చెననియు అధ్యక్షుడు ప్రకటించుచున్నాను.

సా. వెంకటాచలంకెట్టిగారు:—ఈదినమున నింతవరకు హాజరైన సభ్యులసంఖ్య 84 అని రిజిస్టరునలన దెలియుచున్నది. అందులో నామదలినంతవరకు ఎల్లరుసభ్యులు వోటులదీసికొనుట ముగిసినతరువాత ఎచ్చుటచే వోటుచేయలేదు. అందుచే 80 వోటింగు పేపరులేయుండవలెను. అటులకాక 84 వోటింగు పేపరులున్నవి. కనుక ఇది సక్రమమైన ఎన్నక గాజాలదు.

జి. బి. ఓ. తిరికాచలంకెట్టిగారు:—అధ్యక్షుడు ఎన్నికలఫలితమును ప్రకటించిన తరువాత ఇప్పుడే డాక్టేషనుటకు వీలులేదు.

అ. య్య:—ఫలితమును ప్రకటించినతరువాత నేను ఎన్నికలో జోక్యముగలిగించుకొనరాదు. ఈ యెన్నిక కాక్షేపణ యున్నయెడల వారముదినములలో ప్రభుత్వమువారికి పి. మ. ను పెట్టుకొనవలెను.

సా. వెం. కెట్టిగారు:—అయితే ఈవిధముగ జరిగిన యెన్నికలందు విజయమందిన అభ్యర్థుల సభివందించుచున్నాను.

బు. సత్యనారాయణగారు:—ఎన్నికల నింతచక్కగ జరిపినందుల కధ్యక్షునిగూడ అభినందింపవలెను.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు:—ఇంతచాకచక్యముగ నాక్షేపించిన సభ్యులను నేనభినందించుచున్నాను.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:—సభయం చొకపక్షమువారు ప్రశ్నోత్తరముల మరయొక దినమునకు నిలిపివేసి ఎన్నికల ముందు జరుపుటకు గావించినకట్రను తీవ్రముగ నాక్షేపించిరి.

"కుట్ర" అనుపదము నుపసంహరించుకొనవలసినదని జప్టిమపక్షసభ్యుల స్థానములనుండి కేకలు. కాని సత్యమూర్తిగారు పసంహరించుకొనలేదు. అధ్యక్షుడు కుట్రయేమియులేదనియు ప్రశ్నలు తయారుకాకపోవుటచే నిలిపివేయవలసినచ్చె ననియు దెలిపిరి

సత్యమూర్తిగారు:—ఆవిషయము ముందుగనే ఎటులనో వారికి దెలిసి, అధిక సంఖ్యాకులగ వచ్చిరి. మా కావిషయమును దెలుపలేదు. అందుచే కుట్ర యుండియేతిరగలెను.

సా. వెం. కెట్టిగారు:—తా నీఎన్నికల నాక్షేపించుచున్న ననియు వోటింగు పేపరును జాగ్రత్తగా నుంచుకొనినదనియు నుడిపిరి.

కలప పన్నుల మోసముల నివేదికము

చెనుక, కలపపన్నుల వసూలుకేయుటలోను తిరిగివసూలు ముజరా యొసగుటలోను జరిగిన మోసముల గురించి విచారణ

జేయుటకు నియమింపబడిన ఉపసంఘమువారి నివేదికపైన తరువాతచర్చ జరిగెను. మోసములు జరుగుచున్నవనియు విచారణ సంఘము నియమింపబడిన పిదప, కార్పొరేషను కలపపన్నుల లెక్కల పుస్తకములు, రికార్డులనుగూడ నిర్మాణ మొనర్చబడెననియు టింబరు అఫ్ఫెసరును, ఇన్ స్పెక్టరును పనినుండి తొలగింపవలసినదనియు, రెవిన్యూఆఫీసరు, అసిస్టెంటు రెవిన్యూ ఆఫీసరును లెను పనులయందు మెలకువగ నంకితము విధుల సరిగ నిర్వహింపలేదనియు ఉపసంఘమువారు దెలిపిరి. కలప పన్నులను వసూలుకేయు పద్ధతులయందును, ముజరా యొసగు పద్ధతులయందును కొన్ని మార్పులనుగూడ ఉపసంఘమువారు నూచించిరి.

నివేదికము నంగీకరింపవలసినదనియు ఉపసంఘమువారు గావించిన మార్పులనుచనలను ఆర్థికస్థానియంసంఘమువారు విచారించవలసినదియు సత్యమూర్తిగారుపహించుచు ఇంతముఖ్యమగు విషయమును సంవత్సరముకాలము చర్చింపకుండ నిలిపియుంచుట కార్పొరేషనును దెలిపిరి. ప్రస్తుతపద్ధతులనలన సంవత్సరమునకు రు. 80 వేలు అపహరింపబడుచున్నవని ఉపసంఘమువారు దెలిపిరి. ఇది చాల తీవ్రమగు విషయము. రికార్డుల నిర్మాణ మొనర్చుట అంతకంటెను తీవ్రమగు విషయము. ఇట్టి విషయమున వెంటనే చర్యదీసికొనవలెను.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు ప్రతిపాదనకు బలపరుచుచు, కార్పొరేషను శాఖలందు జరిగిన మోసములు ప్రతివారు శిక్షణకొనుచున్నారనియు వానిని వెంటనే సంస్కరింపవలెననియు నుడిపిరి.

వి. చక్రపాణి కెట్టిగారు ఉపసంఘమువారి శిఫార్సులతో పూర్తిగా నేకీభవించిరి. కాని ఈవిషయమున తగినచర్య దీసికొను భారమును కమిషనరునకు వర్తివేయవలసినదనిరి.

బవరగారిని మినహాయించుట

ద. బ. త. కెట్టిగారు చెనుక రెవిన్యూ ఆఫీసరుగ నున్న బవరగారిని గురించి గావించిన శిఫార్సును తప్ప మిగిలిన శిఫార్సుల నామోదంపపలసినదని సవరణను దెచ్చిరి. డా॥ సి. నరేశ మొదలియారుగారు బలపరచిరి.

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు సవరణ నెదుర్చుచు, ప్రతిదినమును లెక్కల బరీక్షించుట అబద్ధమనిజేయుట రెవిన్యూ ఆఫీసరు విధియని నుడిపిరి. కాని బవరగా రావిధిని సరిగ నిర్వహింపలేను. లెక్కలయందు పెద్దతేడాలు గలిగించుచున్నాను; రెవిన్యూ ఆఫీసరున కిందుకైన అనుమానములు గలిగినట్లు లేదనియు, అతడజాగ్రత్తగ నుండెననియు మాత్రమే కమిటీవారు నివేదించిరి. ఇంత మాత్రముతో కమిటీవారామయమును వదలివేసినందులకు సంతసింపవలెను. రెవిన్యూఆఫీసరును వదలివేయుచో అసిస్టెంటు రెవిన్యూ ఆఫీసరునుగూడ వదలివేయుట సామాన్యన్యాయము. వీ రిరువురునుగూడ, తమవిధులను సరిగ నిర్వహింపక నిర్లక్ష్య మొనర్చుటచే ఇట్టిమోసములు జరిగెను.

హమీదుఖాన్ గారు:—సవరణ నెదుర్చుచు పెద్దయుద్యోగల కేరముల కప్పిపుచ్చవలెనను స్వభావ మింకను ఒకపక్షము వారియం దధికముగ వ్యాపించి యున్నందులకు విచారమును దెలిపిరి. పెద్దయుద్యోగల కేరముల క్షమించి చిన్నయుద్యోగులను మాత్రము క్షింపుట అన్యాయము. కమిటీవారన్నివిషయముల జాగ్రత్తగ విచారించి, అట్టినివేదిక నొనర్చిరి. కనుట ఎట్టిమార్పులను గావించకయే దాని నంగీకరింపుట మంచిది.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు:—రెవిన్యూ ఆఫీసరునకు పైయజమాయిషీ జేయుట తప్ప ప్రతివిషయమును పరీక్షించుట విధి ఉన్నటుల లేదనియు అట్టి విధి కమిషనరునకును సభవారికినిగూడ గలదు కనుక వారి చర్యనుగూడ నిరసింపవలసినవచ్చు ననిరి.

సా. వెం. కెట్టిగారు:—రెవిన్యూ ఆఫీసరు కలపపన్నుల జాబితాను ప్రతిదినము పరీక్షింపవలెననియు వినరులను పరీక్షించి అజమాయిషీ చేయునుండవలెనని ప్రత్యేకముగ విధింపబడియున్నది.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు రింకను మాటలాడుచు మోసములను స్వయముగా గావించిన వారిపై మాత్రమే చర్య దీసికొనవలెనని నుడిపి, మోసము జరిగినదని తెలిసినపుడు పోలీసువారి కెందుకు దిప్పగించలేదని అడిగిరి.

డా. రామకామతూగారు:—ఈకేసును పోలీసువారికి బిప్పగించవలసినదని నేనప్పుడు తీర్మానమును దెచ్చితిని. కాని అప్పుడధికారముననున్న మీపక్షమువారు తీర్మానమును త్రోసివేసిరి.

పోలీసువారివశ మొనర్చవలెను

సింగారవేలుకెట్టిగారు కేసును పోలీసువారివశ మొనర్చవలసినదని ప్రతిపాదించగా, బి. టి. రు. అహమ్మదుగారు బలపరిచిరి.

పై అధికారులకు చెల్లినయే మోసములు జరిగెను

డాక్టరు వల్లయ్యగారు తణికానల కెట్టిగారి సవరణ నెదుర్చుచు, ఈ మోసములు జరుగుచున్నటుల రెవిన్యూ ఆఫీసరునకును ఇతిర పైఅధికారులకును దెలియుననియు, తెలిసినయ వారెట్టిచర్యలను దీసికొని మోసముల నిలువజాలక పోయి రనియు నుడిపిరి. "ఈ మోసములు జరుగుచున్నవిషయము రెవిన్యూఆఫీసరులతో నేను స్వయముగ చెప్పితిని. బవరగారు రెవిన్యూఆఫీసరుగ నున్నపుడు వారితో అయిదుపర్యాయముల చెప్పితిని. కలప ఇన్ స్పెక్టరును పనినుండి తొలగించుచు అతడు తీరుపు గావించెను. కాని ఇంతలో కలప ఇన్ స్పెక్టరు మిత్తులకు పైఅధికారులను ఇరయింపు జోక్యము గలిగిజేసుకొని, ఆయన తీరుపును బలవంతముగా రద్దుజేయించిరి. ఇంట్లయు ఇంకను రికార్డులందు గలవు. తిరువాలి నీమోసములు యథావిధిగ సానుమండెను. ఇట్టిసందర్భమున పెద్ద అధికారులను వదలివేసి చిన్నయుద్యోగుల మాత్రమే క్షింపుట అన్యాయము. వ్యక్తిభేదమునను తాపోసగరారు. ఇంతకును బవరగారు రిన్సవిధులను సరిగ నిర్వహింపలేరని చెప్పుచుంటే నేను తప్ప ఇంకెట్టి శిక్షను విధించుటలేదు.

డా. రా. కామతూగారు:—ఈ మోసములు అధికారులద్వారా బయల్పడలేదనియు ప్రజలద్వారా బయల్పడెననియు నుడిపిరి. ఈ మోసములను వెంటనే పోలీసువారివశ మొనర్చవలెనని కోరితిని. కాని సభివారందుంగీకరింపక ఉపసంఘమును నియమించిరి. ఈలోగా ఇంకను సంబంధించిన రికార్డులు లెగలబడిపోవుట, మాయమైపోవుట సంభవించెను. సభవారి కిష్టమైనచో నివేదికనంతము అంగీకరింపవలెను లేనిచో అంతను నిరాకరింపవలెను.

అసిస్టెంటు రెవిన్యూ ఆఫీసరునుగూడ

వదలివేయవలెను

రంగరామానుజముగారు:—క్షింపినచో రెవిన్యూఆఫీసరును అసిస్టెంటు రెవిన్యూ ఆఫీసరునుగూడ క్షింపవలెననియు లేనిచో ఇరయింపు వదలవలెననియు నున్నపుడు అసిస్టెంటు రెవిన్యూఆఫీసరును శివభూషణముగారిని గురించినసిఫార్సులరేపపు మిగిలిన వారి నామోదంపపలెనని ప్రతిపాదించిరి.

గ. రంగయ్యనాయుడుగారు మాటలాడుచు ఉపసంఘమువారు, పెద్ద యుద్యోగులయెడల చాల పక్షపాతభావముతో ప్రవర్తించిరి నుడిపిరి. ఈ కేసును పోలీసువారి కివ్వవలెననిగూడ వీరనిరి.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు మాటలాడుచుపోలీసువారికే కేసు నప్పగించు ఉద్దేశమున్నచో మొదటనే చేయవలసినదనియు, రికార్డులన్నియు మాయమై సతరువాత కేసును పోలీసువారికప్పగించేట పుష్కాలహరణము తప్ప మరెట్టి ప్రయోజన ముండజాలవనియు నుడిపిరి.

అధ్యక్షుడుమాటలాడుచు:—ఉపసంఘమువారు చాల శ్రద్ధతో పనిచేసి విచారించి ఈనివేదికనుగావించినదియు మొదటి నివేదిక మంతకంటెను కఠినముగనుండెననియు, కాని సర్వసమృతముగనుండవలెనను నుద్దేశముతో చాల సవరించి, తీవ్రతను తగ్గించి ఈశిఫార్సులగావించినదియు నుడిపిరి. అంతయుగాని పెద్దయుద్యోగులయెడల పక్షపాతభావముచే గాదు.

సత్యమూర్తిగారు చర్యకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినపిదప ప్రతిపాదనలు వోటునకు పెట్టబడెను.

రంగరామానుజము, ది. బ. ఓ. తిరికాచలంకెట్టిగార్ల సవరణలను వోటునకు పెట్టగా వీగిపోయెను. వానికి 15 గురునకుల ముగను 16 గురు ప్రతిపాటుముగను సమ్మతులనిచ్చిరి. పిమ్మట సత్యమూర్తిగారి ప్రతిపాదనను వోటునకు పెట్టగా అంగీకరింపబడెను.

భారత గానము

దిలీప్ రాయగారు

కలకత్తా, ఏప్రిలు 20—భారతగాయక శేఖరుడు దిలీప్ రాయగారు పారిసులోను పనిని సీనుచు భారత గాన స్వర సృష్టి ము గ్రహించుటకు అయిరోపావారు ద్వేషరహితములైన మనసులతో గ్రహింపవలెను. స్వామి వివేకానందుని అనుచరురాలైన కొంటుకుప్రసాదు గారగ్యతత వహించి భారతగానమును మెచ్చుకొనిరి.

(ప్రీతేను)

(రె. ఫో. వీ.)

డా॥ లూకోసుగారు

తిరువాంకూరు శాసనసభ్యులు. ఆరోగ్యశాఖామంత్రివని ఈమె నిర్వహించుచున్నది. స్త్రీసంఘమువారు గోఖలేహాలులో నీమెకు స్వాగత మొసగిరి. కూర్చున్నవారు-(ఎడమనుండి కుడివైపునకు) డా॥ లూకోసుగారు, సదాశివయ్యగారి సతి, డా॥ ముత్తులక్ష్మీ రెడ్డిగారు. (అధ్యక్షురాలు)

స్త్రీలు

ప్రజాపరిపాలనోద్యోగములు

డాక్టరు లూకోజుగారికి స్వాగతము

ముత్తులక్ష్మీ రెడ్డిగారి యువన్యాసము

గతమంగళవారమునాడు గోక్షేహాలులో భారతమహిళా సంఘమువారి యాజమాన్యమున నొకసభ జరిగెను.

డాక్టరు ముత్తులక్ష్మీ రెడ్డిగారిస్వాగతము నొసంగిరి. తిరువాంకూరు సంఘములోని దర్బారు వైద్యులుగానున్న డాక్టరు పూనెన్ లూకోజుగారు అను నామెను స్వాగత మొసంగుచు అధ్యక్షురాలగు ముత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారిని పిలువనొందిరి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

మహిళా శాసనసభ్యులు, ఇండియాలోని ప్రభుత్వపార్లమెంటు సభ్యురాలును ఆరోగ్యశాఖా మంత్రివని నధిష్ఠించిన ప్రధమ యువతీమణియగు నగు పూనెన్ లూకోజుగారికి స్వాగత మొసంగుటకై నేడిచట మనము సమావేశమైతిమి.

స్త్రీలప్రతిభను గుర్తించి వీరికి మంత్రివదవినోసంగి నారిలోకమున గౌరవించి తిరువాంకూరు సంస్థానాధీశులు మార్గదర్శులైరి. ఎక్కువ భాగ్యతలతో గూడినయున్న తోద్యోగములను స్త్రీలుసంపూర్ణులు. గృహపరిపాలనయందు సామర్థ్యము వహించు ఇంగ్లాండు మాత్రమేమిటోడను, లాలనతోడను, స్త్రీజాతియొక్క జలక్షణమైన వకిరజైకకైతోడను సంఘమును పెద్దపట్టుబడుమును పరిపాలించుటకు స్వభావసిద్ధముగా కడుంగడు తగియున్నారు.

స్త్రీలకు జాతీయజీవనమును, దేశపరిపాలనా న్యయ పోరములందు ప్రసక్తికలగజేసికొనుట కవకాశములొసంగక పావుటలయ నేక యరీష్టములు కలుగుచున్నవి. పురుషుని హములే రాజ్యన్యవహరపరిష్కారములను జేయుటకు గడంగుటనే ప్రపంచములో రక్తముయందైన మహాయుద్ధములు పొసగుచున్నవి. ప్రపంచ శాంతి నెలకొల్పుటకు స్త్రీలకు పరిపాలనాధికారముల నొసంగవలయును. ఈనివ్యమంగళసూత్రమును వరచి ప్రజానాయకులు ప్రవర్తించుచున్నారు.

మన పూర్వులు స్త్రీజాతియొక్క మహిమాప్రభావములను బాగుగా గుర్తించిరి. సంఘమునందావహించిన ప్రైవ్యమహిమ విశేషమునే ఆదికైస్వరూపముగాను అర్థనాశీత్యముగాను వర్ణించిరి. విద్యాధిష్ఠానదేవతను స్త్రీపరముగానే చిత్రించి సర్వస్వతియను పేరిడిరి. ఇట్లనేకరీతుల స్త్రీప్రభావమును గుర్తించి మహాశక్తుల నారోపించి పూజించిరి.

కాని రానున్న మన్వయుగములో స్త్రీల గౌరవపూజ తలు పూజ్యమైంది. నాటినుండియు దేశము దాద్యమున జిక్కి దుర్భిక్షపాలై నది.

తిరువాంకూరు సంస్థానమునకుమాత్రమేగాక అఖిలవారి ప్రపంచమునకును క్రొత్తభిమణియై చెన్నలరారుచు, భారతదేశ విఖ్యాతి దిగంతవిశ్రాంతమై ఖండంతరవిలసితమై నెగడువట్టానరించి, స్త్రీస్వాతంత్ర్య నిరోధక సంఘమాధ్యమున కెదురిది పటాపంచలంబొంది, స్త్రీప్రతిభాప్రభావ మతుల్యమని సకల భామినీలోకమునకు చాటిన శ్రీమహిళాపూనెన్ లూకోజుగారి నానము, భారతదేశ చరిత్రయందు, ప్రధమగ్రగణ్యురాలగు భారతనారీరత్నంబున, సిరాక్షరంబులతో చిరస్మరణీయార్హంబుగా లిఖింపబడుగా!

పిమ్మట లేడి సదాశివయ్యగారు రుపన్యసించిరి.

పిమ్మట సామిత్రమ్మతో గారుపన్యసించుచు చెరసాలలోని కైడిల పరిపాలనను గూర్చి ముచ్చటించిరి.

డాక్టరు లూకోజుగారి యువన్యాసము

ఈ సభను సమావేశ పరచిన భారత మహిళా సంఘము వారికి, కజిన్సు సతిగారికిని కేవల కృతజ్ఞురాలను నాకు తిరువాంకూరు సంస్థానపు ఆరోగ్యశాఖామంత్రిత్వము లభించి రెండున్నర సంవత్సరము లైనది. ఈ యుద్యోగము నాకు లభించుటయల్ల స్త్రీలలో నిట్టి పవని నధిష్ఠించుటకు నేనే ప్రప్రథము రాలనైతిని. ఇందువల్ల న్యాయ శాసనసభలో సభ్యత్వమువహించుటకు నేనే ప్రథమురాలనగుటగూడ సంభవించినది. నేను మెడికలు బోర్డుతరపున శాసనసభలో సభ్యురాలను నాయుద్యోగ స్వీకరణము నూతనయుగా రంభమును నూచించుచున్నది. నాసోదరనారిమణుల గౌరవార్థము ప్రతిష్ఠాసంరక్షణార్థము నేనీ పదవిని స్వీకరించితిని. స్త్రీలకు గూడా యున్నతపదవులనొసంగి పురుషులతో సమానముగా గౌరవము నొసంగుచు నూతన మార్గమును ద్రొక్కుటకు తిరువాంకూరు మహిళా రీజెంటుగారే గడంగిరి. వీరికి దినానుగారు తోడై వారి యూహల చాదరణలో బెట్టిరి.

ఈశాఖాధికారమువహించిన 15 నెలలలో ఆస్పత్రులు నగరా మూడు 90 ప్రతిష్ఠాపనల వ్యవహారములను తనిఖీచేయు పరివర్తించిరి. కాబట్టి నాయుగ్గృహితి ఎట్లుండుకో మీరే గ్రహించగలరు. కనుక నేనీ పదవిని నా స్వీకరణమునకు నిలబెట్టుటకై స్వీకరించితిని. నేను తయారు చేసిన మొదటిబడ్డెలు కొలదివ్యాఖ్యానములతో ఆమోదింపబడినది. 5 మొదలు 7 లక్షలవరకు రెండుబడ్డెలుగను తయారు చేసితిని. పురుష సభ్యులందరూ నాఅంపనాలు వ్యయమును సహేతుకముగా నున్నవని గుర్తించిరి. సభలో నామకు సభ్యులకును ఆనోవ్యభావమే యేర్పడినది.

తిరువాంకూరు మహిళా రీజెంటుగారు నన్ను మంత్రిగా నియమించుటయేగాక ఆర్మీ బాకువారిని దర్బారునకు ఆహ్వానించిరి. దేవాలయములో జంతుబలము నిషేధించిరి. ఆమె చాల దైవభక్తిపరురాలు. ఆమె యువరాజుగారి విద్యాబుద్ధివిషయములలో గూడ చాలాభాగ్యకవహించియున్నారు. ఆమెయొక్క సత్వభావమున్న నేను ప్రజలందరికిని ప్రీతియు రాలనైతిని.

ఈభారతమహిళాసంఘమును నెలకొల్పి వృద్ధిలోనికి తెచ్చిన ఆనీబీసెంటుయ్యగారును, సరోజినీ నాయుడుగారును కజిన్సుసతిగారును ప్రశంసార్హులు.

పురుషులు ఏమిగావించినను మిరుపట్టుకునుక యీ స్త్రీసంఘము చేయుచున్న పనిని కొనసాగించవలెను.

మిరుచేయుచున్న కృషిని విడువ వద్దు. కాని పాశ్చాత్య దేశము ననుకరించి మిజాతీయతను పోగొట్టు కొనవద్దు. మిస్ట్రీజాతియొక్క నిజధర్మమును విడనాడి మొగరాయదులు కావలదు.

మీ కేవలచేసినను స్త్రీజాతివారమునే స్వజాతీయ లక్షణాలక్ష్యములతో పనిచేయవలెను. వైజభర్మమును విడనాడక చిత్త సంస్కారమును పొందవలెను.

పిమ్మట చంద్ర కేశవయ్యగారు స్త్రీలకుతాతాకాబోర్డు నగరా సంఘములయందు యెక్కువ ప్రాతినిధ్యముండవలెనని చెప్పిరి.

శ్రీమతి మాతలి పట్టర్థనమ్మగారు స్త్రీలకరీరవ్యాయామ మునకై పలువిధములైన ఆటలనాడవలెను, అంగ సాష్టవము కలిగినవారికే బుది సాష్టవముకూడా నుండునని సూచించిరి.

పిమ్మట ఆధ్యక్షులు తమయంతోవనన్యాస మొసంగిరి. అక్కలారా! మనము చక్కరిమక్కులవలె బొట్టుకాటుకలు చెట్టుకొన్ని ఒడవినగలుదిగబోసి, సిల్కుచీరల సింగారింబి, తల్లెల బెల్లముని కుల్లుచు మక్కువమీరగ నిక్కడి మగ లలు చెక్కిలినొక్కైన సొక్కుటయే మన యెక్కువయూ! దిక్కులేనిదీమల, నొక్కసారియైన చూడవలదా! దేశజనుల కష్టములు, కాకములు, కడగండ్లు, పేదలబాధలు, ప్రజల ప్రయాసములు, దేశదాస్యము, కన్నువిప్పి కాంచవలదా!

స్త్రీలోకమందంతట నొక మాత్ర ప్రభోధము నేడు కలిగినది. ప్రేనాలో గూడనిదేవిధమైన స్వాతంత్ర్యాన్వేషణము జరుగుచున్నది.

బెజనాడతోసభ

ఈనెల 22-వ తేది శుక్రవారము సాయంత్రము 5½ గంటలకు పురపాలక సంఘోన్నత పాఠశాలాభివనమున ఆంధ్రభట్టయ్యమమునుగురించి సభ గావించబడును. శ్రీయంత అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుపంతులు బి.యె.వి.ఎల్. యం.ఎల్.సి.గారగ్రాసనాధిపత్యమును వహించురు.

ఇంగ్లండు జనాభా

యుద్ధఫలితములు

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 19:—1915-1922 జనాభా లెక్కల ప్రకారము ఇంగ్లండు జనసంఖ్య 37750000, 1700000 మంది స్త్రీలకంటె ఎక్కువ 1911 వ సంవత్సరపు సంఖ్యకంటె. 1911-21 లో జనసంఖ్య హెచ్చినట్లు దెలిపినను అంత హెచ్చుక లేదట. జననముల సంఖ్య తగ్గుటకును మైనికులగ పనికి వచ్చువారు చనిపోవుటకును యుద్ధమేకారణము. ఇతరదేశములకంటె నయమే. ఇంగ్లండులో మాత్రము ఈపాటిగూడ లేదు. యుద్ధములో పాల్గొన్న ఇతర దేశములందు ఆయా ప్రమాణము ఎక్కువగా యున్నదనుచున్నారు.

లాభ్య వారసత్వము

సామ్రా, నైహూలు వాదప్రతివాదములు

రావునరసింగరావు వారసులా?

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 19:— అలహాబాదు హైకోర్టులో నేడు లాభ్య వారసత్వపు దావా విచారణకు వచ్చెను. ప్రీతికొన్నింటివారు రావునరసింగరావు (వాది) తల్లిని గుర్తింపజేసినదిగ హైకోర్టువారికందిరి. ఆసందర్భమున విచారణ జరిగెను.

కేసు

లాభ్య ఎస్టేటు 60 లక్షల విలువగలది. ఎట్టానెయి న్నూరు జిల్లాలో నున్నది. బల్లంతెసింగుగారి మూడవభార్య రాణీదూతాజీ తనతల్లియనిచెప్పి రావునరసింగరావుగారు ఎస్టేటుకు తానువారసుడని వ్యాజ్యముజేసెను. వాదితాత రాజా ఇస్మంతరావుగారు బల్లంతెసింగు హత్య నేరమునకు జైలుకుంపబడినందున ఆతనికి వారసత్వపు హక్కు తీసివైచి ఆతని కుమారున కొండవలసినదిగ విల్లు వ్రాసెను. ప్రస్తుతము రాణీకొడు చేతులందున్నది. ఆ కుమారుడు తానే నని రావు నరసింగరావుగారు రనుచున్నారు. దూతాజీకొడుకు గలగనలేదని కిశోరు రాణి వాదము. నరసింగరావు కేసు కొట్టివేసిరి. హైకోర్టువారును అట్లుచేసిరి. ప్రీతి కొన్నింటి తిరిగి సాక్ష్యము తీసికొనవలసినదిగ గోరగా ప్రీతికొన్నింటివారు తల్లిని పరిక్షింపజేసిరి. ఇరువురు లేడీ డాక్టరులు పరీక్ష చేసి ఆమె పుత్రునిగ నెననిరి. పరిక్షింపబడినదియూ తని తల్లిగాదని ప్రతిపక్ష అనుమానపడుటచే హైకోర్టువారికి గుర్తింపజేసినదిగ కేసుంది. కేసు ఉదయమున హైకోర్టువారు విచారించిరి. చాలమంది ప్రేక్షకులును విచ్చేసిరి. పరీక్షేబహదరు సత్రా ఓకానరుగార్లు రావు నరసింగరావుగారి తరపున వాదించిరి. రాణీ దూతాజీ యే పరిక్షింపబడెనని వారు తెలిపిరి. ఇరువురు వారీముఖులును కోర్టునందుండిరి. వ్యాయమూర్తివారిని చూచుటకు వారభ్యంతరపెట్టలేదు. నైహూలును కిశోరీరాణితరపున చూడగోరెను. వ్యాయమూర్తులు నైహూలు సత్రాగారు చూచినచ్చిరి. రావునరసింగరావును సత్రా నైహూలుగార్లు ప్రశ్నించిరి.

ప్రధాన వ్యాయమూర్తి— నీవు పరిక్షింపిన యామె ముస్సామతు మెహతబ్ కారని నూచింపబడినది.

సాక్షి— అంతకంటె యబద్దముండజాలదు. నేడామె ఇచ్చటనేయున్నది. తమరు చూడనేచూచితిరి.

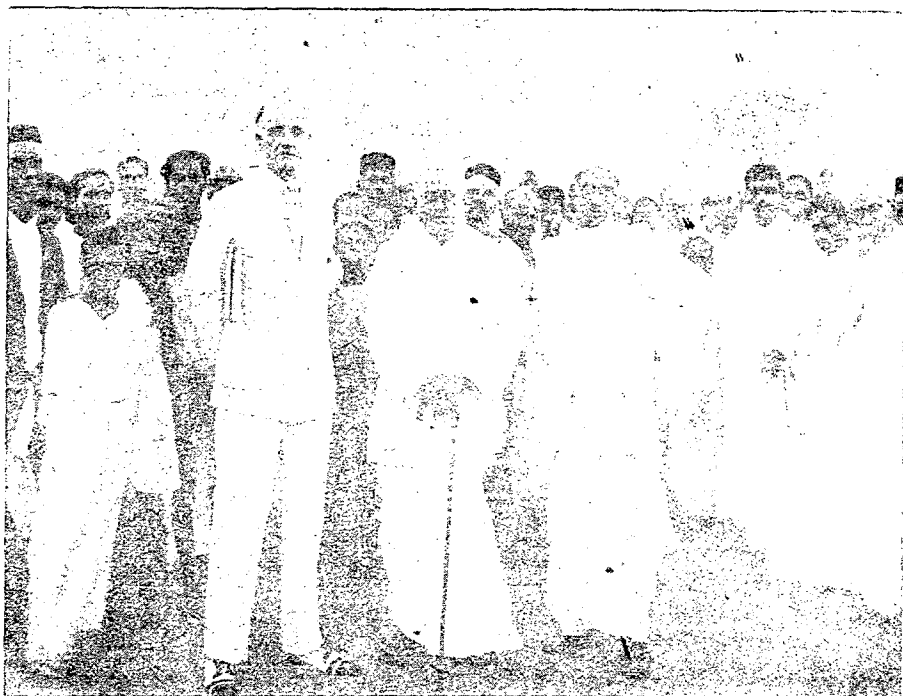
తిరిగి విచారణకు గడగకుండ నైహూలుగారు తానుచూచినను గుర్తింపలేకున్నారనియు, నరసింగరావుగారి మాటయేదాని కిరుజావనియు, కేదము చాల నున్న పుట్టికి రాణీసోహా చాదరీ నా రాయణసింగుగార్లు ఆరాణీని బేగమును చూడ నీయవలసినదిగ గోరిరి. సాక్షులును వక్తృవ్యాయమూర్తియు చూచి వచ్చిరి. రాణీసోహాకాదూరాణీవిగిరించెను. రెండవ యామె నామె ఎరుగదు. చాదరీగారు ముస్సామతు మెహతబ్ కారుగారును పరస్పరము మెట్టసేగుర్తించిరి.

ఫలహారానంతరము కోర్టుసమావేశము కాగానే ఉదయము వస్తువులు గుర్తించుట మున్నగుపరిషిత్తులను బట్టి తమస్థితి కొంతమార్పు జేరినది. గాన, తనపార్టీవానికి యీ విషయమింతటితో నిలుపుజేయుటకు తగిన అవకాశమునకై యెదురుజూచుచున్నానని పండిత మోతీలాలు నైహూలుగారు తెప్పిరి. కేసు రేపటికి వాయిదా వేయబడెను. (అ. ప్రె.)

నరసింగరావుగారు రాణీనే ఇంగ్లాండు తీసికొనిపోయి పరిక్షింపజేసెను

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 20:— లాభ్య వారసత్వకేసులో నోకభాగము గుర్తింపురివాదము ముగిసెను. రాణీ కిశోరీ తరపున నైహూలుగారు తన అనుమానమును ఉపసంహరించుకొనుచున్నాడని అర్జీ దాఖలుచేసెను. సత్రాగారు క్షమాపాపచెప్పువరకును వీలులేదనిరి. నైహూలుగారు తమ అనుమానమునకు గారణమున్నదనియు అందువలన క్షమాపాపచెప్పనిచ్చనింపరనియు తెలిపిరి. వ్యాయమూర్తులంత ఇంగ్లాండునకు తీసికొనిపోబడిన యామెయు పరిక్షింపబడిన యామెయు రాణీ దూతాజీగారు గాకనని తెలిపిరి. ఆమె ఎప్పుడో యొకప్పుడు బిడ్డను గనెను. సోమవారమునాటికి ఇతరవిషయములపై ఆర్డర్లు మెంటులబినుటకు వాయిదావేసిరి. (అ. ప్రె.)

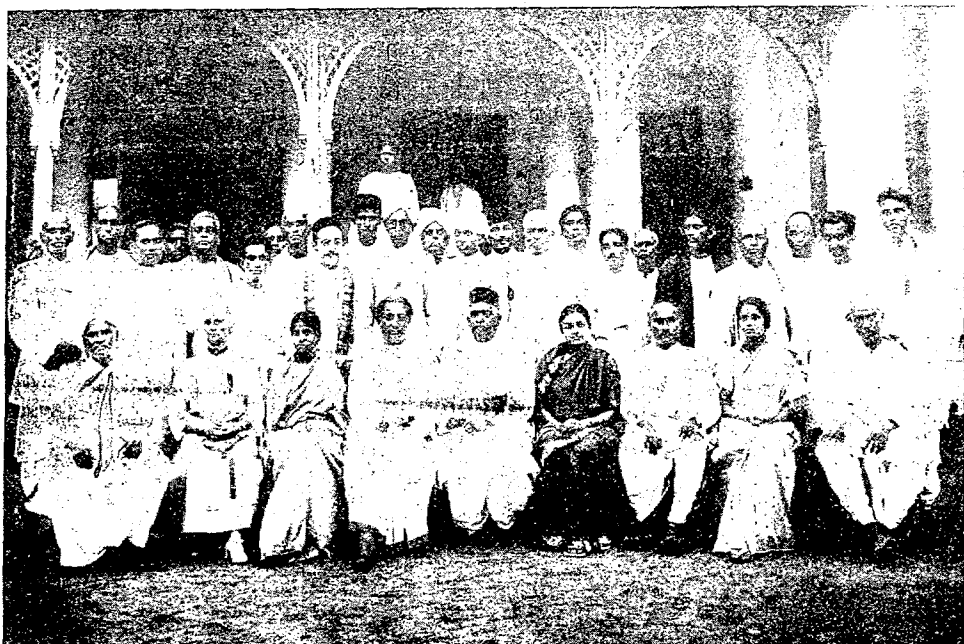
పంజాబు గవర్నరుకు సర్ మాల్కము హాయిలీగారు నందిదర్బారు వారి ఆహ్వానముపై యీస్టరు సెలవులందు నందీసంస్థానమునకు విందు లారగించిరి.

(కె. హ. పి.)

బి. జి. హార్ని మనుగారు బీచినభలో నుపన్యసించుట

శ్రీ శ్రీనివాసఅయ్యంగారు సభకు అధ్యక్షత వహించిరి.

(కె. హ. పి.)

దక్షిణఇండియా దివ్యజ్ఞానమహాసభ

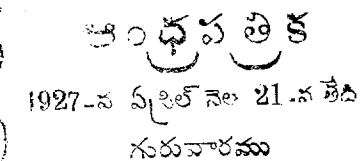
ఈమహాసభకువచ్చిన ప్రతినిధులకు మంత్రిగారగు గౌ॥ ఎ. రంగనాథమొదలిగారు విందొసగిరి.

(కె. హ. పి.)

భారతమహిళాసమాజపు సాంవత్సరికోత్సవము

సర్కొటి. నదాశివయ్యగారిసతి అధ్యక్షతను జరిగెను. ఈచిత్రపటమున శ్రీమతి నదాశివయ్య రుసతి, వెంకటసుబ్బరావుసతి, కజిన్నసతి, డాక్టర్లు ముత్తులక్ష్మి అమ్మగారును నున్నారు.

వారమునందు అయిదుదినములు మాత్రమే
పాఠశాల జరుగును. రోజు కొకగంటనేపు నూలు
వచ్చుకుంటును నేర్పినను, వారమునకు అయిదుగంటలు
నేర్పవచ్చును. కొత్తయత్తవుప్రకారము నాలుగు
రోజులు మాత్రమే నేర్పవలసియుండును. లేని
యెడల, గంటకాలమును తగ్గింపవలయును. ఎందు
కీనియమ మేర్పడెనో తెలియకున్నది. నాల్గుగంటల
కన్నను ఎక్కువ కాలము నేర్పుచో, బాలురు
అలసిపోదు రని, మంత్రిగారికి భయమా ? లేని
యెడల, విద్య చెజిపోవు నని వీరు తలంచినారా ?

పరాధీనజాతుల సమావేశము, బ్రుసెల్సునగరమునందు ఫిబ్రవరి నెలలో సమావేశమయ్యెను. కాంగ్రెసు సంఘమువారు పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రూగారిని హిందూదేశముతరపున ప్రతినిధిగ బంపిరి. వారు పంపిన రిపోర్టునుగూర్చి రాజ్యోవు అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో యోచించెదరు. బ్రిటీషు పత్రిక లీసమావేశమునకు సంబంధించిన వార్తలను ప్రచురింపలేదు. అయినను సభ జయ ప్రదముగ జరిగినటుల, నెహ్రూగారు దెలుపుచున్నారు. దాదాపుగ నన్ని దేశములనుండియు, ప్రతినిధులు వచ్చిరట. పరాధీనజాతులే గాక, ఇంపీరియలిస్టు దేశముల ప్రతినిధులుగూడ వచ్చిరి. వీరు ముఖ్యముగ కార్మికపక్షమువారు. ఇంగ్లండునుండిలాన్సుబరీ, బ్రాక్స్, డేవిస్, బెకెట్, విల్కిన్సన్, పాలిట్, బ్రిజ్జి మెన్, కాఫర్నూ మాన్సు గార్లు వెడలియుండిరి. గాంధీ,

అకాలీ శాసనసభ్యులు, గురుద్వారాబోర్డు వారి నిర్ణయము ప్రకారము తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చినటు, నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. పంజాబు ప్రభుత్వమువారు కావించిన గురుద్వారాచట్టమును నిర్వహించుటకు, అకాలీ లంగీకరించినను, కొందరు నిర్బంధితుల నింకను ప్రభుత్వమువారు విడువరయిరి. గురుద్వారా సంఘమువారెన్నిమారులు మొరలిడినను, వారి మొరలు వ్యర్థము లయ్యెను. నాయకులు స్వేచ్ఛ బడయనిది, నూతనసంస్కరణముల ననుభవించుటకు అకాలీలకు బుద్ధిపుట్టదయ్యెను. ప్రాతవైమనస్యములు మరుపుదగునటల జేయుట పంజాబు ప్రభుత్వమువారిధర్మ మయియుండెను. అట్టికార్యమునకు వారు బూనరయిరి. అందుచే పేరు మార్గము లేక, శాసనసభలోని అకాలీసభ్యులు రాజీనామానీయవలయునని, గురుద్వారాసంఘము వారు గోరిరి. తమ యసమ్మతిని బలముగ జూపుటకు, వీరు ఈ రీతిని సమకట్టిరి. అకాలీ సభ్యులు స్వసంఘశిక్షణకు బద్ధులు. తమ శిష్యము నెఱవేఱుటకు వా రెట్టి కష్టముల నయినను భరించుటకు వెఱువ రని లోక మెఱుగును. వీరి కష్టస్థానముల అనమానము. ఇంతకు పూర్వము, వీరు కష్టదెబ్బలకు జంకలేదు. కారాగృహ నిర్బంధములకు వెఱువలేదు. అట్టివారు శాసనసభ్యత్వము నకు రాజీనామా నిచ్చుటకు వెఱుతురా? అకాలీల సభాసము నెఱిగిన పంజాబు ప్రభుత్వము వా

రెక్కడు సౌమ్యముగ మెలిగి, వారిని సమాధాన పఱచి యుండవలసినది. ఇప్పుడయినను వారి నిశ్చయము, ప్రభుత్వమువారికి గోచరించియుండును. అందుచే అకాలీ నాయకులను నిర్బంధమునుండి వెంటనే విడిచిపెట్టుట శ్రేయస్కరము. మరల అకాలీ ఆందోళనము పెరుగనిచ్చుటకన్నను అవివేకము వేటుండదు. ఇటీవల సర్దారు మంగళసింగు గారు ముచ్చటించుచు, గురుద్వారా సంస్కరణ విషయమున సిక్కు లెట్టిత్యాగముల గావించిరో, తమ ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమును విడనాడి స్వరాజ్య సిద్ధికై కృషి నలుపుటలో గూడ అట్టి త్యాగము లనే నలిపెడ రని, వాగ్దానముజేసిరి. వీరు తమ వాగ్దానములను చెల్లించెదరనుటకు సందియము లేదు. శిక్షణకు కట్టుపడియుండు పెటులో, తమ నిశ్చయమును కొనసాగించు పెటులో, అకాలీలు ఇతర సంఘములవారికి నిదర్శన పూర్వము గ మార్గము జూపుచున్నారు. వీరి మార్గము ఇతరుల కుత్సాహము గలిగించు నని నమ్మెదము.

గ్రామ పునర్నిర్మాణము

గ్రామమును బునాదిగ జేసికొని, గ్రామజీవిత మును పునరుద్ధరింపవలయునను కేక అన్నిమూలల నుండియు వినిపించుచున్నది. ఇటీవల మధురలో జరిగిన సహకారసభలో, అధ్యక్షులగు సర్ శ్యా మలదాసుగారు గ్రామపునర్నిర్మాణమునకై సహకారసంఘములు పాటుపడవలయు నని హెచ్చరించిరి. ఇందుకు సంబంధించిన తీర్మానము గూడ గావింపబడెను. గ్రామపరిశ్రమ లగు నూలువడు కుట, నేయుట, మున్నగువానిని సహకారసంఘములు కొనసాగింపవలయు నని, తీర్మానింపబడెను. ఇటులనే వివిధసభలలో గ్రామ పునర్నిర్మాణవశ్య కత సూచింపబడుచున్నది. కాని యిట్టి తీర్మానము లెప్పుడు కార్యరూపము దాల్చునో తెలియదు. మిగిలిన వ్యవహారముల విషయమున ఎట్టి భేదాభిప్రాయ మున్నను, గ్రామపునరుద్ధారణవిషయమై ఏకాభిప్రాయము ప్రబలియుండుటచే, వివిధపక్షములవారును ఈవిషయమై కలసి పనిచేయ వీలగును. ఇక్కార్యము ఏకొలదిమందివలననో సాగునదిగాదు. ఇటువురు కలసి నిర్వహింపదగిన కార్య మగుటచే పరస్పరసహకార మత్యవసరము. దీని సంతర్వరలో నెరవేర్చిన సంతమేలు. గ్రామపరిశ్రమలను పునరుద్ధరించుట కెల్లరును నడుము గట్ట వలయును. ఇక్కార్యము త్వరలో నెరవేరుచేసి, స్వరాజ్యప్రాప్తి కనుకూలపరిస్థితు లేర్పడకమానవు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునుండి కొన్నిలు కార్యక్రమమును తొలగించి నిర్మాణకార్యక్రమమునకై శ్రద్ధతో పాటుపడవలయునని, డాక్టరు ప్రతాపగుహ రాయ గారు, రాబోవు అఖిల భారత కాంగ్రెసుసభలో తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదమని నోటిసునిచ్చిరి. ఈవిషయమై భేదాభిప్రాయము ప్రబలుట సహజమయినను, నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణము విషయమై అభిప్రాయభేద ముండజాలదు. నేడు కావలసినది కార్యదీక్ష యగుటచే, కాంగ్రెసు మహాసభ యావచ్చుకొని నిర్మాణకార్యక్రమము నిమిత్తమై యియోగించి, యీ విషయమై పాటుపడనెంచిన వినితరసంఘములవారి తోడ్పాటును గైకొనుట సహజము.

రిజిర్వడు గడులు.

రైల్వేలో మూరపియనులకు బ్రత్యేకింపబడు గదుల ఏర్పాటు అనేకమగు నిబ్బందుల కెడమిచ్చుచున్నది. ఒక్కసంఘమువారికొరకు గదులను ప్రత్యేకించుటకన్నను, విచిత్రమగు ఏర్పాటుజేయుండును. పరాధీనమగు హిందూదేశమునందే ఇట్టి ఏర్పాటును కొనసాగింప సాధ్యమగుచున్నది. వల్లభదాసు అనుప్రయాణికుడు, బొంబాయి స్టేషనులో రైలుబండి నెక్కికూర్చుండెను. అప్పటికి యూరపియనుల కీపెట్టెను ప్రత్యేకించినటుల వ్రాసియుండలేదు. కొంత నేపటికి, రయిల్వే అధికారులువచ్చి మూరపియనుల కిది రిజర్వజేయబడియుండుటచే, పెట్టెనుఖాళీచేయవలయునని, వల్లభదాసుగారిని కోరిరి. కాని వారందు కంగీకరింపకబోగ. రయిలుపెట్టెనుండి ప్లాటుఫారమునకు బలవంతముగ నెట్టివేయబడిరి. వల్లభదాసుగారు వెసిడెంసీమేజిస్ట్రేట్కుకోర్టులో చార్జి పెట్టిరి. ఫిర్యాదకథ నిజమైనదని, మేజిస్ట్రేట్గారు నమ్మి రయిలుపెట్టెను రిజర్వచేయకుండ లోపలనున్నవారిని బయటకు నెట్టుటకు రైల్వే అధికారులకు ఎట్టి అధికారములేదని నిర్ణయించిరి. ముద్దయిలగు అసిస్టెంటు ప్రేషను మాస్టరు, రయిల్వే ఇన్స్పెక్టరు, పోలీసుసాండ్లులకు జరిమానానువిధించిరి. ఇట్టియక్రమములు పలుచోటుల జరుగుచున్నను, పైకివచ్చుటలేదు. ప్రజలపై లేనిపోని యధికారమును చలాయించుటలో, పోలీసువారును, రైల్వేఅధికారులును ముందంజ వైచుచున్నారు. పాశ్చాత్యవసనముల ధరింపని భారతీయులు తరుచుగ అవమానముల పాలగుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు తమస్వీయచరిత్రలో, నొకవింత సంగతిని బయల్పరచిరి. కలకత్తాలో మహాత్ముని రైలుకు బంపుటకు గోళ్లేగారును, మరియొక బెంగాలీపెద్దమనిషియు వచ్చిరట. పాశ్చాత్యదుస్తులను ధరించిన గోళ్లేగారిని స్టేషనులోకి బోనిచ్చిరి గాని ధోవతిన ధరించిన బెంగాలీపెద్దమనిషిని మాత్రము అడ్డుపెట్టిరి. గోళ్లేగారి సిఫార్సుపై వారిని పిమ్మట ప్రవేశింపనిచ్చిరట. ఇటులనే రయిల్వేయక్రమములు పెక్కులు జరుగుచుండును. కాని పైకి వచ్చునవి మాత్రము అత్యల్పముగ నుండును. రైల్వే అధికారులు ప్రజలయెడ తగుగౌరవము జూపని యెడల, వారిలో బెరిగిన యసంతృప్తి యింకను మిక్కుటమగును.

స్వదేశసంస్థానములు

స్వదేశసంస్థానాధీశులసభ జామినగరసంస్థానమునందు మేనెలలో జరుగునని ప్రకటింపబడెను. సంస్థానాధీశులద్యక్షభము ననుసరించి, విషయములను చర్చించి తీర్మానించెదరు. ఆసమయముననే బొంబాయినగరమునందు సంస్థానప్రజలసభ జరుగును. సంస్థానప్రజలసభ ప్రత్యేకముగ జరుగవలయునా యని, కొందరుడుగవచ్చును. కాని సంస్థానాధీశులద్యక్షిపథ మొకరితని, ప్రజలద్యక్షభమింకొకరిని నడుచుచున్నవి. సంస్థానప్రజలు బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును వాంఛించుచున్నారు. ఇట్టి అభిప్రాయములనిదివరకు బహిరంగముగ జెప్పటకు వెరచినను, ఇప్పుడు వారు నిర్భయముగ చెలుపుచున్నారు. బ్రిటీషుఇండియా ప్రజలు స్వపరిపాలనము గోరుచుండ, సంస్థాన ప్రజలు నిరంకుశవిధానముతో తృప్తిజెందుట సాధ్యపడదు. నిరంకుశపరిపాలనవలన

గలుగు చెడుగులను వారు ప్రత్యక్షముగ కనుగొనుచున్నారు. సంస్థానాధీశులు కొందరు స్వల్పసంస్కరణములను ప్రసాదించినను, విశాలసంస్కరణముల నొసగుట కేమాత్రము సమ్మతించుటలేదు. బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజల కోర్కెలనుగూడ వీరు తృణీకరించుచు, దేశాభివృద్ధి కడ్డుపడుచున్నారు. మాంటు ఫర్డుసంస్కరణములు సయితము ఉపద్రవకరములని చాటిన కాశీమహారాజుగారి వాక్యము లిందుకు ప్రబలనిదర్శనము. ఇట్టివారు తమ సంస్థానపు ప్రజలహక్కులను విస్తరింపజేసెదరా? సంస్థానాధీశుల సభవారి యభిప్రాయములను రాజప్రతినిధి మున్నగువారు శ్రద్ధతో పరికించుచున్నను, సంస్థాన ప్రజలమొరే లరణ్యరోదనము లగుచున్నవి. అందుచే సంస్థానప్రజల సమావేశము ప్రత్యేకముగ జరుగుటవలన, విశేషలాభముగలదు. భావి రాజ్యాంగవిధానమునందు స్వదేశ సంస్థానముల కెట్టి స్థానము గలదో విచారించవలసిన యవసరము బ్రిటీషు హిందూ దేశనాయకులకు గూడ గలదు. కాంగ్రెసుసభ కూడ ఈ విషయమై దూర మాలోచింపవలయును. సంస్థానప్రజలసమావేశ నిర్ణయము లిందుకు విశేషముగ తోడ్పడు నని నమ్మవచ్చును.

నూతన జపాను మంత్రివర్గము

జపానుమంత్రిుల రాజీనామాకు, టైవాన్ బ్యాంకు సందర్భ మొకకారణమయినను, చీనాప్రశ్న గూడ మరియొక కారణమై యుండునని యుద్ధివరకు ఊహించియుంటిమి. నేటివార్తల జూచిన, పైయూ హాకాధారము గలదని తోచును. ప్రధానమంత్రి యగు తనకాగాహ, చీనాలో జపాను తగిన బల ప్రదర్శనము గావింప లేదనియు, అందువలన అవమానముగలిగెననియు, నుపన్యసించిరి. ప్రాయశః నూతనమంత్రివర్గమువారికమీద ఇంగ్లండు అమెరికాలతోబాటు జపాను గూడ చీనాపట్ల బలప్రదర్శనము గావించుట కేర్పాటు జేసెదరని నమ్మవచ్చును. మంత్రిగారికోర్కె నెరవేరువో, చీనా విషయమున జపాను, ఎక్కువ సౌమ్యముగ బ్రవర్తించునను నాశ నిరాశయగును. ముందేమి జరుగునో చూడవలయును.

మైసూరు సంస్థానమున ప్రభుత్వ పాఠశాలలలో తంతుకరణము

విద్యాశాఖాధికారి మహాత్మునితో సంభాషించుట

నిన్న 20-వ తేదీ సాయంకాలమున మైసూరు విద్యాశాఖ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు నందికొండలలో మహాత్ముని పంపిరించి మైసూరు సంస్థానమునందలి ప్రభుత్వపాఠశాలలలో నూలువడు కుటను గూర్చి ముచ్చటించెను.

నూలువడుకుటవలన మనిషికి నెలకు నాలుగణాలవంతున దొరతనమున కాదాయమురాగలదని లెక్కల నిదర్శనములతో మహాత్ముడు నన్నజెప్పెను. సంస్థానమున ప్రాథమికపాఠశాల లన్నిటిలోను నూలువడుకుట ప్రారంభింపబడునని ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు మహాత్మునికి మాటయిచ్చెను. వ్యవసాయ విద్యావిధాన మునుగూర్చిగూడ మహాత్ముడు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుకు నమ్మకము కలుగునట్లు బోధించెను. మహాత్మున కచట చాల ఖులాసా గానున్నది. (ప్రీ ప్రెసు)

డిల్లీ, ఏప్రిలు 20.—సిక్కు గుర్దవారా ఊరేగింపు శ్రమలో శంకరలాలగారిని విడిచివుచ్చి మిగిలిన ముద్దాయిలకు నూరురూపాయల జరిమానా విధించిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

(సెంట్రల్ న్యూస్)

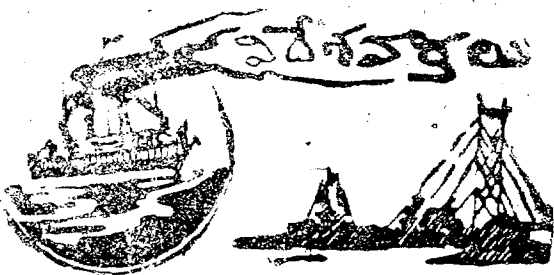
చీనాలో హాంకాంగు నగరముందు బ్రిటిషు సేనలను పారాద్రోవటం

(సెంట్రల్ న్యూస్)

యువరాజుగారి గుట్టపు పందెము

హాల్డెనుబీయందు వేల్పు యువరాజుగారు గుట్టపు పందెమునందు పాల్గొనుచున్నపుడు (25 నెంబరుగల) గుట్టముపై స్వారిజేయుచున్నపుడు తీయబడిన ఛాయాచిత్రము. ఫోటో తీయబడిన ముఱుక్షణముననే యువరాజుగారు గుట్టముపైనుండి పడి చెట్టుతగులకుండ లేచి నిలిచిరి.

మెగికోలో దుర్మయము

200 మందిని రైలుబండిలో కాల్చి చంపుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండను, ఏప్రిల్ 20:—మెగికోలో దారి దోపిడి గాండు నేడు లిమిను పురమువద్ద ఘోరహత్యల గావించిరి. 170 మంది ప్రయాణికులు 17 గురు కిపాయిలు పోవుచున్న రైలు పోవుమండగ ఇంజనుని పట్టులు తప్పించి రైలుబండ్లలో కిరస నాయిలు పెట్రోలు పోసి కాల్చినవారి. బండ్లలో నుండి తప్పించుకొని రాదలచినవారిని తుపాకులతో కాల్చిరి. రైలు బండి అంతయూ కాలిపోయినది. ఒకరైనను జీవించి యుండలేదు.

షాంగైలో కమ్యూనిస్టుల ఉరిశిక్ష

మొత్తము 100 మంది ఉరిదీయబడుట

నాంకింగు జాతీయ ప్రభుత్వమునకు బలము

షాంగై, ఏప్రిల్ 20:—కమ్యూనిస్టు ఖైదీలు 6 గురు షాంగై జాతీయ ప్రభుత్వ ప్రధాన స్థానమునందు ఉరిదీయబడిరి. నియంతు కాపేకు గారి పక్షము వారు కమ్యూనిస్టుల నెదుర్కొనినప్పటినుండి యిప్పటికి 100 మంది ఉరిశిక్ష పాల్యడిరి, ఇతర ఖైదీలు సిద్ధముగానున్నారు.

నాంకింగునందు చియంగు కాపేకుగారి ప్రభుత్వమును బలపరచుచు, కమ్యూనిస్టులవారిని వెడలగొట్టగలము స్వాతంత్ర్య ఖనంత్రి హచియనుగారిని ఆరెస్టుజేయవలెననయు, బరోడిను గారిని పంపివేయవలెననియు గోరుచు దేశీయులనగరమునందు ప్రజాసభలుచేసి తీర్మానించిరి.

సిడ్నీలో తుపాను

ఆరుగురు చనిపోవుట

15 సంవత్సరములకుండి సిడ్నీలో ఇంట్లో ఘోరముగు తుపాను ఎత్తు మునురాలేదు. ఆరుగురు చనిపోయిరి. మంభిష్టము కురిసెను. తుపానుకు తోడుగ, 14 తేదీనుండి సంతతి ధారుగ కురియుచునే యుండెను. నెలపులన్నియు పనికిరాకుండపోయెను. గంటకు 64 పైళ్ళ వడితో గాలి వీచుచును ఇండ్లకప్పులన్నియు ఎగిరిపోయెను. ఇంకను ఇతరనష్ట భంతో వచ్చెను. నౌకలన్నియు ఆగిపోయెను.

కోమింటాంగులో చీలిక

కమ్యూనిస్టులపై దాడివెడలుట

రష్య, ఏప్రిల్ 19:—కోమింటాంగు సభలో హ్యాంకోవాతీయవాదులతో తమసంబంధము నంతయు వదలుకొంటిమని చాంగుకేషేకుగారు ప్రకటించిరి. న్యాంకింగు రాజధానిగ జేసికొని స్వతంత్రజాతీయప్రభుత్వము నేర్పాలుజేసితిమని ప్రకటించిరి.

పూర్వపు కోమింటాంగు యుద్ధమును పునరుద్ధరింపజేయుట ఈ తీర్మానముయొక్క సంకల్పము. కమ్యూనిస్టుల ప్రసక్తిలేకుండ జేయవలెననునది రెండవసంకల్పము.

క్యాంటన్లలో కమ్యూనిస్టులపై దీసికొన్నచర్య చాల దారుణముగయుండెను. పూర్తిగానే చర్యనుజరిపిరట. విదేశీయులను ముట్టడించుటకు పుర్రొలుపుటకై నిన్న సభజేయదలచినట కమ్యూనిస్టులు. చియంగుపక్షమునకు, విదేశీయులకును కయ్యము నుబెట్టదలచిరి. చియంగుపక్షమువారే క్యాంటన్లను స్వాధీనము జేసికొనిరి. స్థానికాధికారులు కమ్యూనిస్టుల ప్రధానకార్యాలయమును ముట్టడించిరి. 100 గురు చనిపోయిరి. 1500 మంది ఆరెస్టుజేసిరి. విస్తారము మందుగుండుసాముగి దొరికినది. క్యాంటన్లను ప్రజల కిదంతయు స్పృహకరముగా నుండెనట. నగరముతయు నెమ్మదిగనున్నది. ష్యాంగుపేలో కమ్యూనిస్టు ఆందోళనమును చియంగుగారి సేనలు అడంచినవి. పరిసీతులు మామూలుగనేయున్నవి. ఎవరో కొద్దిమందే పనివాండ్లు సమైక్యమిగిలిపోయిరి.

నౌకలపై పిరంగులుపెలుచున్నవని చెబుచున్నారు, యాగి స్థితిరుప్రక్కలనుండి.

చాంగ్లోలో ధనికులకు చీనావ్యక్తుల నురిదీయుమనే యున్నారు. హ్యాంకోనుండి శ్రీమంతులకు చీనాప్రజలందరు లేచిపోవుచున్నారు. చాలభయమునుచున్న దచట. జపానులు తమపట్టాములో యుద్ధపిరంగులను దింపిరి.

హ్యాంగ్లోలోనున్న రోమను క్యాథలికు మతప్రచారకసంఘమును దోచుకొనిరి రైతులసంఘమువారు. పూహూలో క్రిడాసంఘమును కొంతవరకు దోచుకొనిరి, సైనికులు, ఆదివారము.

చియంగింగు క్రిడానకు కోటలలో అలజడి ఎక్కువగ నున్నది. చీనాక్రూయిజర్తోటి స్థానికులకు కోటపై గాలెను.

కమ్యూనిస్టులను తరుముట

లండన్, ఏప్రిల్ 19:—చీనాపరిస్థితులు గందరగోళముగ పరిణమించుటచే చేనుగారి ప్రత్యుత్తరమునకు ఆయా ప్రభుత్వములవారు జవాబివ్వుట ఆలస్యముగుచున్నది. పికింగులో యున్న మంత్రులు ఒకరితో నొకరుసంప్రతించుకొనుచున్నారు. పికింగులో నున్న మంత్రులు తమ రాజధానిలో ఆలోచించుచున్నారు. రాజధానులు రాజధానులు సంప్రతించుకొనుచున్నవి. రాజధానులు పికింగు ప్రభుత్వమువారును ఆలోచించుచున్నారు.

పరిసీతులు చాల పాడగుచున్నవి. నానాటికి కియాంగ్గీ రాష్ట్రమునంతయు అతివాదుల చేతిలోనికి పోయినది. హ్యాకింగు

మాంచినలో బోలిషివితులు ఎవరిమీదనైతే కసియున్నదో వారిపై పగదీర్చుకొనుచున్నారు. ప్రజలను భయపెట్టి నాడలం గొట్టుటకు దురంతముల ఛాయాచిత్రములను ప్రకటించుచున్నారు.

కనడా మతప్రచారకుని ఆతని మాతురిని జంపినవిషయమై విదేశాంగ వ్యవహారశాఖవారు లండనుకు వ్రాసి సంగతులను చెబుచున్నది ద్రోహులను ఆరెస్టుజేయవలెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తీరుపుజేసిన రనుకొనుచున్నారు.

మరల గనుల విషమావస్థ

గల్లుననుచున్నారు

లండన్, ఏప్రిల్ 19:—సునిసిపలు బ్యాంకులనేర్పాలు జేయవలెననియు, బ్యాంకు లన్నిటిని ప్రభుత్వమువారే నడిపించవలెననియు, పెట్టుబడిపై పన్ను విధించవలెననియు, ఇండి పెండెంటు కార్మికసంఘమువారు తీర్మానించిరి.

విద్యానిషయమై సభుత్వమువారివైఖరి బానులేచినది. బొన్గుగనులపరిశ్రమకు రాబోవు కార్మికప్రభుత్వమువారే నిర్వహించవలెనని పనివాండ్లకు ఎక్కువ అధికారమునునటులను రోజు 1 కి ఆరు గంటలు పనిచేయుటకును ఏర్పాటుచేయవలెననిరి.

మరల ఇంకొక విషమావస్థ గనులకు వచ్చుచున్నదనిరి పిక్వేలుగారు. ఇది భామన్ సక్కుగార్ల యుద్ధమునకుకంటె ఎక్కువ తీవ్రమైనదనుచున్నారు.

కారొల్లినులో ఉప్పెన

ఉపాధ్యాయుడు వాతశాలిల్లులు చనిపోవుట

కారొల్లె, ఏప్రిల్ 20:—సెంటర్విల్లలో తుపానుచే ఒక యుపాధ్యాయుడు రికి విద్యార్థులు కప్పడిరి గళిలుమని ఆకస్మికముగ ఉప్పెన వచ్చి చెట్టకేసెను. అందులో వీరు ఆచారిరి. అందరును తీతిగాత్రులైరి. అయిదుగురికి ప్రాణాపాయరమగు గాయములు తగిలెను. ఇద్దరు బడికిల్లులు ఆతుపానునకు యమునభవనమునుండి పోవుచుండ ఇటికలు ఎగిరిపడి చనిపోయిరి. పండ్లమ్మువాడు హార్డింగు చనిపోయెను ఒక 12 నురికి ఆతని పొలములో నన్నభవనము పడిపోవుటచే గాయములు తగిలెను.

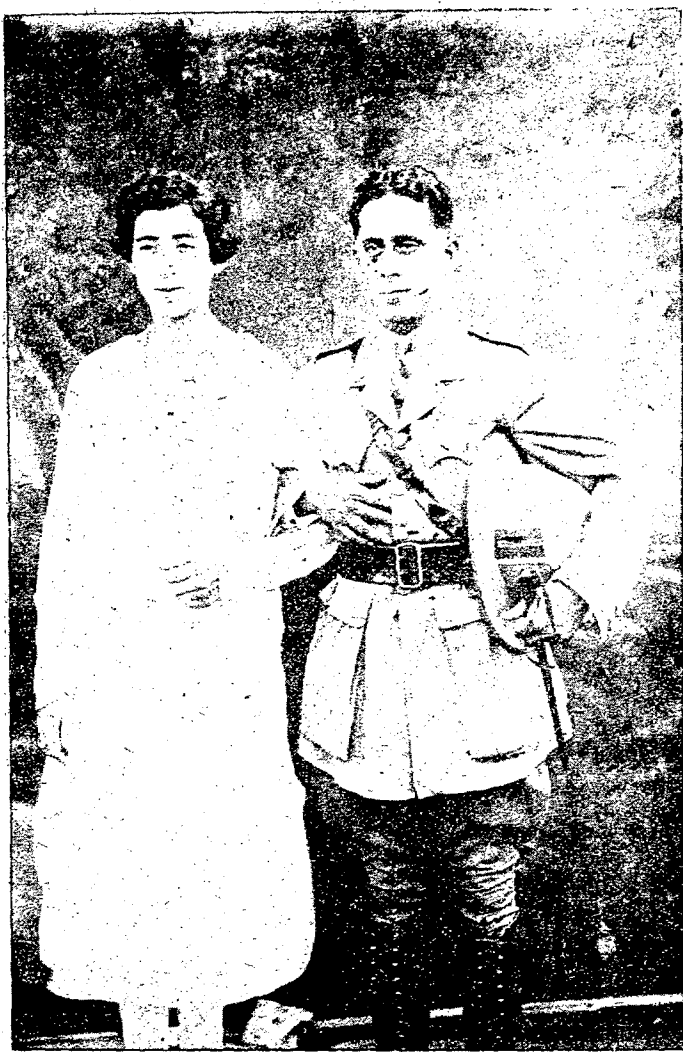
ప్రధానబ్యాంకు కార్యాలయమును ఫ్యాన్సజాలోనున్న కాళిలను సాగించుటకు టెయిల్ బ్యాంకువారు నిశ్చయించిరి.

యూజిక్ వానక్ బ్రోస్టో ప్రభువుగార్లు చనిపోయిరి.

చీనాలో జపాను విధానము

టోక్యో, ఏప్రిల్ 20:—జపాను మంత్రులగ్గ మేర్పడినది. పూర్వము ప్రతిపక్షులుగ నున్న తనకాగారు ప్రధానామాత్యుడుగ నుండిరి. చీనాలో జపాను చర్యను దీసికొనకుండ ఉరకుండుట, విశిక్తనమయియు జపాను ఆవమానకర మనియు ప్రకటివారము తనకాగారిని.

(ప్రె. ఫో. టీ.)

వైద్యుల వివాహము

కెప్టను సేనుగారు ఐ. ఎం. ఎస్. మదరాసు గవర్నమెంటు ప్రసూతి వైద్యాలయమునందు వైద్యులు. ఆయాస్పత్రయందే వైద్యురాలుగనున్న డా॥ ఎస్. ఎ. తలితక్కెలు బి. ఏ. ఎం. డి. డి. టి. ఎం. గారిని వివాహమాడిరి. ఆశ్వలాయనసూత్రముల ననుసరించి కె. నరహరిశాస్త్రిగారు ఈవివాహమును అడయారులో జరిపిరి. పురపెద్దలు పలువురు స్త్రీపురుషులు వచ్చియుండిరి. ఆడంబరము లేమియు లేకుండు అరగంటలో క్లుప్తముగ వివాహము ముగిసెను.

మరాఠ్ ప్రోరాటము

విప్లవోద్యమము

స్వేయిను అవస్థాంతరము

మ్యాడ్రీడ్, ఏప్రిల్ 19:—అనుకొన్న దానికంటె ఎక్కువ ప్రబలముగనున్నదట, విప్లవకారుల ఆలజకి, వారిదాటియును. అందుచేతనే రెండవతేదీన విప్లవకారు లున్న సరిహద్దులకు పహాయననలను స్వేయినువారంపునున్నారు. అస్టారిజ్ సైన్యము టార్క్విస్టుప్రాంతమునుండి తిరిగిపోయెను. ఇపుడు నడుచుచున్న టిటిపోరునున్నారు. వెర్గో దాటిపోయినవి నేనల. ముఖ్యసానములను ఆక్రమించుకొన్నవి. వెర్గోపై నున్న కొండలను రెండవసైన్యము కాపాడుచున్నది.

కర్నూలు పిట్టిరాట్టగారిని జిల్లాబ్బగులో కొచ్చిన విషయమును విచారించుచున్నారు.

ఈజిప్టు క్రొత్తకంపెనీ శాసనములు

కెయిరో, ఏప్రిల్ 19:—ఇకమివల ఈజిప్టులో విదేశకంపెనీలలో డైరెక్టరులు అసదులు ఇద్దరైన నుండవలెను. పెట్టుబడిలో 1/2 వంతును ఈజిప్టులోనే ఏర్పాటుజేయవలెను. నూటికి కొంతమంది పనివాండ్లుగూడ ఈజిప్టువారే యుండవలెను. నివేదికమును ఈజిప్టులో ప్రకటించవలెను.

ఇంగ్లండులో జీవనవ్యయము తగ్గినదట, 10 సంవత్సరములనాటికంటె.

నౌకలో జంతుప్రదర్శనము

ఈజిప్టు పోర్టులనుండి 1500 సైనికులను కుటుంబములతో మెగంటిక నౌకగొనితెచ్చెను. నౌక అంతయు పెంపును పక్షులు జంతువులతో నిండిపోయెను. నౌకాంతయు మృగప్రదర్శన భవనమో యన్నట్లుండెను.

సైన్లో జపాను ఒడంబడిక

20 తేదీతో కాలిఫోర్నియాను. అందుచే ఇంకొక మూడువలయు అమలు జరుగుటకు ఉత్తరువు జేరిరి.

మాండ్వీ రాజుగారు

కాన్పూలు నోపిలునుండి సోఫియా జేరిరి. 17 తేదీన బోరిస్ రాజుగారిని కలిసికొని మాట్లాడిరి. బ్రిటిషు మంత్రి సర్ విలియం ఎస్కెయినుగారితో మాట్లాడిరి.

మోహినీ తైలము

5 తు॥ నూనెగల నీసా 1-కి 0-12-0

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీడర్శులు ఉద్యోగములు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును; గుండరుల మోహాలావృతములకు ప్రాపనుకురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునంగల రమణీయమును సువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచిదువ్వకొనిన ఇరుగుసారుల వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్ట నియ్యదు. దీనియందు మనోహరమును సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారచేయించి వేలకొలది నీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేయేల, ఒకసారి పరికిరించిన నిజము తెలియగలదు.

మోహినీ తైలము:—మెదడుకు చలనజేయును.

మోహినీ తైలము:—కండ్లకు చలనజేయును.

మోహినీ తైలము:—వెండ్రుకలు పెరుగును.

మోహినీ తైలము:—వెండ్రుకలు రాలకుండును.

మోహినీ తైలము:—వెండ్రుకలు నునుపుజేరును.

మోహినీ తైలము:—మనోహరముగా నుండును.

మోహినీ తైలము:—సువాసన గలిగియుండును.

మోహినీ తైలము:—తలయందు చుండునుపోగొట్టును

మోహినీ తైలము:—వాసన రమ్యముగ నుండును.

మోహినీ తైలము:—ముఖమునకు తేజస్సు నిచ్చును

మోహినీ తైలము:—అనేక నీసాలు విక్రయము.

మోహినీ తైలము:—వెండ్రుకలను చిట్టనియ్యదు.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు లెక బొంబాయి

వాతావరణస్థితి

1927 నంబు ఏప్రిల్ నెల 21-వ తేది గురువారము

మొత్తము	కొత్తము	కొత్తము	కొత్తము	కొత్తము	కొత్తము
కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము
కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము
కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము
కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము
కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము	కొత్త 24 గంటలలో, అత్యధికము

గోపాల్ పూర్	...	...	...	...	...
విశాఖపట్టణం	89.5	8.22	...	0	0.42
కాకినాడ	98.1	79.8	...	0	0.29
మచిలీపట్టణము	94.5	19.2	...	0	0.48
కర్నూలు	108.0	85.5	...	0.65	0.29
బళ్లారి	105.0	81.4	...	0	0.47
అనంతపురం	...	...	...	0.02	0.11
కడప	108.6	82.8	...	0.02	0.27
నెల్లూరు	105.5	79.5	...	0	0.24
మద్రాసు	94.8	79.4	...	0	0.36
కడపూరు	92.7	79.3	...	0	0.53
నలమ	102.0	79.2	...	0.48	0.52
కోయంబూర్	100.0	72.2	...	0.48	0.52
తిరుమనాపల్లి	103.5	77.2	...	0.01	0.53
నాగపట్టణము	92.4	81.0	...	0	0.41
మధుర	101.6	77.9	...	0.22	1.03
పాంబక్	89.8	82.0	...	1.16	0.12
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	1.82
తిరువేండ్రము	90.7	81.9	...	0.01	2.62
కొచ్చిన్	90.5	81.7	...	0.13	2.81
కాలికట్టు	91.8	77.3	...	0.23	1.64
మంగళూరు	91.9	78.7	...	0.01	0.76
బెంగళూరు	100.0	72.7	...	0.16	0.59
మెరకా	87.6	65.5	...	0.82	0.69
కొడైకనాల్	74.3	56.0	...	1.67	1.13

సర్కారులు:—గోపాలపురం కమిషన్ తెలియజేయు. మచిలీపట్టణములో ఆకాశము నిర్భయముగనున్నది. ఇతరచోట్ల దట్టముగ మబ్బు క్రమిస్తున్నది. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్టర్:—అసశము నిర్భయముగ నున్నది. కడపలో 8 1/2 కర్నూలులో 4 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. బళ్లారిలో 8 1/2 కర్నూలులో 5 1/2 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ. నిన్ని కడపలో ఎండవేడిమి 108.6 కర్నూలులో 103.

కర్నూలుకము:—నెల్లూరులో తప్ప ఇతరచోట్ల మేఘములు పలదగ నున్నవి. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వక్షిణమలబారులో ఉరుములు ఉరిమెను.

వ. వ. నారాయణ అయ్యరు,

వనాయవాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు

గజ్జికీ తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు 0-4-0; వి. పి. నహా 0-9-0

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచున్నది. ఈతైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిజేయును.

రోమహరి

డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0; వి. పి. నహా 0-13-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన, రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలు పెక్కదు, మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లతో ముటవలన చిగుళ్లు గట్టి పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకాటకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములకలె తెల్లగా నుండును.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

భార్య నెండుజారి కెడెటు

1927 ఏప్రిల్ 19 మంగళవారము

ప్రాచీన పుస్తకాల పాఠశాల

జి. వి. సీతారామయ్యగారు గిండిలోని కింగ్ ఇన్స్టిట్యూట్ లోని నియంత్రణ బాధ్యతను నిర్వహిస్తున్నారని తెలుసుకున్నాము.

జి. వి.

మృత్యువును బట్టి భార్యను తయారుచేయుటను గూర్చిన విషయం ఇటీవల ప్రచురించబడినది. ఆధునిక విషయమైన వివరణలను అందరికీకాని, ముఖ్యము మృత్యువును బట్టి భార్యను తయారుచేయుటకు ఒక్క సలహా నిచ్చిరి. వట్టి చిత్తుజాతి ప్రాచీన కాలం 31 తేదీకి జరుగవలసినదిగా మే 15 తేదీకి జరుగవలసినదిగా చేసి ఏర్పాటు మంచిదికావనియు అనేక ప్రకారము ఎన్నికల జాబితాలయొక్క మిగిలిన వ్యవహారముల తేదీలు మార్చవలెనని.

కడప జిల్లాలో 8 దేవాలయ పరిపాలకసంఘము లిది నెలలో ఏర్పడియున్నది.

ఈ సూతన దేవాలయ ధర్మాదాయ నష్టము ననుసరించి పడుట పాతకమిట్లను రద్దుచేయబడుటకు ఉత్తరువులు జారీ చేయబడును. ఇప్పుడున్న కమిటీలవారైన సమాధానములు చెప్పజూచినయెడల నెల రోజులలో చెప్పకొనవలెను. నెల వాటిని పట్టుకొని గవర్నమెంటు ఉత్తరువు జారీచేయబడును.

వరదా శ్రీరాములు నాయుకుగారు ఒంగోలు మ్యూనిసిపల్ కమిటీయందు పదవికి ఎన్నికైనది.

రిజిస్ట్రేషన్ శాఖ

కే. వెంకటంగారావు కెల్లూరు రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసుపని ముగించెను.

వల్లికపర్వము

గోదావరి హైదర్ నగర్ యొక్క గౌరవనీయులైన నెల్లూరు లకు ఆసిస్టెంట్ ఇంజనీరులుగా వెంకట్రామయ్య రామచంద్రయ్యగారును వెంకటాచార్య రామస్వామయ్యగారు వెంకట్రామయ్యగారును నియమింపబడిరి.

ఇంటి వీధి ప్రయత్న పంతులుగారు గోదావరి సెంట్రల్ జైలులోని ఆకులాపురం సబ్ డివిజనుకు బదలయింపబడిరి.

రావుసాహెబ్ వి. వెంకట సూర్యనారాయణ కర్క గారు కొత్త రిమోడలింగ్ సబ్ డివిజనుకు నియమింపబడిరి.

వైద్యశాల

యస్. రాజగోపాలనాయుడుగారు చెంగల్పట్ట జిల్లా వైద్యాధికారిగా హైదరాబాద్ నుండి నియమింపబడిరి.

ఎ. వాసుదేవుడుగారు మెడికల్ కాలేజీ పాఠశాలలో చూడజూచు హ్యూరేటరుగా నియమింపబడిరి.

విద్యాశాఖ

జి. వి. నరసింహారాజుగారు తూర్పుగోదావరి జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ అండ్ హైల్డ్ సర్కిల్ గా పితాపురం తాలూకాలో వారిచే ఎన్నికయిరి.

జి. వి. సీతారామయ్యగారు పల్నాటికి మ్యూనిసిపల్ కమిటీ వారిచే గవర్నమెంటు ఎడ్యుకేషన్ కమిటీ సభ్యులుగా ఎన్నికయిరి.

న్యాయశాఖ

యస్. బలరామదాసు పంతులుగారు రాజమండ్రి సబ్ జడ్జిగా పనిచేయుదురు.

సి. వీరాస్వామయ్యగారు రాజమండ్రి ఆడిషన్ లోన్ డివిజన్ గా నుందురు.

పబ్లికేషన్

కే. గోదావరి కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరుగా నుందురు.

ఏ. ఆర్. సి. వెంకటేశ్వరగారు విజయనగరం సబ్ కలెక్టరుగా నుందురు.

జి. హెచ్. కుమార్ గారు నరసపల్లి సబ్ కలెక్టరుగా నుందురు.

జి. వి.

అభివృద్ధి శాఖ సెక్రటరీగారికి సంబంధించిన విషయములలో "అడవుల పంచాయతీలు" మినహా "అడవులు" అనే నాక్యములో "అడవుల పంచాయతీలు" కై తుల అడవులు మినహా "అడవులు" 3 అని యింపవలెను.

(2) రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు సెక్రటరీగారికి సంబంధించిన విషయములలో "అడవుల పంచాయతీలు" అనుచోట "అడవుల పంచాయతీలు, కై తుల అడవులు" అని యింపవలెను. న్యాయశాఖయొక్క విషయములలోనుండి "ఆయుధములు మందుసామాను" "మత్తవిషయక తగాదాలు" తీసివేసి పబ్లికేషన్ లో చేర్చవలెను.

అర్ధరత్న కర్ణాటక గారు హైకోర్టు అడిషన్ లు జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికవిధానము

బొంబాయి వార్తలు ఆక్షేపణ

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 19:—బొంబాయి భారత వర్తక సంఘమువారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికవిధానమును ఖండించుచు ఈక్రిందిలేఖను పంపిరి.

ఏప్రిల్ 19 నుండి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కలెన్సి రిజర్వనుండి రెండుపర్సెంటు 4 మిలియన్ల పానులు అనగా దాదాపు 533 లక్షల రూపాయలను వేరుఖర్చులకు పయోగించుకొనిరి. కడపిన సంవత్సరములకు ప్రభుత్వమువారు దుష్కర్మములతో కూడిన ఈ విధానమునే అనలంబించుచుండిరి. అందుచే బంగారపు రిజర్వను 25 1/2 మిలియన్ల పానులు తగ్గినవి. కలెన్సి రిజర్వను 31 1/2 కోట్ల రూపాయలు తగ్గినవి. బొంబాయి వర్తక సంఘమువారు ఈ విషయములను పర్యవేక్షించుచు తమ ఆక్షేపణలు తెలిపిరి గాని ప్రభుత్వమువారు లక్ష్యము చేయలేదు. సిరీసుకు మార్కెట్ లు లేనంతకాలము ప్రభుత్వమువారు తమ చర్యలను సమర్థించుకొనుటకు అనకాశముడెను. కాని కలెన్సి బిల్లు ఆమోదించబడినప్పటికి ఈ విషయము సమర్థించుకొనుటకు మాడ అనకాశములేదు. బంగారు ఏకరత్న కొనవలసినదియు యే ధరకు అమ్మకలసినదియు కలెన్సి బిల్లునుండి నిర్ణయింపబడినది. ప్రభుత్వమువారు అనుచుంటున్నామి నేలెదు ప్రభుత్వము కలెన్సి మొన్ననే ఆమోదించినట్లుమును యీ విషయము నిర్ణయమైనట్లు టాన్ యముకాదు. ఈ విషయము బంగారు రిజర్వ మొత్తమును తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారికి యెట్టి ఆధికారమున్నదో తెలుపవలెనని ఆర్థిక సభ్యుని కోరుచున్నాము. కలెన్సి బిల్లు ఆమోదించబడిన పిమ్మట కృత్రిమ పద్ధతుల ననుసరించి మార్కెట్ లు నిర్ణయించుపద్ధతి అంత మొందునని దలచితిమి. అంతేకాక అనాంతరము ఖర్చులకు రూ. 2 కోట్ల రూపాయలు ప్రత్యేకించబడియుండ ప్రభుత్వమువారు రిజర్వ మొత్తపు ధనమునుండి ఉపయోగించవలసిన అవసరమేమో గ్రహించవలసినాము. ఇందులకు తన సమాధానము ప్రభుత్వమువారు తెలిపెదనని నమ్ముచున్నాము.

నిలువయున్న బంగారపు విలువ అధికమునకు చే 930 లక్షలు రూపాయలు బంగారపు రిజర్వను అధికమయ్యెననియు ఇంతమొత్తము ప్రైవేట్ బిల్లు రద్దుచేయబడెననియు ప్రకటించబడెను. మార్కెట్ లు 18 పెన్నీలుగాక 16 పెన్నీలు చొప్పున నిర్ణయించబడిన బంగారు రిజర్వ మొత్తపు విలువ 930 లక్షలుగాక 1894 లక్షలు అధికమయ్యెను. 18 పెన్నీల మార్కెట్ లును మేము ఆమోదించ లేకపోయినను భారత శాసనసభయందు కలెన్సి బిల్లు ఆమోదించబడిన పిమ్మటనే నను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కృత్రిమ పద్ధతుల ననుసరించి నమ్మియుంటిమి. ఇదేవిధమున ప్రభుత్వమువారు బంగారు రిజర్వ మొత్తమును తగ్గించుచుండిన భారతదేశపు రాయతులకు తీరని నష్టము కలుగుననియు, పరిశ్రమలు ఖీణించుననియు హెచ్చరించుచున్నాము.

(శ్రీ ప్రేమ)

హిందూమహాసభ

డా॥ మూంజీగారి అభిప్రాయము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 20:—డా॥ మూంజీగారు సేద్యమును పాట్టునుండి వచ్చిరి. సాయంకాలము ఆల్బర్ట్ హాలునందు పర్యవేక్షించు హిందూమహాసభను గూర్చి దురభిప్రాయము తేర్చుచుండిన విచారము దెలిపిరి. హిందువుల యిబ్బందులను మహమ్మదీయులు గుర్తించిన యిట్టి దురభిప్రాయములకు అనకాశముండదు. నిజముగ హిందువులను మహమ్మదీయులను వికమత్వ మేర్పడినగాని స్వరాజ్యము లభింపదు. లక్ష్మీ ఒడంబడిక వల్ల హిందూమహమ్మదీయుల భేదములు స్థిరపడినవి. జాతీయతా భావము ఏర్పడునన్న స్వరాజ్యము లభింపదు.

రామానంద ఫుల్కర్ గారు సభాధ్యక్షుల వహించియుండిరి.

(అ. ప్రే.)

పెరిషియను కస్టము ఆఫీసుపై అరబ్బీయుల దాడి

కలెక్టరును చంపి దోచుట

కరాచీ, ఏప్రిల్ 20:—పెరిషియను గల్ఫ్ లెఖరి డెయిలీ కెడెటు కిట్లు వ్రాయుచున్నది. "సుమారు 80 మంది అరబ్బీలు హింజాము ద్వీపమునుండి వచ్చి ఏప్రిల్ 18 వ తేదీ ఉదయమున ఈ త్రురతీరమును పెరిషియను కస్టము ఆఫీసుపై బడికలెక్టరును వైకులూగి చంపిరి. హింజాము ద్వీపముపై గాని యాతని ఆరముపేకు అల్లుడు రక్షించెను. స్నేహితుడు రాకముందే చాలగాయములకు లోనయ్యెను. కస్టము ఆఫీసులకు పారిపోయిరి. హింజాము ద్వీపముపై బాంబులను పారిపోవక ముందు చేతివేళ్లు తెగగొట్టింపుకొనెను.

బ్రిటిషు ఆఫీసులోకి కొంతమంది సైన్యము ఒడ్డునుకేరెను. కాని అరబ్బీలు బ్రిటిషువారిపై కలుగచేసికొనలేదు. వారితో కలసిమెలసి రోజంతయు తిరిగిరి. కస్టము ఆఫీసును దోచుటకు ప్రారంభించిరి. జండాగోయ్యను విరుగగొట్టిరి. వలెతు ఇరాను సామ్రాజ్య సేనలకు చూచిరి. అక్కడనున్న బ్రిటిషు పోలీసుల నల్లబడిచిరి. బ్రిటిషువారిని వాటి నైతికాని పోలీసుల నడిగిరి. మద్యాహ్నము 1-30 గంటలకు కస్తాను కలెక్టరు ఒడ్డునువచ్చి వేళ్లతో మాట్లాడి కస్టమును దోచివలన లభించినవాటిని తిరిగి ఇచ్చించివేసిరి. ఇంక ఏమాత్రమును నష్టము గలిగింపక ఇంటికి వెళ్లవలసినదని తెలిపిరి. ఇప్పుడంతయు శాంతముగ నున్నది. స్థానిక ద్రోహులవలన నష్టము పొందకుండునట్లు లూపిను సైనికులు గాయమున్నారు. కేపు కలెక్టరుగారి అంశ్యక్రియలు జరుగును. పెరిషియను ప్రభుత్వము ఎంతవరకు చర్యతీసికొనునో చూడవలసియున్నది.

కారణములు

పెరిషియ ప్రభుత్వమువారు హింజాము సార్వభౌములని ప్రకటించుకొనుచున్నారు. 1925 వరకును బ్రిటిషు ఇండియాను వైశ్యము లక్కడనున్నది. ఇండియాను సైనికులు వెడలబట్టిరి. పెరిషియను సైనికులకు లక్కడనున్నవారుని తలంపబడెను. ఇంతవరకు నల్లు జరుగలేదు. ఈ త్రురమున పెరిషియనులు కస్టము ఆఫీసు వైరా లుంచుకొనినను దక్షిణమున అరబ్బీలు కధికారులనున్నది. అరబ్బీలున్న దానికి ఒడ్డు హింజాముదురు. వేచే రాష్ట్రమునకు సంబంధించినది. హింజాము పెకు నకు సేవే పేకులను సంబంధమున్నది. అరబ్బీయులకు శాసనములులేవు. ఒకరికి లొంగియుండరు. వారి స్వేచ్ఛ నుపజూచిన పెరిషియను ప్రభుత్వము ధిక్కరింతురు. పెరిషియ ప్రభుత్వము హింజాములతో తమదేనందురు. ఇదియే కలహమునకు ముఖ్య కారణము. దిగుమతులన్నియు కస్టము ఆఫీసు ద్వారా జరుగవలసియున్నది. ఆఫీసునుట్టును నిగరముకట్టి తయారయ్యెను. అందు కాపురమున్న పెరిషియనులు బ్రిటిషువారిపై నాధారపడువాగు. పెరిషియ దక్షిణమున ఒక ఆఫీసు కట్టుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. బలములు లేనందున అట్లు ఇంతవరకు జరుగలేదు. అరబ్బీయులు దిగుమతులు దక్షిణమున చేయుచున్నారు. పన్నుల చెల్లింపరు. పెరిషియనులు దానిని దొంగతనమందురు. అరబ్బీలు వారికి లొంగినవారము గామునుచున్నారు. తన హక్కును నిలబెట్టుకొనుటకు వింతపనియైనచేయ నిశ్చయించుకొనిరి.

అందువలన కలెక్టరు బాధ్యతలు కష్టతరములు. శాసనమునకు లొంగునట్లు చేయుటకు బలములంపకుండా శాసనమును అనులించు ఏమందురు. అందువలన చక్కెర తేయాములు ఓల్లు హింజాము ద్వారా పెరిషియనులకు వై తముపచ్చుచున్నది. పన్నులు వసూలుగానందున నష్ట మెక్కువగా నేయున్నది. దొంగనరకు వేసికొనివచ్చుచున్న అరబ్బీయులు ఖైదుచేయబడిరి. రెండువేలరూపాయలను పట్టుబడెను. ఒక మోటారు అరబ్బీయ నావనుపట్టుకొనిరి. కాని ఒడ్డు హింజామునుండి అరబ్బీయులు వచ్చిరి. వచ్చి పట్టుపడినవారిని విడిపించుకొని కస్టము ఆఫీసు నాశనముగాంచి అధికారులను పట్టుకొనిరి. కాని మోటారుబోటు బందరబాటు వైపునకు వేగముగపోయెను. ఇంతలో మరేమి అల్లరులును జరుగవు. పెరిషియను అధికారులు త్వరలో ఈ సమస్య పరిష్కరించిన అందరకును తేమము గలుగ గలదు.

(అ. ప్రే.)

టూర్పు బోర్డు

సిమ్లా, ఏప్రిల్ 20:—టూర్పు బోర్డు అధ్యక్షులగు టి.పి. జిన్నాగారు నెలపుపై ఇంగ్లాండును వెళ్లెదననియు, వారి స్థానమున మాతేగారు అధ్యక్షులుగ నుండుననియు తెలియుచున్నది.

వైద్య బాలభక్తసంఘము

శ్రీనాథుడు

వైసంఘమున మొన్నటిదినము (19-4-27) సాయంకాలము 5 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ పంచాంగస్థల ఆదినారాయణ శాస్త్రిగారి యాజమాన్యమున నొక బహిరంగసభ జరిగెను. అందు బ్రహ్మశ్రీ శింగరాజు రామలింగశాస్త్రిగారు, కవి శ్రీ నాథునిగూర్చి యుపన్యసించిరి. అచ్చట మ-రా-రా-శ్రీ శతావధాని దోమ వేంకటస్వామి గుప్తగారును తక్కిన కొందరును వచ్చి యుండిరి. ఉపన్యాసకులు ప్రథమమున దైవ ప్రార్థనచేసి, పిమ్మట నుపన్యసించి యున్నారు. ప్రపంచస్పృష్టిలో మానవజన్మ ముత్సృష్ట్యంతా సాందియున్నది. అట్టిమనుజుడు తెలివితేటలుచే చక్కగ ప్రకాశించి జన్మసార్థకము బొందవలయును. తెలివి నొసంగునది విద్య. విద్య పూర్వములే రచింపబడిన శాస్త్రములు కావ్యములు నాటకములు మొదలగువాని నాధారముచేసి కొని నేర్వదగియున్నది.

మనకు కావ్యముల నొసంగినవారలలో మహాకవి వాల్మీకి యగ్రగణ్యుడు. పిమ్మట సంస్కృతగ్రంథములు వెలువడినవి. వాల్మీకికి పూర్వము సంస్కృతగ్రంథములు లేవాయన్న యుండవచ్చును. కాని రామాయణము గొప్ప గ్రంథమయి యవియంత వెలువడియుండక తీరినదియుండును. ప్రతిభావలోను కవిత్వము ప్రారంభవశమందు కేయరూపముననే యుండెను. కవిత్వశిల్ప మన్నిటికంటెను గొప్పది. కవి ఋష్యాంశ సంఘాతుడు. “నాన్యపిః కరుతే కావ్యం” అనియున్నది. కవి యొకవాని కన్నచోట్ల గౌరవముగల్గును. “సుకవితా యద్యక్షేన్ రాత్యేనకం” అనియున్నది. అట్టి కవిత్వసంపద గలిగి మంచి కీర్తి గడించినవారలలో కవిప్రయమునకు పిమ్మట శ్రీనాథ మహాకవిచే యెన్నవలసియున్నది. శ్రీనాథుడు తన చిన్నవయసుననే గ్రంథరచనకు పూనుకొనుట అతని గొప్పనీతిని దెల్పుచున్నది. అతడు రచించిన గ్రంథములలో శృంగారనైషధము, కాశీఖండము, భీమఖండము, హరవిలాసము గొప్పకీర్తిని గాంచి వవి. శ్రీనాథు డాయాదేశముల కేగి యాయా రాజులయెడ మర్యాదగాంచుచు వచ్చె కక్కెను. ప్రాథమికరాయల యాస్థానమున వరుణిగి నాథుని విజయడిండిముమున పగులగొట్టించి కవిపార్వత్యము బిరుదుమును నహించుటగా నతనికి కీర్తి యెల్లయెడల వ్యాపించెను. తుదకు ఓడరాజుల పాలనములోమాత్రము ఈశ్రీనాథుడు కష్టపడవలసినచేసెను. రసమలుకాని పాలకుల యెడ కవిత్వమెట్లు కీర్తిగాంచును?

ఇక శ్రీనాథకవి తైత్తిరీయ, వైష్ణవ, అనంత, శంకరాచార్యులలో జేరినవాడుగాడనియే నాయభిప్రాయము. ఆ మహాకవి యద్వైతీయరీయే చెప్పవలసియుండును. శ్రీనాథుని కవి మత్సర్యము. శ్రీనాథు డెన్ని శాస్త్రముల నెరింగినవాడని యతని గ్రంథములే దెల్పును. సంస్కృతసమాసము లీతని కవనమున చక్కగ సాందియున్నవి. నైషధమును, కాశీఖండమును మాత్రము రచించియుండినను నీతనికి కీర్తి యింతకు తగ్గియుండును.

ఈ మహాకవి వారవిలాసమున పూర్వకవిత్వము లేనందుకు కారణము తెలియలేదు. ఈతని కవనమున లోకోత్పలు మొదలగు నున్నవి. నీతులదెల్పు పద్యములు కాశీఖండమున ఎనేకములు. ఈతడు తనగ్రంథములలో నొకదానిలోని సమాసముల మతియొకదానిలో సాందించియుండుట కవులకు సామాన్యము.

శ్రీనాథుని మార్గము ప్రొక్కినకవు లనేకులు అందు అల్లసాని పెద్దన శ్రీనాథుని కేర్పిన జక్కగ పట్టియున్నాడనుట కొన్ని పద్యములచే దెల్పుచున్నాను.

హరవిలాసమున:—మార్గరత్నము కడకు జనార్దనుడు పోయి కాంచిన విధము—“కాంచె న్నందరత్నము.....హింయలముక్ మనుచరిత్రమున ప్రవర్తడు హిమనత్పర్వతము జూచుట” —“అట చనికాంచె.....శితశైలముక.”

కాశీఖండము - ఆ. ౨. ప. 157:—“ఏల మ్రొంగెతి... నిష్కారణంబు.”

మనుచరిత్ర-ఆ. ౨. ప. 15:—“ఎక్కడి యరణాస్పద పురము.....నియ్యదియో”. కాశీఖండమున-ఆ. ౨. 156:—“మిన్నుల్లవడ్డ చోటికికా” మనుచరిత్ర-ఆ. ౨. 17:—“మిన్నులు పడ్డచోట” ఇట్లు అనేకములు గలవు.

ఇట్టి నీతిని అల్లసాని పెద్దన తాను చేసిన కవిత్వము యందు శ్రీనాథుని జ్యోతిక కవిప్రయమునే నెన్నియుండుకు కారణము తెలియలేదు.

శ్రీనాథుని గ్రంథములలో నేది చదివిన చదువకుండ్లినను శృంగారనైషధము తప్పక చదివి యందలి గసముగ్రోలి యాకవికి

Vaidyaratna Pandit, D. GOPALA CHARLU'S

AmritaTil

UNRIVALLED HAIR TONIC.

BEST BRAIN COOLING OIL

AYURVEDASRAMAM 151, Govindappa Naick Street, G. T. MADRAS.

యెంతయు కృతజ్ఞులమైన యుండవలయును. “జగస్సమస్తం త్రయః పదార్థాః హృదయం ప్రవిష్టః, ఇక్షోర్వికారామతయః కవీనాం ముగ్ధాంగనా” పాంగత రంగితాని” యన్నట్లు కవి తారసము గ్రోలుట యత్యానందము గలిగించును.

మ. రా. రా. శ్రీ దోమ వేంకటస్వామి గుప్తగారును శ్రీనాథుని కవిత్వనీతిని దెల్పుచు కొన్ని పద్యములను నుదాహరించి త్లాఘించిరి. అల్లసాని పెద్దన శ్రీనాథుని నెన్నకుంటుకు వారును కారణముండవచ్చుననిరి. శ్రీనాథుడు కొన్నిచోట్ల సంస్కృతమును తెలిగించినచోట నాసమాసములే పడియున్నవని నైషధమున నొకటిరెండు పద్యముల దెల్పిరి. మరియు శ్రీనాథుని శైవమతకథల గొనియాడిరి.

అగ్రాసనాధిపతి గారు

కవిత్వశిల్పము గొనియాడిరి. శ్రీనాథుని మతవిషయమున నతడుచేసిన దేవతాస్థలబట్టి యతడు యద్వైతీయరీయే యెంచవలయును. శ్రీనాథుని అల్లసాని పెద్దన స్తుతింపకుండుటకు అల్లసాని పెద్దన శ్రీనాథుని శిష్యుడుగానుండి యేదైన గొప్పకారణ ముండవచ్చును. లేనియెడల నట్లు నడచుకొనియుండదు. ఏదియెట్లున్నను శ్రీనాథ గ్రంథములు మిగుల వచ్చె కక్కెయున్నవని దెల్పిరి. కాల మధికమగుటచే వారు చెప్పవలసిన యభిప్రాయములు పూర్తికాలేదు.

పిమ్మట అగ్రాసనాధిపతులను ఉపన్యాసకులను ఫలపూరితములచే గౌరవించి సభాపూర్తికావించిరి. సభ 8 గంటలకు ముగిసెను.

యం. యల్. సుబ్బయ్య

కె. లక్ష్మీవతి,

గా. కార్యదర్శులు

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసభ ఈనెల 24 గవ తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు శ్రీరామా వరప్రసాద రై సమిల్లవారి ఆవరణలో తాడేపల్లిగూడెంలో సమావేశ మగును. నూతనవత్సర కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులెల్లరు తప్పకవిచ్చేయ ప్రార్థితులు.

కార్యక్రమము

1. జిల్లాసంఘమునకు ఎన్నికలు జరుపుట.
2. కార్యనిర్వాహకసంఘపు తెన్నికలు.
3. తదితర ముఖ్యాంశములు.

శనివారపు సుబ్బారావు,

జిల్లాసంఘం ఉ॥ ప్ర॥ సమావేశకర్త.

నూజివీడు తాలూకాబోర్డుసభ

రాబోవు నూజివీడు తాలూకాబోర్డు మీటింగు 1927 ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీ ఆదివారము, 27 వ తేదీ వునయము 8 గంటలకు, నూజివీడులో, నూజివీడు తాలూకాబోర్డు ఆఫీసులో జరుగును.

ఇట్లు.

అధ్యక్షుడు.

దేశీయ సంస్థానవాసులసభ

బొంబాయిలో సమావేశమగును

బొంబాయి, 20:—ఏప్రిలు మే నెలలందు బొంబాయిలో స్వదేశ సంస్థానవాసుల మహాసభ యీనగరమునందుజరుగును. సంస్థానములందు రాజకీయ సంస్కరణముల అభివృద్ధివిషయమై చర్చించెదరు. అన్యతలాలా తాకరు, అభయంకరు, కె.టి. హమున్నగువారితో ఒక ఉపసంఘము నియమింపబడెను. బ్రిటిషు ఇండియా యందునలే సంస్థానములందుగూడ ప్రజలకు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము స్వపరిపాలనాధికారము ఉండవలసిన గోరుటకై యీసభ సమావేశమగుచున్నది. త్వరలో సంస్కరణముల రాయలుకమిషను నియమింపబడును గావున యీసభ మిగల ప్రాముఖ్యమయినవని చెప్పవచ్చును. మేనెలలో నే నవనగరు జామసాహేబుగారి ఆహ్వానమున సంస్థానాధిపతులు జామనగరునందు సమావేశమగుచున్నారు. సంస్థానాధిపతులకు సంబంధించిన విషయములు ఆసభలో చర్చింపబడును.

సరుకులు సప్లయిచేయుటకు తెండరు ఆమోదింపబడినప్పుడు ఆ తెండరుకు స్టాంపుహక్కుతో ఉన్నదికాని ఇష్టమైతే రిజిస్టరు చేయవచ్చును లేనియెడల మానవచ్చును.

జాబులు.

గౌరవనీయులును మదరాసు రాజధాని మంత్రిగారును నగు ఆర్కాట్ రంగనాథమొదలి యాత్. బి. ఎ., బి. ఎల్., ఎం. ఎల్. సి. గారికి, విజయవాడ భారత స్వచ్ఛాళీయ సభాసభ్యులు నమస్కరించుకొనిన

వినతిపత్రము

మంత్రిగారికి: స్వస్థమగు శాంత శక్తిసంపన్నుల గలగి. దేశారాధన ధురంధరత్వమునువహించి జనసామాన్యహృదయ తేత్రములయందు దివ్యజ్ఞానసమాజ తత్వలీజములను నాలుసెంచి డివిజనలాఫీసరు పదవికి సంయతము రాజీనామానిచ్చి స్వార్థత్యాగముతో నిగత్యుక్త కృషిసల్పుచుండెడి సుగుణముగలవాడగు లగు తాము దయామణితో మానేతనప్రతి ప్రదర్శనమునకు దయచేయుట కంగీకరించి శ్రమయనక మా మహాజనసభ కరుణించి మాప్రథమ నేతవప్రతి ప్రదర్శనమున తీరచి మమ్ముల సంతయు గౌరవించి నందులకు మీకు మా సంఘము తరపున మేమెల్లయు నత్యుత్సాహముతో మా కృతజ్ఞతావందనము లర్పించుచున్నాము.

తామి చెన్నరాజధాని మంత్రివదవిన స్వీకరించినది మొదలు తాము ప్రజలకొనరెచు మహాపకారములు తమయొక్క దేశారాధన బహుకంఠమును బాలుచున్నది. తమవిజయముతో మా అంతిమభారత స్వచ్ఛాళీయ మహాజనసమితి చిరకాలమునుండియు సోచిన నోములపంటఫలించినది. మాసంఘనాగరమునకిది పూర్ణప్రతిఫలమయినను మేము త్యాగవంతభరితులమైయున్నాము.

మాసంఘము ప్రార్థనకాలమునందు వస్త్రవిరామవృత్తిని బట్టి మహా గౌరవమొందునట్లు పురాణప్రతీతిగలదు. ప్రకృతము దేశజాతులను మిరమిట్లు కొల్పి విదేశవస్త్రవాసకము నలన మావస్త్రవిరామవృత్తిని మాసంఘమునకును మునుపున్న గౌరవమునవలించియున్నది. మావస్త్రవాసకము నశించుటవలన మాసంఘము బీదతనము వ్యాపించియున్నది. బీదలకు యిప్పటి విద్యావిధానములు దుర్లభమగుటవలన మాసంఘము విద్యయందు మిగుల వెనుకబడియున్నది.

మావృత్తి మాకు జీవనాధారమును గలుగజేయలేక పోయినందున మానేకుల యితరజీవనోపాయములను వెదకికొనుటకు బ్రయత్నించుచున్నాము. కర్షకవృత్తియే జీవనాధారముగాగల హిందూదేశమునందు నేతవంటి గృహపరిశ్రమ నిరుపేదయగు ప్రతీతియందూ కార్మికనియోగకర్త బద్ధాధిపతియైనది యతనిని దక్షిణించి దేశోద్ధరణకుమిగుల సహకారికాగలదని పూజనీయులగు శ్రీగాంధీ మహాత్ములనా రనేకసార్లు సెలవిచ్చియున్నాము. యంత్రాధిపతియగు యియారన వస్త్రములపాటికి మానేతవస్త్రములు తాళలేనందున మాకు మావృత్తియొక్క ప్రాపు తప్పియున్నది.

ఈవిధముగ ప్రాపుతప్పిన మాసంఘముయొక్క కష్టనిష్ఠమగుదేశిని సహకారసంఘములందు మామహాపకరించువానకుల గల్గించి, మాసంఘసభి కముగానుండు స్థలములయందు నేతపాతకాలను స్థాపించి బాలర కుచితనిద్య నేర్పనట్లు తేయుటగోరగ మాసంఘమునందలి విద్యానంతులను యువకులను కొందరిని ప్రభుత్వమువారిచేతన సహాయము విదేశములకు బంపి కాలాంతరమున నేతవృత్తియొక్క ప్రాపును మాకు గలుగజేయవలయును.

మరియు సానికపరిపాలనాది ప్రతిప్రజాసంస్థయందును మాసంఘముల కాయా స్థలముల యందుండు ప్రజాబాహుళ్యమునుబట్టి సలయనన్ని నియమిత సభ్యులను (నామినేషన్ సిటు) నిర్దేశించి ప్రజాసామాన్యమునకుగల హక్కు బాధ్యతల కలుగజేయులెను.

మహాశుభా! నితాంతముగా నభివృద్ధికాఖి తమహస్తగతముగా నుండుటవలన దీవాప్రయందుండు మానేతవృత్తియొక్క పురోవృద్ధితాతమున తమకరమున సుంపదలచిన మాసాహసమునకు మన్నింప బ్రార్థించుచున్నాము.

నెల్లూరు, 14-4-1927 } శ్రీ మదఖిల భారత పద్మశాలీయసంఘమువారు

తణుకుతాలూకా ప్రాథమికోపాధ్యాయ మహాసభ

ది 9-4-27 తేదీని పశ్చిమగోదావరిజిల్లా తణుకుగ్రామంలో పశ్చిమగోదావరిజిల్లా డిప్యూటీ ఎడ్యుకేషనలు ఆఫీసరు వారసు మహారాజశ్రీ ఆర్. తాతాచార్యులగారి అధిపత్యము క్రింద తణుకుతాలూకా ప్రాథమికోపాధ్యాయ మహాసభ సమావేశమైనది.

ప్రాతఃకాలమున 8 గంటలకు దైవప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమైనది. సభకు సర్వాధ్యక్షుడు, వెంటపాడు, పెనుగొండ, కొత్తూరు, తణుకు స్కూల్ డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరును, సర్వాధ్యక్షుడు ప్రెసిడెంట్ గాను, హెడ్ మాస్టరుగారును, కొత్తూరు హెడ్ మాస్టరు హెడ్ మాస్టరుగారును, తణుకు హెడ్ మాస్టరు ఉపాధ్యాయులును తదితర విద్యాభిమానులును సభ నలంకరించిరి. రమారమి 300 ప్రాథమికోపాధ్యాయులు ఆది మాంధ్ర మిషన్ పాఠశాలలలోని యువాధ్యాయులు విచ్చేసిరి.

అటువెనుక తణుకు బాలికాపాఠశాలలోపాధ్యాయులగు వి. యల్. నరసింహుగారు తమ ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల కోపన్యాసమును చదివరి. అందు ఉపాధ్యాయులయొక్క కర్తవ్యములను, వారికవ్వములను ద్రవ్యసహాయపాఠశాలకు దొరకెనుమన రిచ్చి స్వల్పసహాయములవలన గలుగు నిరుత్సాహమును మొదలగునవి వివరించుచు విమర్శించిరి.

పిమ్మట అగ్రాసనాధిపతిగారిని ఎన్నికొని వారిని కర్నూరహోంసులచే బహూకరించిరి. అటుపిమ్మట అధ్యక్షులు తమ వ్యవహారం గంభీరపాఠ్యాసము నిచ్చి సభవారి నానందించెను. ఆ యుపన్యాసమునందు ఉపాధ్యాయులకు వైద్యము, జ్యోతిశాస్త్రము మొదలగు లోకమునందలి జ్ఞానములయొక్క తెలియవలయుననియు అందులకు ప్రస్తుతపు ఉపాధ్యాయులు పనికిరాని ఒకానొకరు చెప్పెననియు, అట్టి జ్ఞానము ప్రస్తుత ఉపాధ్యాయులకు లేకపోవుటకు కారణము లోకలబోధులు మొదలగువారు తాము ఇచ్చినట్టి స్వల్పజీతములనియు పోరుబడుల యువాధ్యాయుల కష్టసుఖములను, వారి తిసుకవీరములను విమర్శించుచు వారిని బదిలీచేయునపుడు వారికి ప్రయాణపుఖర్చు లీయకుండుటయు వారు ఇచ్చుమునచ్చినట్లు మార్పుటకును, తమ యసంతృప్తిని తెలియపరచిరి. అసభికారుల జనుల కష్టసుఖములను బాగుగా తెలిసినవారనియు దొరతనపు ఉద్యోగములకారనియు తెప్పెడువాక్యములు సత్యములకావని ఖండించిరి. ప్రస్తుతము అమలులోనున్న ద్రవ్యసహాయపు గ్రాంటులన్ని, చాలకాలముక్రిందల ఏర్పరుపబడియుండుటచేత ప్రస్తుతకాలమున కవసరపడకపోవుటచేత కష్టములెక్కువగానున్నవనియు, ఈ కష్టములు తొలగకాలము ముందుగాగలదు కాన ఆంధ్రవరకు వేచియుండి తమకర్తవ్యములను ఓర్పుతో నెరవేర్చవలయుననియు, సానికసంస్థయందు తాము ప్రాతినిధ్యమునొందినయెడల కష్టములు తొలగించుకొనుటకు శక్తియున్న గౌరవమున కలుగుననియు అందులకు కృషి చేయవలయుననియు సమాధ్యాయులకు బోధించుటకంటె యెక్కువగా తాము సత్ప్రవర్తనలు గలిగి దేవునిపై భారమువైచి తమకార్యములను నెరవేర్చవలయుననియు కోరిరి.

అటుపిమ్మట విషయనిర్ధారణ సభ 9 1/2 గంటలు మొదలు 11 1/2 గంటలవరకును 1 గంట మొదలు 3 గంటలవరకును శ్రీ తణుకు రేంజి డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగారు మహారాజశ్రీ శ్రీపాద శ్రీరామస్వామిగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగినది. అసంతరము గవర్న మెంటువారు 1928 సంవత్సరము మార్చి 14వ తేదీ జి. జి. ప్రకారము బోర్డుస్కూల్ జీతము లేర్పాటుచేయవలయుననియు బోర్డు పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులకు ఫండెంటులలో రూలు ప్రకారము జీతములమీద కేలవులును, ప్రయాణపు ఖర్చులును ఇప్పించవలసినదనియు, ఉపాధ్యాయుల జ్ఞానాభివృద్ధికొరకు ఆంగ్రెజ్ పత్రిక, ప్రాథమిక విద్యాసంబంధములగు పత్రికలును, పుస్తకములు నిచ్చుటకును, లోవరు గ్రేడువారిని, హాయరు గ్రేడుగా మార్చించుటకు నడుపాయమలేర్పాటుచేయుటకును, వృత్తివిద్యనేర్పరుచుటకును, ప్రాథమిక పాఠశాలలలో వైద్య పరీక్ష చేయించుటకును, ఉపాధ్యాయుల పిల్లలకు హెడ్ మాస్టరులో ఉచితముగ విద్యచెప్పించుటకును స్థానికసంస్థలలో ఉపాధ్యాయులకు ప్రాతినిధ్యము లేర్పాటుచేయుటకును, ప్రస్తుతము గ్రాంటుబడులందు ఉపాధ్యాయులకు గ్రామస్థుల వల్ల నుండి విశేషమాలభము లేకుండుటవలన ప్రస్తుతము స్కూలు గ్రాంటులకు ద్వ్యగుణముగా హెచ్చించుటకును, తాలూకా

బోర్డుల ద్రవ్యసహాయ పాఠశాలలకు పోటీగా తమ పాఠశాల గను పెట్టి ద్రవ్యసహాయపాఠశాలలను నిరుత్సాహపరచుటకు కారణమగుటకు లగుటచేత అట్టి కష్టములనుండి ద్రవ్యసహాయ పాఠశాలలను తప్పించుటకు తగునిబంధనల ఏర్పాటుచేయుటకు దొరతనమువారిని కోరుటకును, కృష్ణాజిల్లా మాండలికసభ వారు గ్రాంటు బడులను చొట బోర్డుబడులను స్థాపించుటకు తీరపు లాసంగుటచేత చింతింపుచు నిక ముందైనను నట్టి సందర్భముల నాపుచేయించుటకు కోరుటకును తీరుమానములు గావింపబడినవి.

తరువాత 3-30 గంటలకు మహాజనసభ ప్రారంభమైనది. అందు వై తీరుమానములును, మరొకన్ని యితర తీరుమానములును ఆంగీకరింపబడినవి. తరువాత తణుకు తాలూకా ప్రాథమికోపాధ్యాయ స్థాయిసంఘమును, ఉపసంఘములను ఏర్పాటుచేయబడి ప్రెసిడెంటువారు తాతాచార్యులగారికిన్ని యితరులకును వందనములు సమర్పింపబడినవి. ప్రెసిడెంటుగారు దైవస్తుతిని గావించి సభను ముగింపజేసిరి.

ఆ|| వ్యాసశర్మ.

విద్యత్సన్మానసభ-బందరు

వైసభ యాజమాన్యమున బుట్టయ్య శేట హోటల్ ది 24-4-27 వ తేదీ సా|| 10 6-30 నుండి ప్రతాపరుద్రయము ప్రదర్శింపబడును. మ|| రా|| రా|| పెద్దిభొట్ల వేంకటాచలపతి రావు పంతులుగారు పేరిగాడు, మ|| రా|| రా|| కొచ్చెర్లకోట రంగారావుగారు యుగంధరుడు ప్రాత్రములకు ధరింతురు.

ప|| యజ్ఞనారాయణ శాస్త్రి, కార్యదర్శి.

గూడూరు తాలూకా ప్రాథమిక విద్యాసంఘము

ఉసంఘముయొక్క ద్వితీయమహాసభ గూడూరుబోర్డు పాఠశాలాధివనమున 23-4-27 తేదీ, నెల్లూరుకాలేజిలో ప్రాథమిక సదగునున్న మ|| రా|| శ్రీ కె. శివరామకృష్ణ రావుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

జి. రామసుబ్రహ్మణ్యం, కార్యదర్శి.

కర్నూలు మండల కాంగ్రెసు మహాసభ

ప్రచురణ శాఖ

రెండవరపుత్రము దీని నందుకొంటిమి. వెల ఒక అణా. నంద్యాలజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసభ రాజకీయకక్షలు, నిర్మాణకార్యక్రమము, మహాత్ముని సంచారము, ప్రజాప్రభోధము, శ్రీయంత గాడిచెర్ల హరిసోమయ్యరావు (ఎం. ఎల్. సి) ఎం. ఏ. గారేమిచేసిరి? మున్నగువిషయములను గూర్చిన వ్యాసము లిందుకలవు. వలయువారిలుల వ్రాయవలెను. శ్రీయంత ఓరుగంటి సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు, కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి, నంద్యాల, కర్నూలుజిల్లా.

శివాజీజయంతి

ఈజయంత్యుత్సవమును ఏప్రిల్ 29 తేదీ శుక్రవారమునాడు మేనెల 2-వ తేదీ సోమవారమునాడును మద్రాసులోని అన్ని గ్రామములందును ఏక కాలముందు బహిరంగసభలను జరుపుటకు నిర్ణయింపబడినది. శివాజీమహారాజగారియొక్క పటము భజనసంకీర్తనముతో యూరేగించబడును. మేనెల 3 తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు తిరువళ్ళి క్షే-ణి తిలకపూటువద్ద బహిరంగసభ జరుగును. అన్ని భజనసంఘములను ఆనాడు అక్కడ సమావేశమగును. శివాజీపటములు కాపలసినవారికి 75, గోవిందప్ప నాయకపీఠిలో స్థానికకార్యాలయములో లభించగలవు.

ఆయా వార్డులందు ఉత్సవపు లేర్పాటులను చేయువారు ఒక్క-విషయము గమనించవలెను. కులభేదస్వర్గులు యీ విషయములో తలయెత్తకుండు సాధ్యమైనంతవరకు అన్ని పార్టీల వారును యిందులో ఏకీభవించునట్లు చేయవలెను.

వేపేరి, నంగుంబాకం, మైలాపూరు, తిరువళ్ళి క్షే-ణి సామాకారుపేటలలో ఇదివరకే ఉత్సవపు లేర్పాటులగు చేయుటకు నిర్ణయములు జరిగినవి. మిగతా వార్డులలో మాత్రమే ఉత్సవపు లేర్పాటు చేయబడవలెను.

ఈ విషయమై మ్యునిసిపలు కాన్సిలర్లును తదితర ప్రముఖులును పూనుకొనవలెను.

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

వీడియోలునభ

ఏప్రిల్ 16:—ఆంధ్రకర్మాగారమందు ఇంజనీరుగ బనిజేయుచున్నట్టియు గుంటూరు పురపాలకసంఘమున విశ్వ బ్రాహ్మణ సంఘముతరపున ప్రభుత్వమువారిచే నియోజకుడుగా బడినట్టియు శ్రీయుత యం. జి. రాజుగారిని ఆస్సాము ప్రభుత్వమువారు సిల్కలోని చేతివసులు చేర్చు విద్యాలయమునకు ప్రెజిడెంట్ గా నియమించి మద్రాసు రాజధానినంతయు గౌరవించిరి. ఈగౌరవము రాజధానికంతకు యేల చెందునన భారతవర్ష మంతటనుండియు 70 మంది రాబట్టుబడి వారిలో అత్యుత్తములైనవారిని యెన్నిక సంఘమువారు ప్రెజిడెంట్ సెలక్షను బోర్డు యొందుకొనుట జరిగెను. వారిలో యం. జి. రాజుగారిని నియోగించిరి. అందుచే నీగౌరవము రాజధాని కంతకు జేందెను.

శ్రీయుత రాజుగారు మయసభ నిర్మాతలైన విఖ్యాత చేతి పనులకు పేరెన్నిక గాంచిన విశ్వబ్రాహ్మణ కులమునకు జేందినవారు. వారు ఇంజనీరింగు శాఖలో ఇండియాలోగల గొప్పపరీక్షలలో నెట్టుబడగాక అమెరికా ఆంగ్ల దేశమునగల యఫ్. ఆర్. యస్. ఏ. మున్నగు గణనీయులైన 2 డిగ్రీల సంపాదించినమేటి వారు యీపురముననున్న జూబు మిల్లులో యింజనీరుగ పనిజేసి తదుపరి వారు దానినుండి ఆత్మగౌరవము కాపాడుకొనుటకై దానికి రాజీనామాయిచ్చిరి. అప్పటినుండి ఆంధ్రకర్మాగారమందు పనిజేయుచున్నారు. పురపాలకసంఘమునకు ప్రభుత్వమువారిచే నియోగింపబడినను యితరులవలె పిరికిగానుండక ప్రజాహితకార్యములందును జాతీయశయముల పెంపొందింపులందును తనసమ్యక్తిని నిర్ణయముగా నిడెను.

వారు సిల్కకు బోవుచున్నారు. వారి గౌరవార్థ మొక మహాసభ మునిసిపల్ విద్యాలయములలోని యుపాధ్యాయులుగావించిరి. సభ నిన్నటిదిగమున నతివైభవముగా జిల్లాజడ్జి గారగు యి. పి. వాల్మీకిగారి యాజమాన్యమున జరిగెను. పురమునందుగల ప్రముఖులు సుమారు 400 ల మంది సభకు విచ్చేసిరి. రాజుగారును దొరగారును పుష్పమాలలంకృతులుగావించబడిరి. తదుపరి ఆగ్రహారం బాలికాపాఠశాలలోని యుపాధ్యాయుని కామేశ్వరమ్మగారు ముద్దులొక్క పద్యములు, రాజుగారు విద్యాశాఖ కవులగుటగానుండి జేసిన సేవనుగూర్చి సుగడియించు వ్రాసినవి జదివిరి. తదుపరి మద్రాసు కానసభాసభ్యులగు వి. సి. హెచ్. జాకాగారును బారిష్టరు వేపా సుబ్బాగంగారును రాజుగారి గుణగణములగుర్చి ముచ్చటించివారిని నూతనపదవిలో చిరకాలముండులాగున దీవించిరి.

తరువాత శ్రీయుత సడింపల్లి వెంకట లక్ష్మీనరసింహ రావుపంతులుగారు, రాజుగారు చాల విశ్వాసపాత్రులనియు తనకుడిభుజమై జయప్రదముగ పాతకాలల చక్కని సిల్కలోనికి దీసికొనివచ్చిననియు వారి మూలమున విశ్వబ్రాహ్మణకులమునకు తగిన పరిచయము గలిగి వారి స్మృతులలో శిఖ్యాతులగు మణులు గలరని చెలిసికొనుటకు వీలుగలిగె ననియు చెప్పిరి. అంత మద్రాసు వాస్తవులగు ఉప ప్రజ్ఞ కృష్ణయ్యగారు ఆంగ్లమున మేక్సిసియరు నాటకములలో గల కొన్నిరంగముల వివిధపాత్రలకు వివిధవాచక విధానముల ననుకరణమొనర్చి ప్రజారంజకముగ ప్రదర్శించిరి. మునిసిపల్ విద్యాలయములలోని ఉపాధ్యాయులు, ఉపాధ్యాయుని నెంకటకృష్ణమ్మగారు రాజుగారు శ్రీవిద్యను పెంపొందింపుటకు జేసిన సేవను గుర్చి ముచ్చటించిరి.

రాజుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు గుంటూరు మిల్లులో ఉద్యోగము పోవుటకు కారణము, దాని కార్యదర్శిగారు ఇంజనీరుగారు గుట్టుము బండి ఎక్కమాడదని ఉత్తరపు వారికి జారీజేసినందు అందుపై వారికిది అగౌరవముగానుండి ఆత్మగౌరవము కాపాడుకొనుటకు ఉద్యోగ విసర్జన జేసిననియు చెప్పెను. తదుపరి వారికులముగ కంతయు నాటి గౌరవము జేందెననియు శ్రీయుత నరసింహరావుగారి మైత్రులననే వారికి స్వాతంత్ర్య మున చెలిసినదనియు వారిని ప్రతిపదిత్రమైన దనియు చెప్పిరి. జడ్జిగారు నాటిసభకు పూర్తిజేయుచు రాజుగారు గుప్రసిద్ధ యింజనీరిని బొటనవ్రేలిలో వారు తయారుజేసిన చిత్రపటములు అత్యద్భుతముగా నుండెననియు, వారిని ఆస్సాము ప్రభుత్వమువారు నియమించి చెన్నరాజ్యమునంతను గౌరవించి రనియు చెప్పిరి.

వందనములతో నాటి సభ ముగిసెను.

ఇతర వీడియోలు సభలు

3 సంవత్సరములనుండి మాజిల్లాకోర్టులో జడ్జిగా పనిజేసిన యి. పీకేశహంబాల్లు దొరగారు సెలవుదెట్టి మాతృదేశము నకు జనుచున్నారు. 14-వ తేదిన కోర్టుమూయబడెను. న్యాయవాదసంఘమువారు వారికి వీడియోలుసభను గావించిరి. ఫలహారములు గావించబడినవి. పట్టకు ప్రాసిక్యూటరుగారగు మన్నార కృష్ణరావు పంతులుగారు జడ్జిగారి గుణగణముల మగ్గడించుచు వారికిలము, దయ న్యాయాధికృతమునుగూర్చి చెప్పి వారి కాలములో న్యాయవాది సంఘమునంగల ప్రాత నూతన న్యాయవాదులను భేదములేక సహనముగా జూడబడిననియు చెప్పిరి. అంత జడ్జిగారుగూడ తగిన సమాధానము జెప్పిరి. 15-వ తేదిన జిల్లాకోర్టు ఆవరణములో జిల్లాకోర్టు గుమస్తాలు వారికి యాతిస్యమొసగిరి. ఫలహారములు విరివిగా పంచివెట్టబడెను. ముఖ్యవిషయ మేమనగా ఆవాడు న్యాయవాదులకు ఆహ్వానములు బంపబడిక నిష్కరింపబడినవి. దీనికికారణముకనుగొనగా న్యాయవాదులు విందుగావించినపుడు వారు యితరులను అందులో జిల్లాకోర్టు వారినయినను యాహ్వానింపక బోవుటయే. బాండువాయిద్యములచే వాల్మీకిగారిని దీసికొనివచ్చిరి. బాండుపంపా కాల్యబడెను. రాత్రి జవ్వాగనుండి, పులి నాటకమునుండియు కొన్నిరంగములు ప్రదర్శింపబడెను.

కవలెను

కష్టపడి, సామర్థ్యముతో పనిచేయునట్టి ఏజంట్లు ఉత్తరసర్కారులం దన్ని భాగములందును ఇండియాలోందు మిక్కిలి అభివృద్ధిదశలోనున్న భీమా కంపెనీయైన ది జనరల్ అన్యూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడ్ కు కావలెను.

సరియైనవారికి గొప్ప వరుమానముగలదు Apply to:— S. Kabboor Esq B. A F. S. S. (London) Assistant Managar (On Deputation) BANGALORE CITY.

హిందూస్థాన్ కో ఆపరేటివ్ ఇన్సూరెన్సు సొసైటీ (లిమిటెడ్)

స్థాపితము 1907: హెడ్ ఆఫీసు:—కలకత్తా కేవలము హైద్రాబాద్ చేత నడుపబడు జీవితముల భీమా ఆఫీసు! భీమా చేయబడిన మొత్తము రు 2,00,00,000 రాబడి రు 75,00,000 భీమా నిధి రు 60,00,000

రాజధానియందంతయు ప్రచారకులు కావలెను. విశదములకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు. 3543 పి. రంగస్వామయ్యగారు పులవర్తి సూర్యనారాయణరావు బ్రాంచి మానేజరు పోస్టుబాక్సు 223 మద్రాసు. గోదావారి, కృష్ణాజిల్లాల ప్రతినిధి, కాకినాడ.

D. G. GORE-BOMBAY 2.

అత్తరుచేయువారికి, సబ్బులు చేయువారికి కావలసినట్టి ఆపకవస్తువులు అనగా సారముగల చమురులు, కువాసనలు, రసవాదసంబంధమైన వస్తువులు, రంగులు, సారములు, యితర వస్తువులు, అగరువత్తులు, సాగాకునస్యము,వరదత్తులు, బొవధ, వర్తకము మొదలగువాటికి కావలసినవస్తువులు, నాప్రసిద్ధమైన హీకో అత్తరులు మొదలగునవి మానద్ర చాల సరసమైన ర ప్రకారము విక్రయించబడును. ధరల బాబితా యినాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషయందే వ్రాయవలెను. 8681 డి.జి.గోర్, 31, మంగల్ దాన్ రోడ్డు, బొంబాయి నెం.2

కామచిందు (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఇది పోగొట్టుకొనిన యాననమును 15 నిమిషములలో తిరిగియిచ్చును. గాం మీరు నవయాననమును ప్రపంచముఖమున పొందగలరు. 24 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి ధర రూ. 1-0-0. కామచిందు ఫార్మసీ, 2/89 చెంగల్వరాయ మొదలిపిడి, తిరువళ్ళేడ్డి, మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927-వ సం వైశాఖమాస 21 తేది గురువారము

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like 1. ధాన్యములు, 2. ధాన్యముపప్పులు, 3. నూనెవస్తువులు.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like 4. చిల్లరవస్తువులు.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like 5. ఇనుము, 6. నూలు.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like 7. దూది, 8. లోహములు.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like 9. ఉచితము, 10. ఉచితము.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like 11. పూర్ణ చంద్రోదయం.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like 12. ఉచితము, 13. ఉచితము.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like 14. పూర్ణ చంద్రోదయం.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like 15. ఉచితము, 16. ఉచితము.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like 17. పూర్ణ చంద్రోదయం.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like 18. ఉచితము, 19. ఉచితము.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like 20. పూర్ణ చంద్రోదయం.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like 21. ఉచితము, 22. ఉచితము.

బి. యన్. ఏ మెషినుల మీదనే
ప్రయాణమొనర్చి, యిటీవలనే హిం
దూదేశమును దాటిన, ప్రపంచమంత
యు పర్యటన మొనర్చు మోటారు
నైక్కులు,

గార్గాయిల్ మోటారు ఆయిల్
యొక్క ఉపయోగమును గూర్చి
యు ప్రాశస్త్యమును గూర్చియు
నిట్లుగడించి యున్నారు.

వాక్యూమ్ ఆయిల్ కంపెనీవారు మా కొనర్చిన
గొప్పమేలునకు మేము వారిని సాగమటకన్న మరేమి
చేయజాలము. గడచిన ఆగస్టు 30 వ తేదిన మేము
లండన్ నగరమునువదలినది మొదలు స్పెయిన్, మధ్య
ఐరోపా, సిరియా, పేలేస్టైన్, ఈజిప్టుదేశముల యందంత
యు, వాక్యూమ్ ఆయిల్ కంపెనీవారి ఆశ్రయమునే
ఎల్లప్పుడును ఉంటిమి.

వాక్యూమ్ ఆయిల్ కంపెనీవారి ఏర్పాటుల
సహాయమున మేమెన్నటికిని కడగండ్ల పాలుకామని
దృఢముగా చెప్పగలము.

ఏ మోటారు ఆయిల్ గాని, ప్రపంచమున నింత
ప్రాశస్త్యము గాని. పంపకము గాని కలిగియుండలేదు.

గార్గాయిల్ మోటారు ఆయిల్
ఎల్లెడలను దొరకును.

BOMBAY
CALCUTTA
COLOMBO

Manufactured only by

VACUUM OIL Co.,

(BRANCHES IN INDIA, BURMA & CEYLON.)

KARACHI
MADRAS
RANGOON

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.

BOMBAY & MADRAS.

వృద్ధులారా

1. లోలోన ఏల నహించెదరు? నిాకు మరల పూర్తియైన బలము, బుడము, కావలెనన్న నా "వృద్ధ బాంధవు" ని నేచింపుడు.
2. ఈ నా "వృద్ధ బాంధవు" ఇంగ్లీషుమందునలే ఒక్కసారి తళుక్కునుని నురువాటికి మాయమగునదికాదు. దీనిబటిమి 100 సం॥ ఎరకు యుండును.
3. ఇది హిందూదేశమున జనించిన సిద్ధులవలన అనుగ్రహింపబడినది.
4. ముసలివారికి ఏదైనద్యును మందుపట్టదని చెప్పి తలదాచుకొనును. ఈ "వృద్ధ బాంధవు" దట్టి పిరికిపంద గాదు.
5. "యత్ జరా, వ్యాధి, వాతాయ, తద్రసాయనం" అని ఎరుంగుదురు. ఇది అట్టిది.
6. యీమందు అన్నితత్వములవారికి చక్కగా పనిచేయును.
7. (0-6-0) ఆరుఅణాల తపాబిళ్లలు పంపిన వారములోగా, 5 రోజులకు మందు సాంపిలు పంపుదును. 41 రోజుకు మందు ప్రస్తుతము రు 15 లు మాత్రమే.
8. ఎలయువారు రిప్టయికార్డునాసిన జాబును, తపాలబిళ్లలుపంపిన నుచ్చుమందును బడయగలరు.

చిరువోలు రామచంద్రారావు,
అపూర్వవిశిష్టపరిశోధకుడు, కవులతరం, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీ కాళహస్తి

2118

పండిత మంత్రోత్తమ కప్పగొంతుల

చంద్రమూళేశ్వర శాస్త్రి వష్టిపూర్తి

ప్రభవ సంవత్సర వైశాఖ శు గర నవమి భావవారం 15-5-1927 జరుగెను. వారి గ్రంథములన్నియు 7 సంపుటములుగా అచ్చు ప్రారంభించిరి. ఆ 7 సంపుటముల నెల 20 రూపాయలు. చందాధనము అడ్వాంసుగా పంపవలెను. ఒకేసారిగా పంపలేనివారు దరఖాస్తుతో 5 రూపాయలున్నా మిగత 15 రూపాయలు నెల 1-కి 3 రూపాయల చొప్పునను 5 వాయిదాలుగాను చెల్లించవచ్చును. మనియార్డర్ల ఖర్చులు చందాదారులే భరించవలయును. మొదట రిజిస్టరు చేసుకొనే 500 మంది చందాదారులకు పోస్టుఖర్చులు వారే భరించి 7 సంపుటములను పంపబడును. కొద్ది ప్రతులే అచ్చుకు ఆరంభించిరి గనుక చందాదారులు త్వరపడవలెను.

- 1 సాలగ్రామ లక్షణదర్శనము.
  - 2 సర్వమత సారాంశి
  - 3 శేషేశ్వర సంవాదము.
  - 4 కలిమాహాత్యై సంగ్రహము.
  - 5 హిమాలయ యాత్రా ప్రదర్శన.
  - 6 అపేక్ష్య కరపూజాపథి.
  - 7 లక్ష్మీ నృసింహేశ్వర నిత్యపూజాపథి.
- దరఖాస్తులు మహానగరము వద్ద గల చిరునామా పండిత మంత్రోత్తమ కప్పగొంతుల చంద్రమూళేశ్వర శాస్త్రి, శ్రీ కాళహస్తి, చిత్రూరుజిల్లా అని పంపవలెను.